

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 415

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

57ο έτος
20 Νοεμβρίου 2014

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

108η σύνοδος ολομέλειας, 6—8 Οκτωβρίου 2014

2014/C 415/01	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας»	1
2014/C 415/02	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μέτρα για την υποστήριξη της δημιουργίας περιβάλλοντος ευνοϊκού για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας».	5
2014/C 415/03	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό»	9
2014/C 415/04	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια από το 2020 έως το 2030».	14
2014/C 415/05	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Κινητικότητα σε περιφέρειες με γεωγραφικές και δημογραφικές προκλήσεις».	18

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

108η σύνοδος ολομέλειας, 6—8 Οκτωβρίου 2014

2014/C 415/06	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόγραμμα “Καθαρός αέρας” για την Ευρώπη» . . .	23
2014/C 415/07	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα».	30
2014/C 415/08	Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών: «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας».	37

EL

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

108Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 6—8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας»

(2014/C 415/01)

Εισηγητής:	ο κ. Witold Krochmal (PL/EA), Μέλος του δημοτικού συμβουλίου του Βολώω
Έγγραφο αναφοράς	Ανακοίνωση σχετικά με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας COM(2014) 168 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επικροτεί την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας, επειδή αποτελεί ρητή αναγνώριση της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης ως απαραίτητου παράγοντα για την έξοδο από την οικονομική κρίση και την επάνοδο των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σε πορεία σταθερής και ανταγωνιστικής ανάπτυξης·
2. πιστεύει ότι οι δράσεις που προτείνονται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα συμβάλουν στην καδιέρωση βασικών αρχών για τη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να δώσει ώθηση στη δημιουργία θέσεων εργασίας·
3. η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας θα συμβάλει στην αύξηση των δυνατοτήτων χρηματοδότησης σημαντικών επενδύσεων σε υποδομές, πράγμα που θα διευκολύνει την υλοποίηση αυτών των έργων από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές·
4. προς τούτο, οι πηγές μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης θα πρέπει να προσανατολιστούν προς οικονομικές δραστηριότητες που συνάδουν με τους πολιτικούς στόχους της ΕΕ και της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη και τη δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια για την περίοδο έως το 2030·
5. είναι βέβαιη ότι, με την κατάλληλη νομοθετική ρύθμιση του συστήματος μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης της ευρωπαϊκής οικονομίας, θα αρθεί η απροθυμία των δυνητικών επενδυτών να αναλάβουν κινδύνους·
6. απευθύνει συνεπώς έκκληση για τη χάραξη ενός πλαισίου πολιτικής της ΕΕ για την προώθηση της ποιότητας των δημοσίων επενδύσεων σε θέματα που εμπίπτουν στη δράση της ΕΕ, όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2012, δηλαδή: «Οι δυνατότητες που προσφέρει το υφιστάμενο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ μπορούν να αξιοποιηθούν στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, ώστε να εξισορροπηθούν οι ανάγκες παραγωγικών δημόσιων επενδύσεων με τους στόχους δημοσιονομικής πειθαρχίας...»⁽¹⁾·

⁽¹⁾ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2012 για την ολοκλήρωση της ΟΝΕ, σημείο 2.

7. τονίζει ότι οι συνθήκες για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας αναδιαμορφώνονται ριζικά από την τρέχουσα χρηματοπιστωτική, οικονομική και κοινωνική κρίση. Σε αυτό το πλαίσιο, οι δημόσιες και ιδιωτικές μακροπρόθεσμες επενδύσεις έχουν ολοένα και περισσότερο συμπληρωματικό ρόλο. Πράγματι, οι δημόσιες επενδύσεις, όχι μόνο τονώνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις, αλλά αποτελούν πολύ συχνά προϋπόθεση για τον καθορισμό των κατάλληλων διαρθρωτικών συνθηκών της περιφερειακής οικονομίας και διαδραματίζουν ρόλο αυτόματων σταθεροποιητών, αντικυκλικών δηλαδή αποθεμάτων ασφαλείας σε περιόδους αρνητικών οικονομικών συνθηκών. Οι δημόσιες επενδύσεις χρησιμεύουν επίσης στην υλοποίηση στόχων γενικού συμφέροντος σε τομείς (όπως η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η έρευνα, οι υποδομές, η υγεία, το περιβάλλον ...), στους οποίους είναι αναγκαία η δημόσια παρέμβαση, καθώς τα ευρύτερα οφέλη για την κοινωνία δεν ανταποκρίνονται στα πρότυπα των ιδιωτικών επενδύσεων και ως εκ τούτου οι αδυναμίες της αγοράς ενδέχεται να οδηγήσουν σε ανεπαρκείς δαπάνες·

8. επισημαίνει ότι οι μηχανισμοί χρηματοδότησης πρέπει να θεωρούνται μέρος της πλήρους μεταρρύθμισης του επαγγελματικού βίου. Με την εφαρμογή των κατάλληλων κανόνων, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για σημαντική μεταρρύθμιση του επαγγελματικού βίου και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μέσω της ψηφιοποίησης. Θα αυξηθεί, επίσης, η ικανότητα διοχέτευσης των αποταμιεύσεων μέσω ενός ανοικτού, ασφαλούς και ανταγωνιστικού χρηματοπιστωτικού τομέα. Με αυτόν δε τον τρόπο θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και οικονομίας·

Τραπεζικός τομέας

9. υπογραμμίζει ότι σε οποιοδήποτε ρυθμίσεις των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τη διαχείριση της ρευστότητας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο αντίκτυπος αυτών των ρυθμίσεων στην ικανότητα των τραπεζών να χορηγούν δάνεια με μεγάλη διάρκεια λήξης·

10. φρονεί ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ιδιαίτερο ρόλο στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση οι περιφερειακές και οι δημοτικές τράπεζες, που γνωρίζουν καλύτερα από όλες την οικονομία της περιφέρειάς τους και συχνά είναι σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματική και οικονομικά αποδοτική πολιτική για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της οικονομίας της·

11. υπογραμμίζει επίσης ότι το σύστημα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, ιδίως όσον αφορά τις ΜΜΕ, θα πρέπει να είναι αρκετά διαφανές και αξιόπιστο, ώστε να μπορούν ακόμη και οι τράπεζες που βρίσκονται εκτός της περιοχής δράσης της επιχείρησης να λαμβάνουν σωστές αποφάσεις χρηματοδοτικής υποστήριξης·

12. επαναλαμβάνει την υποστήριξή της ⁽²⁾ στην πρόσφατη πρόταση για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα ⁽³⁾ με διαχωρισμό των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων που αφορούν τη χορήγηση δανείων προς την οικονομία από τις κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Οι ρυθμίσεις αυτές αναμένεται ότι θα συμβάλουν στον περιορισμό της χρήσης των καταθέσεων για τη χρηματοδότηση κερδοσκοπικών δραστηριοτήτων και στη διοχέτευση πόρων σε δραστηριότητες της πραγματικής οικονομίας·

Ασφαλιστικός τομέας

13. ζητεί να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της οικονομίας από τις ασφαλιστικές εταιρείες μέσω επενδύσεων σε έργα υποδομής, σε ΜΜΕ και σε κοινωνικές επιχειρήσεις·

14. φρονεί ότι τα συνταξιοδοτικά ταμεία είναι τα πλέον διατεθειμένα να προβούν σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις πόρων, λόγω των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων που πρέπει να καλύψουν· προτρέπει τις ευρωπαϊκές, τις εθνικές και τις περιφερειακές αρχές να αναπτύξουν συστήματα εγγυήσεων, τα οποία θα μειώνουν τους κινδύνους και θα ενθαρρύνουν έτσι τους επενδυτές να προβούν σε μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις με πόρους των συνταξιοδοτικών και των ασφαλιστικών ταμείων·

15. δεδομένων των χαμηλών ετήσιων αποδόσεων των συνταξιοδοτικών ταμείων και των συστημάτων μακροπρόθεσμης ασφάλισης, εν μέρει λόγω του εθνικού κατακερματισμού των αγορών, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός νέου, φορητού ευρωπαϊκού αποταμιευτικού προϊόντος, πιστοποιημένου από ένα ευρωπαϊκό «διαβατήριο» για συνταξιοδοτικά και αποταμιευτικά προϊόντα, ανάλογο με εκείνο που υπάρχει ήδη για τα αμοιβαία κεφάλαια. Ένα τέτοιο σύστημα θα εγγυάται τη δυνατότητα χρήσης των ατομικών συνταξιοδοτικών προϊόντων για την ασφαλή και αποτελεσματική χρηματοδότηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων·

16. θεωρεί ότι η αξιοποίηση των δημόσιων πόρων παραμένει υπερβολικά περιορισμένη, όπως φαίνεται από την πολύ χαμηλή απόδοση των δημόσιων επενδύσεων και από την περιορισμένη ικανότητά τους για μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η συμβολή τους στην οικονομική ανάπτυξη·

⁽²⁾ Βλ. γνωμοδότηση της Επιτ. ECOS-V-055 της 26ης Ιουνίου 2014.

⁽³⁾ COM (2014) 043.

Κεφαλαιαγορές

17. φρονεί ότι, στο πλαίσιο των προσπαθειών διαφοροποίησης των πηγών χρηματοδότησης της ευρωπαϊκής οικονομίας, θα πρέπει να δημιουργηθούν οι καλύτερες δυνατές συνθήκες για την ανάπτυξη των ευρωπαϊκών κεφαλαιαγορών, με χρηματοδοτικά μέσα διαρθρωμένα έτσι ώστε να επιτρέπουν τις επενδύσεις σε εισηγμένες ΜΜΕ·

18. θεωρεί απαραίτητο να διαδοθεί περισσότερο η γνώση του τρόπου λειτουργίας των κεφαλαιαγορών, τόσο μεταξύ των επιχειρηματιών όσο και μεταξύ των δυνητικών επενδυτών. Προς τούτο, είναι απαραίτητη η συνεργασία των οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ με τις εθνικές και τις περιφερειακές αρχές όσον αφορά τα διαθέσιμα μέσα διεύρυνσης των δυνατοτήτων κεφαλαιακής υποστήριξης της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ·

19. εφιστά την προσοχή στην ανάπτυξη των αγορών ιδιωτικών τοποθετήσεων σε ορισμένες χώρες της ΕΕ και στον αυξανόμενο αριθμό των Ευρωπαίων εκδοτών που απευθύνονται στην αγορά ιδιωτικών τοποθετήσεων των ΗΠΑ. Καλεί τα όργανα της ΕΕ να θεσπίσουν κανόνες που αίρουν τα εμπόδια για την ανάπτυξη αυτών των αγορών, ιδίως όσον αφορά τις πληροφορίες σχετικά με τους εκδότες·

20. καλεί την Επιτροπή να επισπεύσει τις εργασίες για τον καθορισμό κανόνων της ΕΕ για τη βαθμολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας και την εξέταση της σκοπιμότητας εναρμόνισης/αύξησης της συγκρισιμότητας των δεδομένων για τις ΜΜΕ σε όλη την ΕΕ·

Χρηματοδότηση των υποδομών

21. λόγω της εξάντλησης των συνηθισμένων μέσων χρηματοδότησης των υποδομών, θεωρεί ότι είναι απαραίτητη μια νέα προσέγγιση της χρηματοδότησης, με συνεκτίμηση όλων των πολιτικών που εφαρμόζει σήμερα η ΕΕ. Στην προσέγγιση αυτή θα πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφορες πηγές χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών, καθώς και η κατάσταση της ανάπτυξης των υποδομών στις διάφορες χώρες της ΕΕ·

22. εκφράζει την απογοήτευσή της για την έλλειψη φιλοδοξίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς την καθιέρωση ενός αποταμειωτικού λογαριασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αποκαλύπτει η εξαγγελία της ότι «μέχρι το τέλος του 2014 οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα πραγματοποιήσουν μια μελέτη για τις πιθανές αδυναμίες της αγοράς και άλλες ελλείψεις όσον αφορά τις διασυννοριακές ροές αποταμειώσεων, καθώς και επισκόπηση των εθνικών προτύπων αποταμειωτικών λογαριασμών και εκτίμηση της ευκαιρίας για την καθιέρωση ενός αποταμειωτικού λογαριασμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης»⁽⁴⁾·

23. προτρέπει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να προβούν σε διαρθρωτικές επενδύσεις αρκετά υψηλής απόδοσης, ώστε να καθιστούν ελκυστική τη συνεργασία των επενδυτικών ταμείων στην υλοποίηση έργων υποδομής·

24. θεωρεί απαραίτητη την ευρύτερη διάδοση των ορθών πρακτικών για την επένδυση ιδιωτικών κεφαλαίων σε έργα υποδομής, τόσο μεταξύ των δημόσιων αρχών όσο και μεταξύ των δυνητικών επενδυτών. Οι ορθές πρακτικές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη διαδικαστικών μοντέλων που βελτιώνουν τη διαδικασία χρηματοδότησης των υποδομών·

25. θεωρεί ότι πρέπει να υποστηριχθούν όλες οι τοπικές και περιφερειακές επενδυτικές πρωτοβουλίες για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής με ιδιωτικά κεφάλαια συνδεδεμένα με τον τόπο λειτουργίας αυτών των έργων, σύνδεση που συμβάλλει σημαντικά στην ταύτιση των επενδυτών και των κατοίκων με τα έργα και στην ανάληψη της ευθύνης τους·

26. συμφωνεί πλήρως με τη δήλωση ότι η προσέλκυση κεφαλαίων για τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ευρωπαϊκής οικονομίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το ρυθμιστικό και το επιχειρηματικό περιβάλλον της ευρωπαϊκής οικονομίας και των οικονομιών των επιμέρους χωρών της ΕΕ·

Τελικος παρατηρησιος

27. μεταξύ των δράσεων των ευρωπαϊκών οργάνων που περιγράφονται στην ανακοίνωση, θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικές εκείνες που αφορούν:

— την εταιρική διακυβέρνηση που βασίζεται στην οικονομική συμμετοχή των εργαζομένων, η οποία αναμένεται ότι θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της εργασίας, εξασφαλίζοντας έναν μακροπρόθεσμο προσανατολισμό, που αποτελεί σημαντικό θετικό παράγοντα για τους δυνητικούς επενδυτές. Αυτή η προσέγγιση της εταιρικής διακυβέρνησης προσδίδει μεγαλύτερη σταθερότητα στις θέσεις απασχόλησης, πράγμα σημαντικό για τις τοπικές και τις περιφερειακές κοινότητες·

⁽⁴⁾ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σ. 8.

- την καθιέρωση σαφών και πλήρων εκθέσεων σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση, καθώς και αξιόπιστων διαύλων πληροφόρησης, που θα επιτρέπουν στους επενδυτές να λαμβάνουν τις σωστές αποφάσεις, με συνεκτίμηση των αναγκών των ΜΜΕ, οι οποίες δυσκολεύονται περισσότερο να λάβουν επενδυτικές αποφάσεις λόγω της περιορισμένης πρόσβασής τους σε συμβούλους·
- την ανάπτυξη λογιστικών προτύπων που ευνοούν τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις και τη δυνατότητα εφαρμογής μιας απλοποιημένης μορφής των λογιστικών κανόνων στην περίπτωση των εισηγμένων ΜΜΕ, με ταυτόχρονη διατήρηση επαρκούς βαθμού εμπιστοσύνης των επενδυτών·
- την ανάπτυξη αυτοτελούς λογιστικού πλαισίου για τις μη εισηγμένες ΜΜΕ, πράγμα που αναμένεται να οδηγήσει στην εμφάνιση διασυνοριακών ομίλων, η οποία εμποδίζεται από την υπαγωγή των ΜΜΕ σε εθνικούς λογιστικούς κανόνες·
- την εξάλειψη της προτίμησης της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων με δανειακά κεφάλαια αντί των ιδίων κεφαλαίων, χάρη στη δυνατότητα αφαίρεσης των δαπανών που πραγματοποιούνται για την άντληση ιδίων κεφαλαίων ή στην κατάργηση της δυνατότητας αφαίρεσης του κόστους των τόκων·
- την άρση των νομοθετικών διαφορών μεταξύ των χωρών, που δυσχεραίνουν τις διασυνοριακές μακροπρόθεσμες επενδύσεις, περιορίζοντας την ικανότητα των επιχειρήσεων να ενισχύσουν τη θέση τους και να αναπτυχθούν, με ιδιαίτερο αντίκτυπο στις ΜΜΕ, ιδίως όσες δεν βρίσκονται στην καλύτερη χρηματοπιστωτική κατάσταση.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel LEBRUN

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μέτρα για την υποστήριξη της δημιουργίας περιβάλλοντος ευνοϊκού για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας»

(2014/C 415/02)

Εισηγητής Markku Markkula (FI/EPP), δημοτικός σύμβουλος Espoo

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγή

Πρόσφατες μελέτες ⁽¹⁾ δείχνουν ότι η οικονομία του Διαδικτύου στις ανεπτυγμένες αγορές της Ομάδας των 20 (G-20) προβλέπεται ότι θα έχει ετήσιο ρυθμό αύξησης 8 % για τα επόμενα πέντε χρόνια. Εξάλλου το εργατικό δυναμικό των φορέων ανάπτυξης εφαρμογών στην Ευρώπη θα αυξηθεί από 1 εκατομμύριο άτομα το 2013, σε 2,8 εκατομμύρια το 2018 ⁽²⁾. Το προσωπικό υποστήριξης και μάρκετινγκ αντιστοιχεί σε 1,8 εκατ. θέσεις εργασίας συνολικά το 2013, και αναμένεται να αυξηθούν στα 4,8 εκατομμύρια έως το 2018. Τα στοιχεία δείχνουν ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο φαινόμενο των νεοσύστατων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας που, αν αποτελέσει αντικείμενο σωστής διαχείρισης, θα μπορούσε να γίνει για την Ευρώπη, μια πραγματική κινητήρια δύναμη ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός ότι στην γηραιά ήπειρο η επιχειρηματικότητα δεν έχει καλλιεργηθεί με συστηματικό τρόπο· από τώρα και στο εξής, οι προσπάθειες θα πρέπει να είναι πολύ πιο έντονες και αποτελεσματικές. Πράγματι, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, ως υπεύθυνες για το ένα τρίτο των δημοσίων δαπανών και για τα δύο τρίτα των δημόσιων επενδύσεων διαδραματίζουν ζωτικής σημασίας ρόλο για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την προαγωγή της επιχειρηματικότητας.

Σκεπτικό

1. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας δεν είναι δυνατόν να σχεδιαστούν και να χαραχτούν εκ των προτέρων παρά μόνον εν μέρει. Στο οικοσύστημα επιχειρηματικότητας πολλές από τις μεταβλητές δεν μπορούν να ελεγχθούν. **Ωστόσο, είναι δυνατόν να προσδιοριστούν οι παράγοντες που διευκολύνουν την επιχειρηματικότητα**, όπως η βελτίωση της πρόσβασης στην πίστωση, η αποτελεσματική ρύθμιση και η φορολογία, η προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και η μεγαλύτερη προθυμία ανάληψης επιχειρηματικών κινδύνων. Αυτές οι πτυχές έχουν τονιστεί επανειλημμένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ειδικότερα στο σχέδιο δράσης για την επιχειρηματικότητα το 2020 ⁽³⁾. Ταυτόχρονα, η ύπαρξη υποδομών που εξασφαλίζουν ευρυζωνική πρόσβαση συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση για να ενθαρρυνθεί η επιχειρηματικότητα στον τομέα της υψηλής τεχνολογίας.
2. Συνεπώς δεν είναι δυνατό να καθοριστεί εκ των προτέρων πού θα δημιουργηθεί το σχετικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Την επιλογή του τόπου εγκατάστασης των νεοσύστατων επιχειρήσεων δεν θα αποφασίσουν οι αρμόδιοι χάραξης πολιτικής, αλλά οι ίδιες οι νεοσύστατες επιχειρήσεις με βάση τις ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης που θα τους προσφερθούν.
3. Για τη στήριξη αυτών των επιχειρήσεων θα πρέπει να κινητοποιηθεί η δημόσια διοίκηση, οι φορείς χάραξης πολιτικής, το επιχειρηματικό σύστημα, ο ακαδημαϊκός κόσμος, οι σπουδαστές και όλοι οι άλλοι φορείς, ώστε να λάβουν την κατάλληλη καθοδήγηση και καλλιέργεια. **Εν προκειμένω η εκπαίδευση διαδραματίζει καθοριστικής σημασίας ρόλο, εφόσον η αριστεία και η καινοτομία παρέχονται από άτομα.**
4. Σε εθνικό επίπεδο θα πρέπει, συνεπώς, με βάση τη λογική του συντονισμού, οι πόροι να διατεθούν και να επικεντρωθούν σε ορισμένες επιχειρήσεις, με βάση σαφώς καθορισμένα κριτήρια, όπου ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος αποτυχίας και αναποτελεσματικότητας. Το περιφερειακό επίπεδο είναι το πλέον ενδεδειγμένο για τη μελέτη μορφών μόχλευσης των πόρων.
5. Στην Ευρώπη υπάρχει υπερβολικός κατακερματισμός των πρωτοβουλιών, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Υπάρχει λοιπόν ανάγκη για ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς.

Χαρτογράφηση

Το σημείο εκκίνησης για τη λήψη αποφάσεων προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι είναι η ύπαρξη σαφών και αναλυτικών πληροφοριών σχετικά με το προς διαχείριση φαινόμενο. Συνεπώς η ΕιΠ κρίνει σκόπιμο:

6. Να πραγματοποιηθεί μια αξιολόγηση του τι έχει πραγματικά γίνει, δεδομένου ότι διάφορες περιφέρειες της Ευρώπης είναι ήδη εξοπλισμένες με εργαλεία ή/και υιοθετούν πολιτικές υπέρ των νεοσύστατων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας. Αυτό θα επιτρέψει την εκπόνηση ενός εύχρηστου και ευανάγνωστου πίνακα σχετικά με τα διαθέσιμα εργαλεία.

⁽¹⁾ BCG (Boston Consulting Group), «The \$4.2 trillion opportunity — the internet economy in the G-20» (Η ευκαιρία των 4,2 τρις. δολαρίων ΗΠΑ — η διαδικτυακή οικονομία στην Ομάδα των 20), Μάρτιος 2012.

⁽²⁾ GIGAOM RESEARCH, «Sizing the EU app economy», Φεβρουάριος 2014.

⁽³⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:EL:PDF>

7. Να κατηγοριοποιηθούν τα στοιχεία προκειμένου να σταχυολογηθούν τα σημαντικότερα εξ αυτών· τότε θα είναι δυνατή η ανάλυση των μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί από τις περιφέρειες και να καθοριστούν οι γραμμές τάσεων.
8. Να δημιουργηθεί μια κατάλληλη βάση δεδομένων, όπου τα επίπεδα της αποκεντρωμένης διακυβέρνησης θα μοιράζονται τις βέλτιστες πρακτικές που έχουν υιοθετηθεί. Ως εκ τούτου, θα είναι επίσης δυνατό να εφαρμοστούν πρακτικές συγκριτικής αξιολόγησης πολύ χρήσιμες, ειδικά σε εκείνες τις περιφέρειες που υστερούν από πλευράς κανονιστικών ρυθμίσεων.
9. **Να θεσπιστεί ένας μηχανισμός για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων**, προκειμένου να διενεργούνται περιοδικοί και ενδιάμεσοι έλεγχοι των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.
10. Να είναι σαφές ποιοι είναι, σε περιφερειακό επίπεδο, οι σημαντικότεροι φορείς και ποιες είναι οι ευθύνες τους για τη στήριξη των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Ακόμη και μέσα που είναι διαθέσιμα και χρησιμοποιούνται ήδη σε άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό: Dynamic Mapping of Web Entrepreneurs and Startups' ecosystem, Cluster Observatory.

Απλούστευση και εναρμόνιση της γραφειοκρατίας

11. Δεδομένου ότι η έννοια της νεοσύστατης επιχείρησης συνδέεται με την έννοια της ευελιξίας, πρέπει να ελαχιστοποιηθεί ο γραφειοκρατικός φόρτος. Τα γραφειοκρατικά εμπόδια εξακολουθούν να θεωρούνται ακόμη σήμερα ως ένα από τα βασικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Συνεπώς η ΕτΠ προτείνει:
- 11.1. την απλούστευση και εναρμόνιση της περιφερειακής νομοθεσίας κατά τρόπο που να μην επιβαρύνει την εθνική·
- 11.2. την παροχή μέσω του Διαδικτύου όσο το δυνατό περισσότερων χρήσιμων πληροφοριών και με δομημένο τρόπο, τηρώντας, συγχρόνως, τους κανόνες προστασίας των δεδομένων·
- 11.3. **την καθιέρωση ενός ελάχιστου προτύπου σχετικά με τις πληροφορίες** που πρέπει να παρέχονται έτσι ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιολόγηση και η σύγκριση από τους ίδιους τους αποδέκτες·
- 11.4. την διαθεσιμότητα και τη δυνατότητα άμεσης διεκπεραίωσης όλων των διαδικασιών μέσω του Διαδικτύου έτσι ώστε να μειωθεί στο ελάχιστο ο πλεονασμός τους·
- 11.5. την παροχή των πληροφοριών μέσω του Διαδικτύου τόσο στην τοπική γλώσσα όσο και στην αγγλική·
12. Τα σημεία 11.1-11.5 μπορούν να εφαρμοστούν με τη χρήση ήδη υφιστάμενων μέσων όπως η δικτυακή πύλη http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

Εξειδίκευση του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης

Στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής για την ενθάρρυνση της δημιουργίας νεοσύστατων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας η ΕτΠ τονίζει ότι:

13. **Πρέπει να εκπαιδευτεί το προσωπικό των περιφερειακών και τοπικών δημόσιων διοικήσεων.** Τα άτομα που καλούνται να σχεδιάσουν το μέλλον της οικονομίας θα πρέπει να είναι καλύτερα προετοιμασμένα και οι γνώσεις τους να είναι προσαρμοσμένες στις καινοτομίες αιχμής.
14. **Πρέπει οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές και γενικά τα άτομα, να αναπτύξουν την ικανότητα σχεδιασμού,** δηλαδή, την ικανότητα σύλληψης ενός προγράμματος που να επιτρέπει την επίτευξη αποτελέσματος. Η κατάρτιση στο επιχειρείν είναι επίσης απαραίτητη.
15. Πρέπει να σχεδιαστούν τυποποιημένοι μηχανισμοί αξιολόγησης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προκειμένου οι δημόσιες διοικήσεις να έχουν το κίνητρο να δώσουν τον καλύτερο εαυτό τους.
16. Πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι περιφέρειες, μαζί με τις κυβερνήσεις, θα αρχίσουν να **σκέπτονται με ψηφιακό τρόπο.** Τούτο όχι μόνο θα αυξήσει την αποδοτικότητα με τη μείωση του κόστους, αλλά θα συμβάλει και σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα μέσω της βελτίωσης των υπηρεσιών προς τους πολίτες.
17. Πρέπει να καταβληθούν ακόμη περισσότερες προσπάθειες προκειμένου κάθε περιφέρεια, όπως και κάθε κράτος μέλος, να ορίσει έναν **Chief Digital Officer (CDO)**. Οι μόνιμοι και με πλήρη απασχόληση CDO θα βοηθούν έτσι ώστε οι ψηφιακές καινοτομίες να έχουν όσο το δυνατό ευρύτερη και αποτελεσματικότερη απήχηση.
18. **Δημοσιοποίηση των περιφερειακών στοιχείων σε συμμόρφωση με τους κανόνες προστασίας δεδομένων.** Τα στοιχεία αυτά είναι ζωτικής σημασίας για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Η δημοσιοποίησή τους θα αυξήσει τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη. Θα αυξηθεί επίσης η δυνατότητα των καινοτόμων επιχειρήσεων να αδράξουν πιθανές ευκαιρίες.

19. **Όλες οι περιφέρειες θα πρέπει να θέσουν έναν ελάχιστο αριθμό ποσοτικών στόχων**, σε ό,τι αφορά την έξυπνη ανάπτυξη και τη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας. Εναλλακτικά, πρέπει να ορίσουν μια ποιοτική προσέγγιση που να βασίζεται σε μια «πορεία προς την αλλαγή» και να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων.

20. Η εποπτεία και η αξιολόγηση των πολιτικών θα πρέπει να διεξάγονται από ειδική τεχνική επιτροπή **απαρτιζόμενη από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες**. Μετά την εποπτεία, κάθε περιφέρεια θα πρέπει να δημοσιεύει **τακτικά έκθεση (τουλάχιστον σε ετήσια βάση) σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης των στόχων που έχουν τεθεί**. Στην έκθεση αυτή θα πρέπει να εξετάζεται πρωτίστως η εφαρμογή της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης RIS3 της περιοχής σε σχέση κυρίως με το πόσο καλά έχει προχωρήσει το οικοσύστημα της καινοτομίας και πόσο έχει επιτευχθεί η ανάπτυξη νέων και επιτυχημένων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας. Ταυτόχρονα, στόχος της αξιολόγησης είναι να προωθήσει το θέμα της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα αυτό. Αυτή η έκθεση δεν πρέπει ωστόσο να οδηγήσει σε περαιτέρω διοικητική επιβάρυνση των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

21. Απαιτείται η έγκαιρη εφαρμογή μιας κατάλληλης βάσης στατιστικών δεδομένων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και ο **καθορισμός χρήσιμων περιφερειακών δεικτών προόδου για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται**. Ο στόχος είναι να κατανοήσουμε ποιες πολιτικές είναι πιο αποτελεσματικές και ποιες όχι, για τη χάραξη των μελλοντικών πολιτικών.

Υποστήριξη της επιχειρηματικής εκπαίδευσης και ενθάρρυνση της καινοτομίας

Η εμπειρία αποδεικνύει ότι η επιχειρηματική επιτυχία σχετίζεται θετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης των επιχειρηματιών, ανεξάρτητα από το είδος της εκπαιδευτικής διαδικασίας⁽⁴⁾. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα στοιχεία δείχνουν ότι από τους αποφοίτους με μεταπτυχιακό δίπλωμα, 5 χρόνια μετά την αποφοίτησή τους, μόνο το 1 % δηλώνει ότι είναι επιχειρηματίες. Εξάλλου προκύπτει ένα αυξανόμενο χάσμα μεταξύ των αναγκών των εργοδοτών και των δεξιοτήτων των εργαζομένων: το 26 % των εργοδοτών στην Ευρώπη έχουν προβλήματα στις προσλήψεις λόγω της έλλειψης δεξιοτήτων⁽⁵⁾. Συνεπώς η ΕτΠ υπογραμμίζει τη σημασία:

22. Του ορισμού αρμόδιου θεσμού για την **συνεχή προώθηση της καλλιέργειας του επιχειρηματικού πνεύματος**. Η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος θα μπορούσε να ενθαρρύνεται χάρη στη διάδοση επιτυχών παραδειγμάτων. Παντού στην Ευρώπη, οι νέοι θα πρέπει να είναι ενήμεροι για τις δυνατότητες που παρέχουν σήμερα οι νέες τεχνολογίες

23. **Της προώθησης μιας προορατικής στάσης εκ μέρους των νέων**, εξαλείφοντας πολιτιστικούς και ψυχολογικούς φραγμούς που περιορίζουν την πρόσβαση στην επιχειρηματικότητα. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να υιοθετηθεί μια συνολική στρατηγική της εκπαίδευσης στον τομέα της επιχειρηματικότητας, όπως έχει ήδη υπογραμμίσει η ΕτΠ στη γνωμοδότησή της με θέμα «Ανασχεδιασμός της εκπαίδευσης»⁽⁶⁾.

24. **Της πρόκλησης ενθουσιασμού όσον αφορά την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας**. Οι επιτυχημένοι επιχειρηματίες των οποίων οι δραστηριότητες έχουν πραγματικό αντίκτυπο στις ζωές των ανθρώπων θα πρέπει να επαινούνται και να λαμβάνονται ως πρότυπα αναφοράς. Πρέπει να ενθαρρύνεται τόσο η επιχειρηματικότητα όσο και η καινοτομία.

25. Της ενσωμάτωσης των «φυτρώριων» επιχειρήσεων στα εκπαιδευτικά αναλυτικά προγράμματα και της σύνδεσης της εκπαίδευσης με τον επιχειρηματικό κόσμο. Τούτο επιτρέπει στους φοιτητές να έχουν μια ιδέα του τι σημαίνει η σύσταση και η διαχείριση μιας επιχείρησης χωρίς να πρέπει να εγκαταλείψουν τις σπουδές τους που, σε περίπτωση πτώχευσης, θα είναι το δίχτυ ασφαλείας τους.

26. **Της υποστήριξης εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε συνεργασία με τον επιχειρηματικό κόσμο** για νεοσύστατες και υψηλής ανάπτυξης επιχειρήσεις, με διεθνή προσανατολισμό συνδυάζοντας τις τελευταίες εξελίξεις της τεχνολογίας, των επιχειρήσεων και του σχεδιασμού με την επιχειρηματική ανακάλυψη, με προφανή οφέλη επί τόπου, τα οποία έχουν αποδείξει την ικανότητά τους να παράγουν εξαιρετικά αποτελέσματα.

27. Για να μπορέσει να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική ανταπόκριση των διαφόρων εκπαιδευτικών και επαγγελματικής κατάρτισης προγραμμάτων στις ανάγκες της αγοράς, ένα καλό κριτήριο θα ήταν η υιοθέτηση **από κοινού επενδύσεων ή/και μερικής κάλυψης του κόστους**: οι επιχειρήσεις θα μπορούσαν, και στην περίπτωση ορισμένων προγραμμάτων θα πρέπει, να δαπανούν δικά τους χρήματα προκειμένου να αποδείξουν ότι πραγματικά πιστεύουν στην πρωτοβουλία. Στην καλύτερη περίπτωση, τα προγράμματα αυτά θα φέρουν σε επαφή ανθρώπους από εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές περιοχές και κλάδους, θα καταστήσουν τις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες γνώσεις και τεχνολογία προσιτές σε αυτούς, και θα δημιουργήσουν έργα συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων.

⁽⁴⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Αποτελέσματα και αντίκτυπος των προγραμμάτων επιχειρηματικότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, Μάρτιος 2012.

⁽⁵⁾ McKinsey Global Institute, «Help wanted: The future of work in advanced economies», Μάρτιος 2012, James Manyika, Susan Lund, Byron Auguste και Sreenivas Ramaswamy.

⁽⁶⁾ CoR2392/2012.

28. Πρέπει εξάλλου να καταστεί ευέλικτη η διαδικασία πιστοποίησης των προγραμμάτων αυτών.
29. Υπογραμμίζεται η ανάγκη να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ των διαφόρων ευρωπαϊκών προγραμμάτων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας· ειδικότερα μεταξύ των προγραμμάτων «Ορίζοντας 2020», COSME και ECIF.

Η έξυπνη εξειδίκευση των επιχειρήσεων

Όπως έχει ήδη υπογραμμίσει στην προηγούμενη γνωμοδότησή της με θέμα «γεφύρωση του χάσματος καινοτομίας»⁽⁷⁾ η ΕτΠ επαναλαμβάνει τα εξής:

30. Το Συμβούλιο της ΕΕ έχει τονίσει τον σύμφυτο ρόλο της έξυπνης εξειδίκευσης στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ο ενωσιακός οδηγός έρευνας και στρατηγικών καινοτομιών για έξυπνη εξειδίκευση (RIS3) ορίζει τις εν λόγω στρατηγικές ως ολοκληρωμένα, τοποκεντρικά θεματολόγια οικονομικού μετασχηματισμού.

31. Η «πλατφόρμα έξυπνης εξειδίκευσης» (S3) πρέπει να παρέχει μεγαλύτερη στήριξη σε δραστηριότητες τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, με ιδιαίτερη έμφαση στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες. Τούτο σημαίνει, πρωτίστως, στήριξη των διαδικασιών που βοηθούν στην αναγνώριση των δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε κάθε περιφέρεια. Σημαίνει επίσης παροχή των καλύτερων ευκαιριών για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών και της πολιτικής που πρέπει να εφαρμοστεί για τη χάραξη στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης.

32. Η ΕτΠ υπογραμμίζει τη σημασία χρηματοδότησης, σε περιφερειακό και ενωσιακό επίπεδο, επιχειρήσεων καινοτομίας και παραγωγής με έντονα τοπικά, περιφερειακά και διαπεριφερειακά χαρακτηριστικά.

Άλλα χρήσιμα μέτρα

Η ΕτΠ συνιστά θερμά στις περιφέρειες των διαφόρων κρατών μελών να:

33. **συντονίζουν τις παρεμβάσεις των διαφόρων επιχειρηματικών φορέων.** Κύριο καθήκον των δημόσιων διοικήσεων είναι να ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση και τη δημιουργία δικτύων μεταξύ των επιχειρηματικών φορέων.

34. **αγοράζουν περισσότερο από ΜΜΕ υψηλής τεχνολογίας.** Σε ολόκληρη την ΕΕ, η πλειονότητα των δημοσίων συμβάσεων ανατίθεται σε μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες. Πρέπει να σημειωθεί γρήγορη προσαρμογή στις απαιτήσεις των νέων οδηγιών⁽⁸⁾ για τις δημόσιες συμβάσεις που βελτιώνουν αισθητά την πρόσβαση των ΜΜΕ στην αγορά.

35. Ενθάρρυνση της εγκατάστασης πρωτοπόρων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας προκειμένου να αυξηθεί η δεξαμενή τεχνολογικών δεξιοτήτων και να δημιουργηθούν δευτερογενείς επιπτώσεις. Τα πάντα θα πρέπει να σχεδιάζονται με μια πνοή εντός ενός πλαισίου που να μην είναι μόνο τοπικό.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2014

ο Πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών

Michel LEBRUN

⁽⁷⁾ CdR 2414/2012 fin.

⁽⁸⁾ Οδηγία 2014/24/ΕΕ που αντικαθιστά την οδηγία 2004/18/ΕΚ, Οδηγία 2014/25/ΕΕ που αντικαθιστά την οδηγία 2004/17/ΕΚ.

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Μία ευρωπαϊκή στρατηγική για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό»

(2014/C 415/03)

Εισηγητής	ο κ. Vasco Ildio ALVES CORDEIRO (PT/PES) Πρόεδρος της περιφερειακής κυβέρνησης των Αζορών
Έγγραφο αναφοράς	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών -Μία ευρωπαϊκή στρατηγική για την τόνωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό COM (2014) 86 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επικροτεί την πρώτη ευρωπαϊκή στρατηγική για τον παράκτιο και τον θαλάσσιο τουρισμό, καθώς και το γεγονός ότι αναγνωρίζεται η σημασία ενός σαφούς και βιώσιμου πλαισίου για την τόνωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ιδίως για τους νέους,
2. ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει επίσης, στο μέλλον, την κατάσταση του τουρισμού σε άλλες περιοχές με ιδιαίτερα γεωφυσικά χαρακτηριστικά, όπως π.χ. στις ορεινές ή τις αραιοκατοικημένες περιοχές και να αναπτύξει γι' αυτές ειδικές στρατηγικές,
3. υπογραμμίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στη χάραξη και την υλοποίηση της τουριστικής πολιτικής και επικροτεί την ενσωμάτωση του παράκτιου και του θαλάσσιου τουρισμού σε άλλες σχετικές πολιτικές της ΕΕ, όπως η συνδεσιμότητα των ΤΠ, οι μεταφορές, τα ζητήματα ασφάλειας, η προστασία των καταναλωτών και η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων,
4. χαιρετίζει την αναγνώριση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του ιδιαίτερου χαρακτήρα των νησιών και άλλων απομακρυσμένων προορισμών, από την άποψη της προσβασιμότητας, του κόστους μεταφοράς, του εποχιακού χαρακτήρα και της συνδεσιμότητας, καθώς και του αντίκτυπού τους στον τουρισμό και την οικονομία,
5. εκτιμά ότι, για την υλοποίηση αυτής της στρατηγικής, είναι απαραίτητο να οριστεί και να επεκταθεί το πεδίο των δραστηριοτήτων που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως «παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός», λαμβάνοντας υπόψη ότι σε αυτές δεν εμπίπτουν μόνο οι δραστηριότητες στη θάλασσα ή τις παραλίες, ο τουρισμός κρουαζιερόπλοιων, η ναυσιπλοία με σκάφη αναψυχής/ιστιοπλοίας και οι συναφείς χερσαίες δραστηριότητες ⁽¹⁾, αλλά και δραστηριότητες και αθλήματα που συνδέονται με τη θάλασσα, όπως οι καταδύσεις, η παρατήρηση άγριων ζώων και δραστηριότητες που συνδέονται με τον άνεμο ή τα κύματα, καθώς επίσης και δραστηριότητες πολιτιστικού τουρισμού, όπως η εξερεύνηση της κληρονομιάς και της γαστρονομίας, η συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και η γνωριμία με τα αλιευτικά εργαλεία και επαγγέλματα,
6. υπογραμμίζει ότι οι στόχοι της στρατηγικής της ΕΕ πρέπει να στηριχθούν σε κατάλληλες ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρέχονται στο πλαίσιο του νέου δημοσιονομικού πλαισίου και να συμμορφωθούν πλήρως με την αρχή της επικουρικότητας, ούτως ώστε αυτή η στρατηγική να αναπτυχθεί με συμμετοχή των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών, των περιφερειών και των ενδιαφερόμενων φορέων και σε συνεργασία με αυτά,
7. τονίζει ότι πρέπει να αναγνωριστεί πως ο τουρισμός σε παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές, έχει τη δυνατότητα να ευαισθητοποιήσει το κοινό όσον αφορά την ανάγκη επίτευξης περιβαλλοντικής και πολιτιστικής βιωσιμότητας και ανάδειξης και διατήρησης της ευρωπαϊκής θαλάσσιας κληρονομιάς και να ενθαρρύνει τρόπους συμπεριφοράς (υπεύθυνος και συμμετοχικός τουρισμός) για την επίτευξη αυτών των στόχων,
8. υπογραμμίζει την αυξανόμενη πίεση που ασκείται στους φυσικούς πόρους και η οποία πηγάζει από πολλαπλές οικονομικές χρήσεις και δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν κατά μήκος των ευρωπαϊκών ακτών και απευθύνει έκκληση οι στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες να αντιμετωπίσουν επείγοντα ζητήματα που σχετίζονται με αυτές τις δραστηριότητες, ήτοι την ενεργειακή απόδοση, τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη συλλογή, την αποθήκευση και την επεξεργασία αποβλήτων, την απώλεια της βιοποικιλότητας, την καταστροφή των φυσικών ενδιαιτημάτων, την υποβάθμιση των ακτών και τη διάβρωση του εδάφους, την προστασία των υδάτων που μπορούν να καταστούν πόσιμα και την επεξεργασία των λυμάτων. Εκτιμά ότι αυτές οι προκλήσεις ξεπερνούν την αρμοδιότητα κάθε μεμονωμένης περιφέρειας ή κράτους και ότι είναι απαραίτητη συντονισμένη δράση σε όλη την έκταση της θαλάσσιας λεκάνης, συνοδευόμενη από την κατάλληλη χρηματοδότηση και αποτελεσματική ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών,

⁽¹⁾ Βλ. COM(2014) 86, υποσημείωση αριθ. 4

9. επαναλαμβάνει ότι πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και συνιστά την πρόληψή τους μέσω της προστασίας και της αποκατάστασης των φυσικών τοπίων, καθώς και τη συμπερίληψη του τουρισμού στα προγράμματα ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών,

10. αναγνωρίζει τον ρόλο των ευρωπαϊκών οργανώσεων και πρωτοβουλιών (π.χ. καθεστώς γαλάζιας σημαίας, βραβείο ποιοτικής παραλαίας, ευρωπαϊκή στρατηγική για τη γαλάζια ανάπτυξη) στην προώθηση αρχών ποιότητας του ευρωπαϊκού τουρισμού όπως η περιβαλλοντική προστασία, ο βιώσιμος τουρισμός, η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των παράκτιων και θαλάσσιων περιφερειών της Ευρώπης. Προτρέπει την Επιτροπή να δρομολογήσει διάλογο με τους φορείς που τις προωθούν, προκειμένου να ενισχυθεί ο αντίκτυπός τους και να ενθαρρυνθούν οι περιφέρειες να υποστηρίξουν ειδικονομικά τέτοιες πρωτοβουλίες,

11. πιστεύει ότι η στρατηγική της ΕΕ για τη γαλάζια ανάπτυξη σε συνδυασμό με την καινοτομία παρουσιάζει μια σημαντική ευκαιρία για την τόνωση της τοπικής και περιφερειακής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, πράγμα που αναμένεται επίσης ότι θα καταστήσει τις παράκτιες περιοχές πιο ελκυστικές για τους τουρίστες. Προτάσεις για την καινοτομία και τη γαλάζια ανάπτυξη, υπάρχουν στη γνωμοδότηση της ΕΤΠ: CoR-2014-02645-00-01.

Όσον αφορά τις επιδόσεις και την ανταγωνιστικότητα

12. τονίζει ότι, αν και την τελευταία δεκαετία ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός υπήρξε πιο κερδοφόρος από τον τουρισμό γενικά, το μέσο κόστος διανυκτέρευσης και η μέση διάρκεια παραμονής μειώθηκαν. Ως εκ τούτου, εκτιμά ότι είναι απαραίτητο να αντιστραφεί αυτή η τάση και να καταβληθούν προσπάθειες για την αύξηση του κόστους διανυκτέρευσης και της διάρκειας παραμονής σε παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές μέσω καινοτόμων μέτρων, κατάλληλων για αυτόν το σκοπό, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα τα προβλήματα που προκύπτουν από τον εποχιακό χαρακτήρα,

13. τονίζει την ανάγκη οι ευρωπαϊκές παράκτιες και θαλάσσιες περιφέρειες να αναπτύξουν τοπικές στρατηγικές με στόχο την διατήρηση, ανάδειξη και προώθηση των ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη της προβολής των τουριστικών προορισμών, με βάση τη μοναδικότητά τους,

14. παρατηρεί ότι η ζήτηση για «εξειδικευμένες» μορφές τουρισμού — όπως ο τουρισμός για λόγους υγείας, άθλησης, περιπέτειας, με στόχο την παρατήρηση της άγριας ζωής ή της φύσης, την οικο-γαστρονομία, τον πολιτισμό ή την αγορά προϊόντων πολυτελείας — αυξάνεται, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται δυνατότητες οικονομικής μεγέθυνσης, ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης,

15. τονίζει ότι είναι ανάγκη να αναπτυχθούν οι προσφορές ολοκληρωμένου τουρισμού, με τη συμμετοχή διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων από τις τοπικές κοινότητες και με σκοπό την τόνωση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στις περιφέρειες. Σημειώνει τις δυνατότητες συνδυασμού μεταξύ των παραδοσιακών δραστηριοτήτων στις ευρωπαϊκές παράκτιες και θαλάσσιες περιφέρειες (π.χ. γεωργία και αλιεία, τοπικές καλλιέργειες, οινοποίηση, κληρονομιά, τοπικές παραδόσεις και έθιμα) για την ανάπτυξη νέων προϊόντων τουρισμού καθώς και συνδυασμού με δραστηριότητες που επιτρέπουν την άμβλυση του εποχιακού χαρακτήρα του τουρισμού, όπως οι θαλάσσιες ή/και θαλάσσιες/επίγειες αθλητικές δραστηριότητες,

16. ενθαρρύνει την Επιτροπή να συγκεντρώσει παραδείγματα ορθών πρακτικών και να δημοσιεύσει μελέτη σχετικά με την αναμόρφωση προορισμών μαζικού τουρισμού, καθώς και παραδείγματα αξιόπιστων και ολοκληρωμένων τουριστικών έργων σε παράκτιες και θαλάσσιες περιφέρειες. Προτρέπει την Επιτροπή να προωθήσει διάλογο γύρω από τα αποτελέσματα μιας τέτοιας μελέτης, διοργανώνοντας πανευρωπαϊκή διάσκεψη στην οποία θα καλέσει κράτη μέλη, περιφέρειες και ενδιαφερόμενους φορείς,

17. επισημαίνει ότι ο εποχιακός χαρακτήρας επηρεάζει τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό συχνά περισσότερο απ' ό,τι περιοχές στις οποίες παρατηρούνται πιο ισορροπημένες τάσεις όσον αφορά τις αφίξεις. Ως εκ τούτου, τονίζει ότι αυτές οι περιφέρειες χρειάζονται περισσότερη βοήθεια, προκειμένου να διαφοροποιήσουν τις τουριστικές ροές τους και να ενθαρρύνουν τις τοπικές επιχειρηματικές κοινότητες να προωθήσουν και να χρησιμοποιήσουν δημιουργικά την τοπική κληρονομιά και την προσφορά υπηρεσιών τους, προκειμένου να προσφέρουν ευρύτερο φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών που υπερβαίνουν το τοπικό πλαίσιο, ανεξαρτήτως καιρικών συνθηκών,

Όσον αφορά τη βελτίωση των γνώσεων για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας

18. υποστηρίζει τη χρήση εργαλείων ΤΠ και καινοτομίας, ως τρόπο ενίσχυσης της προβολής των παράκτιων και θαλάσσιων περιφερειών και ζητά από την Επιτροπή να ενισχύσει το τμήμα του Ευρωπαϊκού Ατλαντα των Θαλασσών που αφορά τον τουρισμό, προκειμένου να τονώσει την ευαισθητοποίηση των τουριστών και των άλλων περιφερειών ως προς τις παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές, τις αξίες τους και την ελκυστικότητά τους,

Όσον αφορά το εργατικό δυναμικό, τις δεξιότητες και την καινοτομία

19. αναγνωρίζει τις προκλήσεις με τις οποίες έρχεται αντιμέτωπος ο τουριστικός τομέας στην προσπάθεια να προωθήσει βιώσιμες θέσεις απασχόλησης, να αυξήσει τους προσφερόμενους μισθούς και να προσελκύσει καταρτισμένα άτομα,

20. καλεί την Επιτροπή να διευκολύνει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στον τομέα του τουρισμού μέσω του Erasmus Plus και να θεσπίσει ένα πρόγραμμα ανταλλαγής και κατάρτισης για τις παράκτιες και θαλάσσιες περιφέρειες, ειδικά για τους νέους, προκειμένου να ενισχύσει τις ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών του εργατικού δυναμικού αυτής της ηλικίας, καθώς και να προωθήσει την επιχειρηματικότητα κατά τη χαμηλή τουριστική περίοδο,

21. υποστηρίζει την ανάπτυξη ομίλων ΜΜΕ στον τομέα του τουρισμού, με στόχο την παροχή συμπληρωματικών και ποιοτικών τουριστικών υπηρεσιών (π.χ. υπηρεσίες διαμονής, μεταφοράς και διασκέδασης) και, συνεπώς, την προσφορά ευρέος και ολοκληρωμένου φάσματος τουριστικών προσφορών. Καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να προωθήσουν τέτοιους ομίλους μεταξύ των τοπικών επιχειρήσεων, μέσω της δημιουργίας φόρουμ συνάντησης και της συμμετοχής σε αυτά δημοσίων και ιδιωτικών τουριστικών παραγόντων. Αυτά θα έχουν το χαρακτήρα κοινής πλατφόρμας που θα διατηρεί την ταυτότητα, την ενσωμάτωση και την εικόνα του προορισμού, ενώ θα προβλέπουν παράλληλα μορφές φοροαπαλλαγών και/ή παροχή φορολογικών κινήτρων για τις ΜΜΕ που συγκροτούν ομίλους και προωθούν σχέδια,

22. συμφωνεί ότι υπάρχει ανάγκη αναγνώρισης των ΜΜΕ που υποστηρίζουν την προώθηση του αειφόρου τουρισμού σε τομείς όπως η περιβαλλοντική και επισιτιστική ασφάλεια, η διαχείριση του ύδατος και των αποβλήτων και η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου,

23. δηλώνει ότι τα προσόντα και οι διαδικασίες που απαιτούνται για την έκδοση άδειας χειριστή σκάφους αναψυχής διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών και ανησυχεί ότι κάτι τέτοιο ενδέχεται να εμποδίσει την ανάπτυξη του τομέα. Συνιστά ως λύση την αμοιβαία αναγνώριση των αδειών ναυσιπλοΐας αναψυχής και των απαιτήσεων για τους κυβερνήτες σκάφους και καλεί την Επιτροπή να εξετάσει περαιτέρω αυτό το ζήτημα. Αυτή η σύσταση ενοποίησης της κατάρτισης και των προσόντων αφορά επίσης το προσωπικό που εργάζεται στις μαρίνες, όπου η κατάρτιση και η νομική και εργασιακή κάλυψη διαφέρει από το ένα κράτος μέλος στο άλλο,

24. ωστόσο, εκτιμά ότι η προστιθέμενη αξία των ανοικτών διαδικτυακών μαθημάτων για την αναβάθμιση ή τον αναπροσανατολισμό των δεξιοτήτων στον παράκτιο και θαλάσσιο τομέα δεν μπορεί να αγνοεί τη συνιστώσα της πρακτικής στην έκδοση άδειας.

Όσον αφορά την αειφορία και την προβασιμότητα

25. επαναλαμβάνει ότι οι παράκτιες περιοχές συγκαταλέγονται στις περιοχές που είναι οι πιο ευάλωτες στην κλιματική αλλαγή και τους κινδύνους φυσικών καταστροφών, και ότι ο αντίκτυπος τέτοιων φαινομένων είναι εκτεταμένος και ενδέχεται να πλήξει τις ζωές και τον τρόπο ζωής των παράκτιων και θαλάσσιων κοινοτήτων, ιδίως αυτών στα νησιά. Ως εκ τούτου, τάσσεται υπέρ ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των παράκτιων ζωνών μέσω μιας προσέγγισης η οποία σέβεται τα όρια των φυσικών πόρων και οικοσυστημάτων,

τονίζει την ιδιαίτερη κατάσταση των νησιών και των εξόχως απόκεντρων περιοχών, όπου οι περιορισμοί των υφιστάμενων περιοχών και η επικάλυψη των οικονομικών δραστηριοτήτων στις παράκτιες περιοχές δημιουργούν την ανάγκη για περισσότερη υποστήριξη από την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση για την πρόληψη τέτοιων κινδύνων, οι οποίοι μπορούν να εμποδίσουν τις οικονομικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, παρόμοια υποστήριξη πρέπει να εξασφαλιστεί για την χάραξη και την υλοποίηση μίας στρατηγικής για ολοκληρωμένη διαχείριση των ακτών.

26. προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού σε προστατευόμενες περιοχές (π.χ. διαδρομές περιπάτου) με άγρια ζώα (π.χ. πτηνά, θαλάσσια θηλαστικά, καρχαρίες) συνιστά να υιοθετηθούν και να δημοσιεύονται κώδικες δεοντολογίας, για την προώθηση της προστασίας των ζώων, της ασφάλειας των τουριστών και της περιβαλλοντικής ισορροπίας,

27. προκειμένου να επιτευχθεί το πλήρες δυναμικό του οικοτουρισμού, τονίζει την ανάγκη να εντοπιστούν σαφώς ως προτιμώμενες τοποθεσίες για δραστηριότητες αειφόρου τουρισμού (π.χ. καταδύσεις, παρακολούθηση άγριων ζώων, διαδρομές πεζοπορίας) θαλάσσιες παράκτιες προστατευόμενες περιοχές όπως εκείνες του Natura 2000 ή της σύμβασης OSPAR,

28. σημειώνει ότι το 2020, περισσότερο από το ένα πέμπτο των Ευρωπαίων θα είναι άνω των 65 ετών και συνεπώς ενθαρρύνει την Επιτροπή να συνεχίσει το έργο της στον τομέα του «Τουρισμού της τρίτης ηλικίας», ιδίως μέσω της προώθησης ενός τουρισμού χωρίς εμπόδια,

29. επικροτεί την αναθεώρηση του κώδικα θεωρήσεων από την Επιτροπή, καθώς και τις πρωτοβουλίες που έχει δρομολογήσει προκειμένου να προσελκύσει υπηκόους τρίτων χωρών στην Ευρώπη για διακοπές και στους ευρωπαϊκούς παράκτιους και θαλάσσιους προορισμούς,

Όσον αφορά τη μεγιστοποίηση της διαθέσιμης ευρωπαϊκής χρηματοδότησης

30. χαιρετίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να δημοσιεύσει οδηγό σχετικά με τη διαθέσιμη χρηματοδότηση του τουρισμού από την ΕΕ, ενώ ταυτόχρονα τονίζει την ανάγκη να προβληθεί σε ευρύτερο κοινό και να γίνει γνωστός στις παράκτιες και θαλάσσιες περιοχές,

31. στην τρέχουσα περίοδο διαπραγμάτευσης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με σεβασμό στην αρχή της επικουρικότητας, να αποδεχθεί ως επιλέξιμες τις επενδυτικές προτεραιότητες των περιφερειών, και συγκεκριμένα τις επενδύσεις και την ανάπτυξη υποδομών, ιδίως μέσω της αποκατάστασης και της επαναχρησιμοποίησης ιστορικών εγκαταστάσεων — που αποτελούν αρχιτεκτονική, αστική και βιομηχανική κληρονομιά — για την ναυσιπλοία αναψυχής ή τις ναυτικο-τουριστικές δραστηριότητες, οι οποίες αποτελούν πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα της στρατηγικής για τον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό,

32. ζητεί να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και συντονισμένη χρήση όλων των διαθέσιμων πόρων, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και εγγυήσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προς τις μικρές, μεσαίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις, με σκοπό την προώθηση του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού κατά την περίοδο 2014-2020, ειδικότερα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του προγράμματος Ορίζοντας 2020 και των προγραμμάτων COSME, Δημιουργική Ευρώπη, LIFE +,

Όσον αφορά τη συνδεσιμότητα

33. τονίζει ότι τα νησιά, οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες και άλλες απομακρυσμένες περιοχές εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις αεροπορικές μεταφορές και τις ακτοπλοϊκές συνδέσεις, οι οποίες με τη σειρά τους εξαρτώνται από τους τουρίστες: αφ' ής στιγμής περιοριστούν ή παύσουν οι υπηρεσίες μεταφορών, πολλοί τουριστικοί πράκτορες υποστηρίζουν πως αναγκάζονται να κλείσουν την επιχείρησή τους, ενώ οι φορείς μεταφορών υποστηρίζουν πως παύουν τη λειτουργία τους επειδή κλείνουν οι τουριστικοί πράκτορες, πράγμα που καταδεικνύει την ανάγκη προώθησης πολιτικών που θα σπάσουν αυτό το φαύλο κύκλο. Εκφράζει την ανησυχία ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση και ο σημαντικός εποχιακός χαρακτήρας του τουρισμού περιπλέκουν ακόμα περισσότερο το πρόβλημα. Από την άλλη, δεδομένου ότι 90 % των εμπορευμάτων και των προϊόντων που χρησιμοποιούνται από τον τουριστικό κλάδο των νησιών μεταφέρεται μέσω θαλάσσης και δεδομένου ότι η μεταφορά αυτή διεξάγεται στην πραγματικότητα μόνο προς τη μία κατεύθυνση, πρέπει να προωθηθούν πολιτικές στήριξης για τη διόρθωση αυτής της ανισορροπίας.

34. σε αυτό το πλαίσιο, καλεί την Επιτροπή να εξετάσει δεόντως τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των νησιών, τα οποία εξαρτώνται σχεδόν αποκλειστικά από τις αερομεταφορές, όχι μόνο για να βελτιωθεί η πρόσβαση για τους τουρίστες αλλά και οι οικονομικές δραστηριότητες από τις οποίες εξαρτάται η ανάπτυξή τους και οι οποίες με τη σειρά τους μπορούν να ωφελήσουν τον τομέα του τουρισμού (για παράδειγμα, δεν μπορεί να αυξηθεί το τέλος εκπομπών CO₂ για τις αεροπορικές εταιρίες χωρίς να ληφθούν άλλου είδους μέτρα για τις νησιωτικές περιοχές, δεδομένου ότι, στις περιοχές αυτές, οι εναέριες μεταφορές συνιστούν δέσμια αγορά). Τέτοιοι παράγοντες θα πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερα υπόψη στο πλαίσιο συζητήσεων γύρω από τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Ουρανό και τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις προς αερολιμένες και αεροπορικές εταιρίες, καθώς και για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων σε υποδομές αερολιμένων από το ΕΤΠΑ.

επίσης, είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν πορθμειακές γραμμές από τα νησιά που βρίσκονται κοντά στις ακτές προς την ηπειρωτική χώρα και άλλα νησιά.

35. ζητά, επίσης, στην περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιοχών (ΕΑΠ), να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτεροι περιορισμοί που τις χαρακτηρίζουν (ιδίως η μεγάλη απόσταση και η απομόνωσή τους από τα λοιπά εδάφη της Ένωσης) κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των ευρωπαϊκών πολιτικών που βελτιώνουν την εξωτερική σύνδεση των περιοχών αυτών, μέσω της προσαρμογής των εν λόγω πολιτικών στην ιδιαίτερη κατάστασή τους.

36. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι επί του παρόντος, πολλές παράκτιες περιφέρειες δεν είναι καλά συνδεδεμένες με την ενδοχώρα και τις γειτονικές περιοχές και χώρες. Απευθύνει έκκληση για τη ανάπτυξη στρατηγικού προβληματισμού σχετικά με τη διατροπική συνδεσιμότητα των κόμβων μεταφορών (π.χ. των αεροδρομίων, των σιδηροδρομικών σταθμών, των λιμένων), καθώς και με τις γειτονικές χώρες, ώστε οι επιβάτες να μπορούν να φτάσουν και να μετακινηθούν στο εσωτερικό διαφόρων θαλάσσιων λεκανών με μεγαλύτερη ευκολία,

Όσον αφορά τις τοπικές κοινότητες, την κληρονομιά τους, την ταυτότητά τους και την γαστρονομική τους παράδοση

37. επιμένει ότι ο παράκτιος και θαλάσσιος τουρισμός πρέπει να ωφελεί τις τοπικές παράκτιες κοινότητες και συνεπώς τάσσεται υπέρ της θέσπισης συγκεκριμένων μέτρων για την προώθηση της τοπικής πρόσληψης, της προμήθειας τοπικών προϊόντων και της ανάπτυξης τοπικών συστημάτων τροφίμων. Τονίζει ότι μια τέτοια δέσμευση για τοπική δράση θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των προσφορών παράκτιου και θαλάσσιου τουρισμού, θα ενισχύσει την τοπική ανάπτυξη και θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας στη βιώσιμη γεωργία, αλιεία και υπηρεσίες. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα βοηθήσει να επιτευχθούν οι στόχοι της ΕΕ για κοινωνική και εδαφική συνοχή και αγροτική ανάπτυξη,

38. παρατηρεί ότι σε πολλές ευρωπαϊκές παράκτιες περιοχές, η τοπική θαλάσσια κληρονομιά δεν προβάλλεται επαρκώς. Τονίζει την ανάγκη να καταστεί η προστασία της θαλάσσιας και παράκτιας κληρονομιάς συμβατή με εμπορικές ή οικονομικές εξελίξεις, όπως η τοποθέτηση καλωδίων ή αγωγών, η διεξαγωγή ερευνών με σκοπό την ανεύρεση πετρελαίου και φυσικού αερίου και η ανάκτησή τους, η εξόρυξη άνθρακα ή ορυκτών, η εξόρυξη άμμου ή λατύπης και η διάθεση αποβλήτων και πλεοναζόντων προϊόντων εκοκαφής. Θεωρεί ότι τα ναυάγια, τα υποθαλάσσια ερείπια, τα ιστορικά σκάφη και λιμενικές εγκαταστάσεις, καθώς και το παραδοσιακό αλιευτικό εμπόριο και παραδόσεις και άλλες παραδοσιακές πρακτικές (παραδοσιακά ναυπηγεία, κατασκευή δίχτων, αλιευτικοί καταψύκτες...) πρέπει να αναδεικνύονται ως σημαντικά τοπικά τουριστικά αξιοθέατα,

39. υπογραμμίζει το αναξιοποίητο δυναμικό του αλιευτικού τουρισμού (τουρισμού που αξιοποιεί τη θάλασσα) και εκτιμά ότι η εν λόγω μορφή τουρισμού μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη στις παράκτιες κοινότητες, καθιστώντας κερδοφόρες τις αλιευτικές δραστηριότητες και συμβάλλοντας τόσο στη διατήρηση των τοπικών αλιευτικών παραδόσεων, όσο και στη διαφοροποίηση των τοπικών πηγών εισοδήματος,

40. συμφωνεί ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται επιλεκτικές και παραδοσιακές μέθοδοι αλιείας, οι απαραίτητες επενδύσεις για την προώθηση του αλιευτικού τουρισμού θα πρέπει να υποστηρίζονται από την ΕΕ και να θεωρούνται από αυτήν ως δραστηριότητα συμπληρωματική της εμπορικής αλιείας, η οποία δημιουργεί πρόσθετα έσοδα για τις αλιευτικές κοινότητες, καλεί δε τα κράτη και τις περιφέρειες, από κοινού με τον αλιευτικό, τον τουριστικό και άλλους σχετικούς κλάδους, να υπερβούν τους νομικούς και διοικητικούς φραγμούς στην ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού,

41. καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει τη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης και να βελτιώσει την ενημέρωση σχετικά με τις νέες και υφιστάμενες πολιτιστικές διαδρομές κατά μήκος των ακτών της Ευρώπης, καθώς και την προβολή τους,

42. υποστηρίζει τη δημιουργία μιας ομοσπονδίας γραφείων ή οργανισμών τουρισμού των παράκτιων και θαλάσσιων περιφερειών, η οποία θα χρησιμεύσει ως πλατφόρμα για συνεργασία και ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματικών φορέων των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών και θα βοηθήσει στην ανάπτυξη και την υλοποίηση προγραμμάτων συνεργασίας που στοχεύουν στην προβολή των εν λόγω περιφερειών,

Όσον αφορά των τομέα των κρουαζιέρων

43. ενθαρρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να δρομολογήσουν εποικοδομητικό διάλογο με τον κλάδο των κρουαζιέρων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο εφοδιασμός αυτών των πλοίων με τοπικά προϊόντα και να δοθούν κίνητρα στους επιβάτες να ξεδεύσουν περισσότερο σε αυτές τις περιοχές, με τη δημιουργία πιο ελκυστικών περιοχών υποδοχής στον λιμένα των κρουαζιερόπλοιων ή κοντά σε αυτόν, με καταστήματα, μπαρ, εστιατόρια και τοπικά τουριστικά γραφεία τα οποία θα είναι σε θέση να προσφέρουν άνετες εκδρομές σε κοντινά αξιοθέατα, οι οποίες να ανταποκρίνονται στα κριτήρια αειφορίας,

44. εκτιμά ότι οι τοπικές αρχές μπορούν να βοηθήσουν τους υπεύθυνους επιχείρησης να βελτιώσουν την προβολή και την εμπορία των υπηρεσιών τους, εξασφαλίζοντας ότι οι πληροφορίες για τα τοπικά αξιοθέατα διατίθενται σε διάφορες γλώσσες και λαμβάνοντας τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την άνεση των ταξιδιωτών. Ο εφοδιασμός των σκαφών και η οργάνωση του προϊόντος του προορισμού συνδέεται με τη δραστηριότητα των αντιπροσώπων των σκαφών με τους οποίους πρέπει να συνεργαστούν οι περιφερειακές και τοπικές αρχές προκειμένου να τονωθεί η χρήση του προϊόντος και οι συμπληρωματικές τοπικές δραστηριότητες,

45. παρατηρεί ότι τα μεγάλα κρουαζιερόπλοια μεταφέρουν σημαντικό αριθμό τουριστών σε κάθε προορισμό και ότι η μεταφορά όλων των τουριστών που αποβιβάζονται από το πλοίο μπορεί να αποτελέσει πρόκληση. Χαιρετίζει την ανάπτυξη ολοκληρωμένων έργων για τον προγραμματισμό και το σχεδιασμό μεταφορών, που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ταξιδιωτών που έρχονται μαζικά, χωρίς να διαταράσσουν τους τοπικούς πληθυσμούς,

Όσον αφορά τις μαρίνες και τα θαλάσσια αθλήματα

46. αναγνωρίζει ότι τα θαλάσσια αθλήματα και δραστηριότητες γίνονται ολοένα και πιο δημοφιλή και χαιρετίζει το γεγονός ότι συχνά σχεδιάζονται και παρέχονται από μικρές τοπικές επιχειρήσεις. Είναι της άποψης ότι η καθιέρωση ευρωπαϊκών κοινών προτύπων σε αυτόν τον τομέα θα ενίσχυε την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και θα βελτίωνε την ασφάλεια των εν λόγω αθλημάτων και δραστηριοτήτων,

47. καλεί την Επιτροπή να εκτιμήσει αν υπάρχει ανάγκη για τη θέσπιση κοινού πλαισίου για την ανάπτυξη υποδομών μαρινών. Δεδομένης της ύπαρξης περίπου 4.500 περίπου λιμένων στην Ευρώπη και της αυξανόμενης σημασίας των σκαφών αναψυχής στον τουρισμό, καλεί την Επιτροπή να προωθήσει έρευνα για την ανάπτυξη κοινών προτύπων, η οποία ρυθμίζει ιδίως θέματα που αφορούν την προσβασιμότητα ατόμων με μειωμένη κινητικότητα, πρότυπα ασφάλειας ή τη χωρητικότητα των λιμένων αναψυχής,

48. καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στην περιοχή των οποίων λειτουργούν μαρίνες να αναπτύξουν στρατηγικές σε συνεργασία με τους τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς και τουριστικούς πράκτορες, προκειμένου να συνδέσουν καλύτερα τους λιμένες τους με την ευρύτερη περιοχή και κατ' αυτόν τον τρόπο να ενθαρρύνουν όσους χρησιμοποιούν σκάφη αναψυχής να εξερευνήσουν την περιοχή γύρω από τους λιμένες και να ανακαλύψουν την κληρονομιά της, προωθώντας έτσι το ειδικό ναυτικό και θαλάσσιο τουριστικό προϊόν μέσω π.χ. ναυτικών ομίλων, λιμένων αναψυχής και ναυτικών εγκαταστάσεων.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών

Michel LEBRUN

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια από το 2020 έως το 2030»

(2014/C 415/04)

Εισηγήτρια	Annabelle Jaeger (FR/PSE) Μέλος του Συμβουλίου της Περιφέρειας Provence-Alpes Côte d'Azur
Έγγραφο αναφοράς	Επιστολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12ης Φεβρουαρίου 2014

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

καθώς τα τελευταία επιστημονικά στοιχεία της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC) μας προειδοποιούν για την επιδείνωση της υπερθέρμανσης του πλανήτη και των επιπτώσεών της, και σύμφωνα με το πνεύμα της προηγούμενης γνωμοδότησης της Επιτροπής των Περιφερειών (CDR 5810/2013),

1. ζητεί από την ΕΕ να επιλέξει τρεις νικηφόρους δεσμευτικούς στόχους για το κλίμα και την ενέργεια με ορίζοντα το 2030:
  - 50 % μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκπομπές του 1990·
  - 40 % μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, καταναμημένο σε εθνικούς στόχους·
  - 40 % μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας σε σχέση με το 2005, μέσω της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, επίσης καταναμημένης σε εθνικούς στόχους.

Το τρίπτυχο αυτό είναι απαραίτητο, προκειμένου να αποφευχθεί η καταστροφική αύξηση της θερμοκρασίας πάνω από 2 °C και να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος της ΕΕ (μείωση κατά 80-95 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου)·

2. υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 20ής και της 21ης Μαρτίου 2014, στα οποία οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων είχαν συμφωνήσει να λάβουν τον Οκτώβριο 2014 το αργότερο απόφαση σχετικά με το νέο πλαίσιο πολιτικής. Η ΕτΠ ευελπιστεί ότι η απόφαση αυτή θα περιλαμβάνει φιλόδοξους στόχους· στο πλαίσιο αυτό, εκφράζει την ανησυχία της για την έλλειψη φιλοδοξίας στις προτάσεις που έχει υποβάλει μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή που θεωρούνται ανεπαρκείς σε σχέση με τα προτεινόμενα ποσοστά, την υποχρέωση τήρησής τους σε ευρωπαϊκό μόνον επίπεδο και την προτεινόμενη δομή διακυβέρνησης·

3. θεωρεί ότι το εν λόγω τρίπτυχο είναι τεχνικά ρεαλιστικό και θα ωφελήσει την ευρωπαϊκή οικονομία· καθορίζει ένα δομικό μακροπρόθεσμο όραμα που θα δώσει στην Ευρώπη ένα βιώσιμο ενεργειακό μέλλον, ασφαλές και σίγουρο·

4. προσθέτει ότι η ΕΕ θα πρέπει να θέσει ως στόχο να προσεγγίσει τις μηδενικές εκπομπές έως τα μέσα του αιώνα, λαμβάνοντας συγχρόνως μέτρα ώστε να μην επιταχίσει ακόμη περισσότερο η ενεργειακή επισφάλεια. Παράλληλα με την απαραίτητη συνεχή μείωση των αερίων θερμοκηπίου, θα πρέπει να υποστηριχθούν σε μεγαλύτερο βαθμό οι προσπάθειες στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης για την αφαίρεση του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) από την ατμόσφαιρα και να προαχθεί η ενίσχυση του ρόλου της δέσμευσης CO₂ με φυσικό τρόπο·

5. σημειώνει ότι η ΕΕ, στηριζόμενη στους δεδηλωμένους αυτούς στόχους, θα ήταν πρόθυμη να διαπραγματευτεί μια παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα ενόψει της 21ης Διάσκεψης των Μερών (COP21) της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Αλλαγή του Κλίματος (UNFCCC), που θα πραγματοποιηθεί στο Παρίσι τον Νοέμβριο-Δεκέμβριο του 2015, ανακοινώνοντας κυρίως τις προθέσεις της περί «εθνικών συνεισφορών» στο πλαίσιο της UNFCCC, το συντομότερο δυνατό και όχι αργότερα από το τέλος Μαρτίου 2015·

A. Διακυβέρνηση

6. συνιστά το νέο προτεινόμενο πλαίσιο για τη διαχείριση της ενέργειας να αξιοποιεί τα διδάγματα της δέσμης 2020, θέτοντας δεσμευτικούς στόχους σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο για τους οποίους θα είναι υπεύθυνα τα κράτη μέλη. Φρονεί συνεπώς πως η προτεινόμενη συνεργατική προσέγγιση που θέτει στόχους μόνο σε επίπεδο ΕΕ δεν παρέχει τα αναγκαία κίνητρα για την επίτευξη των στόχων και ακόμη πιο φιλόδοξων αποτελεσμάτων·

7. πιστεύει ότι είναι απολύτως απαραίτητο οι εθνικοί στόχοι για την αύξηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας να είναι δεσμευτικοί για κάθε κράτος μέλος και ότι, για το σκοπό αυτό, οι χώρες πρέπει να χαράξουν τοπικές και περιφερειακές στρατηγικές, που θα είναι όχι μόνο πιο αποτελεσματικές, αλλά και σύμφωνες με την αρχή της επικουρικότητας. Η δομή αυτή πρέπει να αντικατοπτρίζεται στο νέο πλαίσιο για τη διακυβέρνηση της ενέργειας·
8. υπογραμμίζει ότι η νέα ΚΓΠ μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την παγίδευση του διοξειδίου του άνθρακα στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας και της κτηνοτροφίας·
9. επισημαίνει τον θεμελιώδη ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη χάραξη και την εφαρμογή των πολιτικών για την κλιματική αλλαγή, την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, αλλά τονίζει επίσης ότι η δράση τους θα είναι αποτελεσματική μόνον εάν αναγνωριστεί μέσω εντολής και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών πόρων·
10. καλεί συνεπώς την Επιτροπή να αναγνωρίσει και να βασιστεί στις τοπικές και περιφερειακές αρχές όσον αφορά την αντιμετώπιση των προκλήσεων του κλίματος και της ενέργειας· να τις συμπεριλάβει στο πλαίσιο δράσης για το 2030 και να τις ενσωματώσει σε μια νέα διαχείριση της ενέργειας σύμφωνα με τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης που αναγνωρίζουν τον ρόλο κάθε διοικητικής βαθμίδας για αποτελεσματικές δημόσιες πολιτικές·
11. καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να αντιμετωπίσουν πιο σθεναρά την πρόκληση της κλιματικής αλλαγής, θέτοντας δικούς τους φιλόδοξους στόχους για το 2030 και να αναλάβουν από κοινού πρωτοβουλίες ενόψει της COP21 τον Δεκέμβριο του 2015 στο Παρίσι· και τούτο, σύμφωνα με τις αποφάσεις της COP19 στη Βαρσοβία τον Νοέμβριο του 2013 σχετικά με την αναγνώριση των τοπικών και περιφερειακών αρχών όσον αφορά την επίτευξη μιας παγκόσμιας συμφωνίας·

B. Τρεις αλληλένδετοι στόχοι

12. εμμένει στο γεγονός ότι, εάν ο στόχος της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου είναι καθοριστικής σημασίας προκειμένου να δοθεί ένα σαφές μήνυμα για την εσωτερικευση του κόστους της ρύπανσης και επομένως για τη μείωση του ύψους του, είναι εξίσου σημαντικό ο στόχος αυτός να συμπληρωθεί με στόχους για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η αλλαγή πορείας στον τομέα της ενέργειας οδηγεί πράγματι σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που είναι ασφαλής, ανταγωνιστική και βιώσιμη και προϋποθέτει συνεργική επίδραση στην κλιματική αλλαγή·
13. υπογραμμίζει την ανάγκη δεσμευτικών στόχων ώστε οι επενδύσεις να κατευθύνονται στην ανάπτυξη καθάρων τεχνολογιών. Υπό αυτήν την έννοια, προέχει να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου για όσους επενδύουν σε τεχνολογίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εγγυώνται την ύπαρξη ενός σαφούς και σταθερού νομικού πλαισίου έναντι της αυθαιρεσίας και της αναδρομικότητας·
14. υπενθυμίζει ότι πρέπει να επιτευχθεί μια δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των χωρών, των περιφερειών και των πόλεων και να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις του χωροταξικού σχεδιασμού και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που είναι διαθέσιμες σε τοπικό επίπεδο, χωρίς να παρεμποδίζονται οι περιφέρειες και οι πόλεις που το επιθυμούν να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες·
15. υπογραμμίζει ότι, κατά τη χάραξη πολιτικών σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη να διατηρηθεί το κόστος της ενέργειας σε ένα λογικό επίπεδο και ότι με αυτόν τον σκοπό, η ενεργειακή απόδοση αποτελεί καθοριστικής σημασίας μέσο, δεδομένου ότι θα επιτρέψει στους καταναλωτές και τα κράτη μέλη της ΕΕ να εξοικονομήσουν περισσότερα από 200 δισ. ευρώ ετησίως μέχρι το 2030 ⁽¹⁾· εκτιμά επίσης ότι πρέπει να προταθεί στα κράτη μέλη και στις τοπικές και περιφερειακές αρχές τους η θέσπιση ειδικών μέτρων για τα νοικοκυριά και τους ευάλωτους καταναλωτές όσον αφορά την καταπολέμηση της ενεργειακής ένδειας. Ένα από τα πρωταρχικά μέτρα αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης πρέπει να είναι η ανακαίνιση των κτηρίων, από την οποία αναμένεται να προκύψουν αρκετές θέσεις εργασίας σε έναν τόσο ευαίσθητο κοινωνικά κλάδο όπως αυτός των κατασκευαστών. Εξάλλου, με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν δυνατότητες καινοτομίας στον τομέα των αποδοτικών υλικών και των βιοϋλικών στην ενέργεια πράγμα που με τη σειρά του, θα επιφέρει περισσότερες επενδύσεις σε έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία· Έτσι, θα πρέπει να δημιουργηθούν ειδικοί χρηματοδοτικοί πόροι σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προώθηση της ενεργειακής αποκατάστασης των κτιρίων·

Γ. Ενεργειακή ανεξαρτησία της Ευρώπης

16. υπενθυμίζει ότι η Ευρώπη είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ενέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο, και θεωρεί ότι πιο φιλόδοξοι ευρωπαϊκοί στόχοι με σκοπό την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας έως το 2030 και με την αύξηση παράλληλα του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μειώσουν αισθητά τις εισαγωγές ενέργειας της Ευρώπης και θα βελτιώσουν την ενεργειακή ανεξαρτησία της·

⁽¹⁾ Ecofys, February 2013: Saving energy: bringing down Europe's energy prices for 2020 and beyond

17. Ένα από τα πρωταρχικά μέτρα αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης πρέπει να είναι η ανακαίνιση των κτιρίων, παράλληλα με την οικοδόμηση νέων, ενεργειακά αποδοτικών, κατοικιών. Δεν θα ήταν όμως σωστό να λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με τα θέματα αυτά με βάση μια μονοδιάστατη θεώρηση: οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές είναι το κατάλληλο επίπεδο στο οποίο οι συγκεκριμένες αυτές αποφάσεις μπορούν να ληφθούν με αποτελεσματικό τρόπο. Το γεγονός αυτό αναμένεται να συμβάλει στη δημιουργία σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας σε έναν τόσο ευαίσθητο κοινωνικά κλάδο όπως ο κατασκευαστικός τομέας. Εξάλλου, με τον τρόπο αυτό θα δημιουργηθούν δυνατότητες καινοτομίας στον τομέα των αποδοτικών υλικών και των βιοϊκικών στην ενέργεια πράγμα που με τη σειρά του, θα επιφέρει περισσότερες επενδύσεις σε έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία.

18. επισημαίνει ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα μπορούσαν να προμηθεύσουν το ήμισυ σχεδόν της κατανάλωσης ενέργειας της Ευρώπης το 2030 (Πηγές: Ίδρυμα Fraunhofer ⁽²⁾ και Αεροδιαστημικό Κέντρο της Γερμανίας ⁽³⁾).

19. υπογραμμίζει τη σημασία του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας, το οποίο είναι το μεγαλύτερο μεταξύ των χωρών της ΕΕ που είναι περισσότερο εκτεθειμένες στις εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση στην ΕΕ με ορίζοντα το 2030 θα επιτρέψουν στην ΕΕ να μειώσει σημαντικά τις ευρωπαϊκές εισαγωγές ενέργειας, να βελτιώσει την ενεργειακή της ασφάλεια και να αναπτύξει νέες αποτελεσματικότερες, ασφαλέστερες και οικονομικότερες τεχνολογίες, από τις οποίες θα προκύψουν νέες θέσεις εργασίας.

20. εκτιμά επίσης ότι θα μπορούσε να ενισχυθεί η ενεργειακή ανεξαρτησία και η ασφάλεια του εφοδιασμού της ΕΕ με τη χρήση όλων των τοπικών πηγών ενέργειας και την περαιτέρω ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς ενέργειας, με τη βοήθεια, για παράδειγμα, της παραγωγής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε μικρή κλίμακα από τους ίδιους τους καταναλωτές, νέων διασυνδέσεων, της αποθήκευσης ενέργειας και των ευφυών δικτύων, με την υποχρέωση δε όλων των κρατών μελών να θεσπίσουν κατάλληλη νομοθεσία για την υλοποίηση του στόχου αυτού· υπογραμμίζει ότι η ποικιλομορφία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας λειτουργεί ρυθμιστικά έναντι των διακυμάνσεων των τιμών, καθιστά λιγότερο ευάλωτο το ενεργειακό σύστημα και συμβάλλει στην αποφυγή ελλείψεων όσον αφορά τον εφοδιασμό.

21. πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη οφείλουν να διευκολύνουν το μετασχηματισμό της ενεργειακής υποδομής προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των διασυννοριακών διασυνδέσεων. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προτεραιότητα στα κράτη μέλη που απέχουν περισσότερο από την επίτευξη του στόχου που έχει συμφωνηθεί, ο οποίος είναι να εξασφαλιστεί ένα επίπεδο διασύνδεσης των ηλεκτρικών δικτύων ίσο ή μεγαλύτερο από το 10 % της εγκατεστημένης παραγωγικής τους ικανότητας.

Δ. Διαρθρωτική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας των δικαιωμάτων εκπομπών

22. επικροτεί την υιοθέτηση της «αναβολής της εμπορίας δικαιωμάτων» για τη βελτίωση της λειτουργίας του ΣΕΔΕ, αλλά πιστεύει ότι απαιτείται διαρθρωτική μεταρρύθμιση του συστήματος εμπορίας των δικαιωμάτων εκπομπών· προς τούτο στηρίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για παράλληλη δημιουργία «αποθεματικού σταθεροποίησης της αγοράς», το οποίο ωστόσο θα έπρεπε να τεθεί σε λειτουργία πολύ πριν το 2020. Θεωρεί δε απαραίτητο το απόθεμα σταθερότητας να συμπληρώνεται από άλλες διατάξεις, όπως η μόνιμη κατάργηση του πλεονάσματος δικαιωμάτων εκπομπών και ο καθορισμός κατώτατης τιμής.

23. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να περιορίσει τη χρήση αγοράς διεθνών πιστωτικών μορίων αντιστάθμισης του άνθρακα. Τα πιστωτικά αυτά μόρια δεν επιτρέπουν την ενεργοποίηση των διαρθρωτικών αλλαγών που πρέπει να πραγματοποιηθούν εντός της ΕΕ, και δεν ευνοούν τις επενδύσεις επί τόπου. Ζητεί επίσης την εφαρμογή μέτρων ώστε να προωθηθεί η αποθήκευση άνθρακα στα δάση που αποτελούν αντικείμενο βιώσιμης διαχείρισης.

24. θεωρεί ότι ένα μέρος των εσόδων από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών θα πρέπει να διατίθεται για την υλοποίηση μέτρων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο.

25. θεωρεί σημαντική την ανάπτυξη και άλλων κοινών μέσων όπως ο οικολογικός σχεδιασμός και οι δημόσιες συμβάσεις έργων, προκειμένου να περιοριστούν οι επιπτώσεις στο κλίμα. Ο φόρος άνθρακα συνιστά αποτελεσματικό μέσο όπως δείχνουν επιτυχείς εμπειρίες, οι οποίες θα μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση.

Ε. Προώθηση της τοπικής παραγωγής

26. εκτιμά ότι η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μικρής κλίμακας από τους ίδιους τους καταναλωτές πρέπει να αποτελεί μέρος των λύσεων που θα προωθήσει η μελλοντική Ευρώπη της ενέργειας, προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας έναντι των διακυμάνσεων των τιμών. Όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν κανόνες που διευκολύνουν την υλοποίηση του στόχου αυτού.

27. είναι της γνώμης ότι οι συνεταιρισμοί που συγκροτούν οι πολίτες σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, πρώτον, διότι συνιστούν πρόσθετους προμηθευτές ενέργειας και, δεύτερο, διότι εδραίωνουν τη γνώση για την ορθολογική χρήση της ενέργειας μέσω μιας σημαντικής εκπαιδευτικής δράσης.

⁽²⁾ Fraunhofer Institute, May 2011: Long Term Potentials and Costs of RES

⁽³⁾ Greenpeace, 24 October 2012: EU-27 Energy [R]evolution; WWF, 6 November 2013: Renewable energy: a 2030 scenario for the EU

28. επισημαίνει ότι οι πολίτες έχουν συμφέρον, με το ίδιο κόστος, οι τοπικές αρχές να τους συνδράμουν όσο καλύτερα μπορούν όσον αφορά τα ενεργειακά τους προβλήματα, και να αναπτυχθούν τοπικές λύσεις για την παραγωγή ενέργειας προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αύξηση των τιμών των διεθνών αγορών. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, ως ιδιοκτήτες της ενεργειακής παραγωγής, θα πρέπει να διαδραματίσουν σημαντικότερο ρόλο στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

29. υπενθυμίζει την ανάγκη να εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ, αφενός, της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού της ΕΕ, για την οποία διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα, και, αφετέρου, των θεμελιωδών αρχών της ενεργειακής της πολιτικής, όπου προβλέπεται κοινή αρμοδιότητα της ΕΕ και των κρατών μελών, με την υποχρέωση να σέβονται τον σημαντικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών οργανισμών ενέργειας·

ΣΤ. Πρωτοβουλίες σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο για την αντιμετώπιση των κλιματικών και ενεργειακών προκλήσεων

30. τονίζει ότι, όπως έχει καταδειχθεί από τα πολυάριθμα πρόσφατα ακραία καιρικά φαινόμενα, οι τοπικές αρχές είναι αυτές που υφίστανται κυρίως τις συνέπειες της αδράνειας και που θα πληρώσουν το τίμημα των μελλοντικών συνεπειών εάν δεν επιταχυνθεί η ενεργειακή μετάβαση·

31. σημειώνει ότι στην έκθεση για το PNUD ⁽⁴⁾ (Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών) εκτιμάται ότι πάνω από το 70 % των μέτρων για τη μείωση της κλιματικής αλλαγής και σχεδόν το 90 % των μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή πραγματοποιούνται από τις τοπικές αρχές·

32. υπενθυμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υιοθετήσει στρατηγική προσαρμογής και ότι τις μεγαλύτερες προκλήσεις ως προς την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στις προσεχείς δεκαετίες θα κληθούν να τις αντιμετωπίσουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές. Ως εκ τούτου, ενόψει τυχόν αναθεώρησης της στρατηγικής αυτής για την περίοδο μετά το 2020, θα πρέπει να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες στους δήμους και τις περιφέρειες, προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή προγράμματα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, με τη διάθεση χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ·

33. υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν, χάρη στην εγγύτητά τους με τους πολίτες, να συμβάλλουν στην ενημέρωση και στην ευαισθητοποίηση σε ό,τι αφορά τα κοινωνικά και οικονομικά οφέλη των δράσεων της ενεργειακής μετάβασης στο τοπικό επίπεδο·

34. επισημαίνει ότι το πλαίσιο πολιτικής για το 2030 θα πρέπει να βασίζεται σε πρωτοβουλίες της ΕΕ σε τοπικό επίπεδο και να τις διευρύνει, όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων της ΕΕ -το οποίο η ΕτΠ επιθυμεί να παραταθεί έως το 2030-, ή η πρωτοβουλία «Δήμαρχοι για την προσαρμογή», ή άλλα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Καλεί προς τούτο την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξασφαλίσει τη συνοχή των πολιτικών και τις συνέργειες μεταξύ των διαφόρων πρωτοβουλιών και να ζητήσει τη συμμετοχή της ΕτΠ στο σχεδιασμό και την υλοποίησή τους, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο. Καθοριστική σημασία έχει να έχουν πρόσβαση οι μικρές πόλεις και οι αγροτικές περιοχές στις δυνατότητες αυτές που προσφέρει η ΕΕ·

35. τονίζει ότι, προκειμένου να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος, θα ήταν χρήσιμο να θέσουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ειδικούς ποσοτικοποιημένους στόχους για το 2030 όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας με τη στήριξη κατάλληλων τοπικών και περιφερειακών στρατηγικών προκειμένου να επιταχυνθεί η δυναμική των περιφερειών. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να καθοριστούν κυρίως με την ενίσχυση και την επέκταση του Συμφώνου των Δημάρχων το οποίο θα πρέπει να παραταθεί πέραν του 2020·

36. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για τη χρηματοδότηση των δράσεων για την ενεργειακή μετάβαση, κυρίως μέσω της ΕΤΕπ, που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τις υπάρχουσες τοπικές οικονομικές δομές ή να δημιουργήσουν νέες, πέρα από τη χρηματοδότηση της ΕΕ που προβλέπεται για την περίοδο 2014-2020 (Life + Clima, Διαρθρωτικά Ταμεία, Ορίζοντας 2020, διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη, κ.λπ.)·

37. καλεί δε τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, με βάση την παρούσα γνωμοδότηση, να ενώσουν τις δυνάμεις τους στην κοινή κινητοποίηση προκειμένου να κάνουν τη φωνή τους να ακουστεί, πριν και κατά τη διάρκεια της COP21, με σημαντικό σημείο αναφοράς τη διάσκεψη για το κλίμα που θα οργανώσει ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ στις 23 Σεπτεμβρίου στη Νέα Υόρκη.

Βρυξέλλες, 8 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών

Michel LEBRUN

⁽⁴⁾ Έκθεση PNUD «Charting a new low-carbon route to development: A primer on integrated climate change planning for regional governments» (2009)

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Κινητικότητα σε περιφέρειες με γεωγραφικές και δημογραφικές προκλήσεις»

(2014/C 415/05)

Εισηγητής	ο κ. Gordon Keymer (UK/ECR), Μέλος του Συμβουλίου του διαμερίσματος του Tandridge
Έγγραφο αναφοράς	

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγή

1. υπογραμμίζει τη σημασία των περιφερειών της ΕΕ που αντιμετωπίζουν γεωγραφικές και δημογραφικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναφέρονται στα άρθρα 174 και 349 της ΣΛΕΕ, οι οποίες βρίσκονται επί του παρόντος αντιμετώπιες με αυξανόμενο αριθμό προκλήσεων όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών μεταφοράς σε τοπικό επίπεδο·

2. επισημαίνει ότι μεταξύ των εν λόγω περιφερειών, οι οποίες στην παρούσα γνωμοδότηση υποδεικνύονται ως «περιφέρειες με προκλήσεις», περιλαμβάνονται οι ακόλουθες: οι παραμεθόριες περιφέρειες· οι ορεινές περιφέρειες· οι νησιωτικές περιφέρειες· οι αραιοκατοικημένες περιφέρειες (συμπεριλαμβανομένης της βόρειας περιφέρειας) (Άρθρο 174 ΣΛΕΕ)· οι εννέα εξόχως απόκεντρες περιφέρειες (Άρθρο 349 ΣΛΕΕ)· καθώς και κάθε άλλη περιφέρεια της ΕΕ που αντιμετωπίζει παρεμφερείς προκλήσεις. Επιπροσθέτως, υπάρχουν περιφέρειες με εκτεταμένη διασπορά πληθυσμού·

3. θεωρεί ότι στις προκλήσεις που σχετίζονται με τις δημόσιες μεταφορές στις εν λόγω περιφέρειες μπορούν να συμπεριληφθούν τα εξής: μεγαλύτερο κόστος και ανάγκες χρηματοδότησης για την παροχή υπηρεσιών· δημογραφικές αλλαγές· απερίημωση, γήρανση και διασπορά του εναπομείναντος πληθυσμού· διακυμάνσεις της ζήτησης των καταναλωτών για υπηρεσίες δημοσίων μεταφορών. Σε ορισμένες από τις περιφέρειες αυτές παρατηρείται επίσης εμφανής οικονομική υποβάθμιση, ενώ, στην περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, προστίθεται επιπλέον η μεγάλη απόσταση, η απομόνωση και η υπερβολική εξάρτηση·

4. είναι της γνώμης ότι η κινητικότητα, η δυνατότητα εύκολης μετακίνησης από το ένα σημείο στο άλλο, αποτελεί προπαντός δικαίωμα που σχετίζεται με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων –η οποία αναγνωρίζεται από τις Συνθήκες– και βασική προϋπόθεση της ποιότητας ζωής των πολιτών στις εν λόγω περιφέρειες, κατά την προσπάθειά τους να αποκτήσουν πρόσβαση σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες (όπως η εκπαίδευση, η υγεία και οι κοινωνικές υπηρεσίες), να εξασφαλίσουν τη μετάβασή τους στον τόπο εργασίας τους ή να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης, να επιδοθούν σε δραστηριότητες αναψυχής, να επισκεφθούν συγγενείς, να προβούν σε αγορά αγαθών και υπηρεσιών ή να ασκήσουν το δικαίωμά τους για πιο μακρινά ταξίδια·

5. υπογραμμίζει ότι, σε πολλές περιπτώσεις, τα θαλάσσια και τα οδικά και σιδηροδρομικά συστήματα δημοσίων μεταφορών τα οποία καλύπτουν τις προαναφερθείσες βασικές ανάγκες κινητικότητας είτε ανήκουν στις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές είτε εμπίπτουν στη διαχείριση των εν λόγω αρχών. Υπάρχει, επίσης, σημαντικός αριθμός των τοπικών και περιφερειακών αρχών που διαθέτει ιδιότητα, εις ολόκληρον ή εν μέρει, περιφερειακά αεροδρόμια·

6. σημειώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 174 της ΣΛΕΕ, πρέπει να «δίδεται ιδιαίτερη προσοχή» σε ορισμένες περιφέρειες και, σύμφωνα με το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, πρέπει να «θεσπίζονται ειδικά μέτρα» για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Ενώ οι κανονισμοί των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ESIF) για την περίοδο 2014-2020 λαμβάνουν σε ορισμένο βαθμό υπόψη τις περιφέρειες με προκλήσεις, οι πολιτικές της ΕΕ σε άλλους τομείς που αφορούν τις μεταφορές θα πρέπει να αξιοποιηθούν καλύτερα προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τις προαναφερθείσες δεσμεύσεις της Συνθήκης·

7. θεωρεί ότι ένας από τους λόγους στους οποίους οφείλεται η παράλειψη αυτή συνίσταται ενδεχομένως στο γεγονός ότι στο άρθρο 174 της ΣΛΕΕ δεν προσδιορίζεται το μέγεθος της ενδιαφερόμενης «περιφέρειας». Ορισμένες κυβερνήσεις ερμηνεύουν το εν λόγω άρθρο σε επίπεδο NUTS 2, ενώ –σύμφωνα με έρευνες της Επιτροπής και άλλων ενδιαφερομένων φορέων– πιο ενδεδειγμένο θεωρείται το επίπεδο NUTS 3. Η ΕτΠ πιστεύει ότι, με γνώμονα την προαγωγή της κινητικότητας (και όχι τους σκοπούς των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων — ESIF), είναι σκόπιμη η συνεκτίμηση των περιφερειών κάθε μεγέθους, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειών του επιπέδου NUTS 3 και ακόμη χαμηλότερου επιπέδου·

Μεταφορές και περιφερειακή ανάπτυξη στις περιφέρειες με προκλήσεις

8. επισημαίνει ότι οι περιφέρειες με ιδιαιτερότητες επιτελούν βασικές λειτουργίες για την ισόρροπη ανάπτυξη της ΕΕ, κυρίως μέσω της πρόσβασης στις πρώτες ύλες, τη γεωργία, την αλιεία, την προστασία του περιβάλλοντος, τον τουρισμό, τις διασυνοριακές σχέσεις, και τις ευκαιρίες αναψυχής. Η βελτίωση των μεταφορικών συνδέσεων εντός των εν λόγω περιφερειών, αφενός, και μεταξύ των περιφερειών αυτών και της υπόλοιπης επικράτειας της ΕΕ, αφετέρου, θα πρέπει συνεπώς να καταστεί βασική συνιστώσα τόσο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ όσο και των ενωσιακών πολιτικών κινητικότητας, και αυτό όχι μόνον όσο αφορά την κινητικότητα των ατόμων αλλά και των εμπορευμάτων. Η επιδίωξη μεγαλύτερης οικονομικής ανάπτυξης στις περιφέρειες με ιδιαιτερότητες μπορεί να συντελέσει στην αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και στην εδαφική συνοχή της Ένωσης στο σύνολό της·

9. θεωρεί αναγκαίο να αναλυθεί ο αντίκτυπος που έχουν στην ανάπτυξη των προτύπων οικονομικής και εδαφικής ανάπτυξης και, συνεπώς στην παρούσα και μελλοντική απασχόληση οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες αυτές από πλευράς κινητικότητας. Η απομακρυσμένη και απομονωμένη θέση ορισμένων από τις εν λόγω περιφέρειες σημαίνει ότι οι αγορές τους είναι περιορισμένες και μη ελκυστικές, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να δημιουργήσουν επαρκείς θέσεις εργασίας. Επιπλέον, οι δυσκολίες εργασιακής κινητικότητας που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των περιφερειών αυτών τους εγκλωβίζουν στη γεωγραφική περιοχή τους, με συνακόλουθη αύξηση των ποσοστών ανεργίας·

10. χαιρετίζει, ως εκ τούτου, την ενσωμάτωση στο πρόγραμμα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ESIF) για την περίοδο 2014-2020 ενός ειδικού θεματικού στόχου «βιώσιμες μεταφορές», καθώς και διαφόρων άλλων θεματικών στόχων που μπορούν να χρησιμεύσουν στην προαγωγή της κινητικότητας·

11. χαιρετίζει εξίσου τόσο τη δυνατότητα διαμόρφωσης των ποσοστών συγχρηματοδότησης των ESIF κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι περιφέρειες με «σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα» (Άρθρο 121 του κανονισμού περί κοινών διατάξεων) όσο και τη δυνατότητα χορήγησης, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), «ειδικής συμπληρωματικής ενίσχυσης» στις εξόχως απόκεντρες και στις υπερβόρειες περιφέρειες και παράλληλης απαλλαγής τους από την απαίτηση θεματικής συγκέντρωσης (Άρθρα 10 έως 12 του κανονισμού για το ΕΤΠΑ)·

12. υπογραμμίζει τη σημασία των ESIF για την προαγωγή της βιώσιμης κινητικότητας στο σύνολο των ευρωπαϊκών περιφερειών. Λυπάται, ωστόσο, για το γεγονός ότι η χρηματοδότηση του θεματικού στόχου 7 «προαγωγή βιώσιμων μεταφορών και αφαίρεση εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων» –παρότι βάσει των κανονισμών επιτρέπεται σε όλες τις περιφέρειες– ενδέχεται να καταστεί δυσχερής στις πλέον ευημερούσες περιφέρειες, λόγω της περιοριστικής αντιμετώπισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί του θέματος κατά τις διμερείς διαπραγματεύσεις σχετικά με τα μελλοντικά επιχειρησιακά προγράμματα·

13. συνεπώς, καλεί τα κράτη μέλη και τις διαχειριστικές αρχές των ESIF, για την αντιμετώπιση των πιεστικών αναγκών κινητικότητας του συνόλου των περιφερειών με προκλήσεις, να λάβουν υπόψη τις ανάγκες αυτές κατά την κατάρτιση των συμφωνιών σύμπραξης και των επιχειρησιακών προγραμμάτων για την εκτέλεση των ESIF·

14. εκτιμά ότι ισχυρότερο υποστηρικτικό ρόλο θα μπορούσαν να διαδραματίσουν επίσης άλλα ταμεία της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η χρηματοδότηση εκ μέρους του ιδιωτικού τομέα. Η ΕΤΠ υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η παρακολούθηση της ένταξης της εδαφικής διάστασης στα ESIF (και η ευθυγράμμιση της μέσω του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου), καθώς και τη σημασία της παρακολούθησης του εδαφικού αντικτύπου των θεματικών ταμείων, όπως η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) και το πρόγραμμα «Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών» (ΔΕΔ-Μ) που τη συνοδεύει, καθώς και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και το συνοδευτικό του πρόγραμμα CIVITAS. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από αυτά τα ταμεία δεν δίδουν προτεραιότητα στην κινητικότητα στις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προκλήσεις, με αποτέλεσμα να εναπόκειται σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης να συνδυάσουν αυτά τα διαφορετικά κονδύλια σε τοπική κλίμακα, κατά τρόπο περισσότερο συντονισμένο και καινοτόμο·

15. επισημαίνει τη δέσμευση της ΕΕ, παραδείγματος χάρι, σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πόρων του ΔΕΔ-Μ με σκοπό την περαιτέρω «προσβασιμότητα και συνδεσιμότητα όλων των περιφερειών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων, των εξόχως απόκεντρων, των νησιωτικών, των περιφερειακών και των ορεινών περιοχών, καθώς και των αραιοκατοικημένων περιοχών» (Άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013)·

16. παρατηρεί, ωστόσο, ότι το 95 % των κεφαλαίων του ΔΕΔ-Μ που χρηματοδοτούνται από τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) δαπανώνται αποκλειστικά στο κεντρικό δίκτυο, πράγμα το οποίο ενισχύει τον πυρήνα της Ευρώπης και το πυκνό δίκτυο των μεγάλων πόλεων. Θα πρέπει επίσης να αναληφθούν πρόσθετες ειδικές δράσεις έτσι ώστε οι βελτιώσεις στα ΔΕΔ-Μ να ωφελήσουν επίσης την τοπική συνδεσιμότητα στις περιφέρειες με προκλήσεις με την ενίσχυση της πρόσβασής τους στους κύριους εθνικούς και ευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφορών·

17. εξάγει, επομένως, την ανάγκη χρηματοδότησης των διασυνδέσεων μεταξύ του πυρήνα του ΔΕΔ-Μ και του συνολικού δικτύου, αφενός, και μεταξύ του συνολικού δικτύου και των τοπικών μεταφορικών συνδέσεων στις περιφέρειες με προκλήσεις, αφετέρου. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του πολυετούς πλαισίου χρηματοδότησης, θα πρέπει να αυξηθεί ο προϋπολογισμός της ΔΣΕ, προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι διασυνοριακές διασυνδέσεις και η αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης εντός του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ. Το γεγονός αυτό θα διευκολύνει την ένταξη όλων των περιφερειών της Ευρώπης σε ένα βιώσιμο και αποτελεσματικό ευρωπαϊκό σύστημα μεταφορών για επιβάτες και εμπορεύματα. Εφόσον η άμβλυνση των αναπτυξιακών ανισοτήτων αποτελεί έναν από τους στόχους του προγράμματος ΔΕΔ-Μ, οι ανάγκες των περιφερειών που αντιμετωπίζουν προκλήσεις στην υλοποίηση των προτύπων οικονομικής και εδαφικής ανάπτυξης τους χρήζουν επίσης συνεκτίμησης πριν από την επανεξέταση των χαρτών του ΔΕΔ-Μ που έχει προγραμματιστεί για το 2016/2017.

18. διαπιστώνει ότι το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και το συνοδευτικό του πρόγραμμα CIVITAS για καθαρές αστικές μεταφορές εστιάζουν στα οχήματα προηγμένης τεχνολογίας προκειμένου να καταστούν οι μεταφορές αποδοτικότερες ως προς τη χρήση των πόρων. Οι εν λόγω στόχοι είναι απολύτως αξιόλογοι διότι συμβάλλουν επίσης στη βελτίωση των δημόσιων μεταφορών στις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προκλήσεις, όπου η σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας των οχημάτων αποτελεί βασικό μέλημα.

19. υπογραμμίζει ότι, κατά συνέπεια, απαιτούνται νέες προσεγγίσεις για τη χρηματοδότηση των μεταφορών στις περιφέρειες με προκλήσεις. Μεταξύ αυτών, θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται η παροχή προσωπικών χρηματικών διευκολύνσεων στους πολίτες για τις μεταφορές τους, όπως οι «επιταγές κινητικότητας» που έχουν εισαχθεί με επιτυχία σε ορισμένα κράτη μέλη, η πρόβλεψη φορολογικών απαλλαγών για τους μεταφορείς ή η καθιέρωση συνεργατικών ρυθμίσεων προκειμένου να επιτρέπεται η κοινή χρήση οχημάτων από διάφορες μεταφορικές εταιρείες.

20. πιστεύει ότι χρειάζεται επίσης να υποστηριχθούν νέες προσεγγίσεις έναντι της χρηματοδότησης με τη βοήθεια νέων εργαλείων. Τα ευφυή συστήματα μεταφορών (Intelligent Transport Systems-ITS) και οι βελτιωμένες ΤΠΕ θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αντικατάσταση των μαζικών μεταφορών που βασίζονται σε συγκεκριμένα ωράρια και πάγιες διαδρομές από μεταφορές κατόπιν παραγγελίας, όπως τα λεωφορεία «κατόπιν κλήσης», τα συλλογικά ταξί ή η κοινή χρήση αυτοκινήτου. Η χρήση των αποκαλούμενων «μεταφορών κατόπιν παραγγελίας» επιτρέπει πράγματι την προσφορά αποτελεσματικότερων και ανταγωνιστικότερων υπηρεσιών δημοσίων οδικών συγκοινωνιών με μικρότερο κόστος, καθώς συνδυάζει την προσφορά με την πραγματική ζήτηση. Επίσης, ικανοποιητικά αποτελέσματα σε ορισμένες απομακρυσμένες περιφέρειες έφεραν, παραδείγματος χάρι, ορισμένα συστήματα κοινόχρηστων μεταφορών, η ανάμειξη των μαθητών με το ευρύ κοινό, καθώς και η ενθάρρυνση της πεζοπορίας και της ποδηλασίας. Τα συναφή συστήματα ευνοούν την εξοικονόμηση πόρων, τον περιορισμό της εξάρτησης από τη χρήση του αυτοκινήτου και τη μείωση των καυσαερίων.

21. επισημαίνει ότι τέτοιου είδους λύσεις θα μπορούσαν να υποστηριχθούν από μέτρα διευκόλυνσης, όπως η έκδοση ηλεκτρονικών εισιτηρίων συνδυασμένης χρήσεως ή η χρήση έξυπνων καρτών σε όλα τα μέσα μεταφοράς· η καθιέρωση συμβατών μεταξύ τους προτύπων για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών ή συνεκτική κατάρτιση ωραρίων για τα τμήματα των διαδρομών που δεν πραγματοποιούνται «κατόπιν παραγγελίας» ή η χρήση εφαρμογών των έξυπνων κινητών τηλεφώνων (τύπου smartphone) για την παροχή νέων δυνατοτήτων ενημέρωσης και πληρωμής στους πολίτες.

22. κρίνει σημαντικό να ληφθεί μέριμνα ώστε οι εν λόγω νέες λύσεις κινητικότητας να προβάλλονται δεόντως και συγχρόνως να καταστούν οικονομικά προσιτές, ευπρόσιτες και αποδεκτές από τους χρήστες τους. Η ενεργός (υπαρκτή και δυναμική) συμμετοχή των χρηστών στην προσπάθεια καθορισμού των αναγκών τους μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων.

23. τονίζει ιδιαίτερα ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα αποτελέσουν βασική κινητήρια δύναμη πολλών από τις εν λόγω καινοτομίες.

24. υπογραμμίζει ωστόσο ότι τα σχέδια κινητικότητας αυτού του είδους θα πρέπει να τυγχάνουν χρηματοδότησης μόνο σε περίπτωση που είναι τμήμα μιας υγιούς πολιτικής κινητικότητας η οποία καλύπτει την εκάστοτε περιοχή και μπορούν να αιτιολογηθούν βάσει επακριβών εκτιμήσεων της δυναμικής ζήτησης.

Λιμάνια και αεροδρόμια

25. επιθυμεί να εξάγει τον σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα λιμάνια και τα αεροδρόμια, καθώς και οι εσωτερικές τους συνδέσεις με τις περιοχές της ενδοχώρας τους, στην προαγωγή της ανάπτυξης των περιφερειών που αντιμετωπίζουν προκλήσεις, καθώς και στη σύνδεση των πολιτών με μεγαλύτερα αστικά κέντρα. Παραδείγματος χάρι, για τους κατοίκους των νησιωτικών και των εξόχως απόκεντρων περιφερειών οι συνδέσεις αυτές αντιπροσωπεύουν τη μοναδική δυνατότητα μεταφοράς τους και έχουν ζωτική σημασία για την ίδια την επιβίωσή τους και για τη σύνδεσή τους τόσο με τη χώρα τους όσο και με την υπόλοιπη επικράτεια της ΕΕ. Ως εκ τούτου, τα λιμάνια και τα αεροδρόμια που βρίσκονται σε περιφέρειες με προκλήσεις αξίζει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής στους κανόνες της ΕΕ: αφενός, στους κανόνες που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις παραχώρησης (συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας) και, αφετέρου, στους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις που διέπουν τα λιμάνια, τις αεροπορικές μεταφορές και τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.

26. υπενθυμίζει ότι, δυνάμει των Συνθηκών (Πρωτόκολλο αριθ. 26), τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια για τη διαμόρφωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος στο επίπεδο που προσεγγίζει όσο το δυνατόν περισσότερο τις ανάγκες των χρηστών, καθώς και ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να παρέμβει μόνο σε περίπτωση «πρόδηλης πλάνης».

27. επισημαίνει επίσης την απουσία ενιαίας πληροφόρησης σχετικά με τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας που ισχύουν για τους μεταφορείς σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην προκειμένη περίπτωση, η επίτευξη μεγαλύτερης διαφάνειας θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς και στην περαιτέρω ενίσχυση του ανταγωνισμού μεταξύ των μεταφορικών εταιρειών στις περιφέρειες με προκλήσεις.

28. χαιρετίζει τις πρόσφατες κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα της αεροπορίας στις οποίες προβλέπονται ορισμένες διατάξεις ευελιξίας που επιτρέπουν τη χορήγηση ενισχύσεων για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε αερολιμένες και στη λειτουργία αυτών, καθώς και ενισχύσεων εκκίνησης σε αεροπορικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιφέρειες. Συχνά, τα αεροδρόμια αυτά πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται σε υψηλή εποχιακή ζήτηση, ακόμη κι αν σε άλλες χρονικές περιόδους του έτους εμφανίζουν πλεονάζουσα δυναμικότητα·

29. εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της όσον αφορά τον περιορισμό που επιβάλλει το ΕΤΠΑ για την επόμενη δημοσιονομική περίοδο, κατά την οποία η χρηματοδότηση αερολιμενικών υποδομών ουσιαστικά απαγορεύεται στις περισσότερες περιπτώσεις·

30. εξαιρεί τη σημασία ενός ισχυρού, διαφανούς και γενικής εφαρμογής καθεστώτος δικαιωμάτων των επιβατών που καλύπτει όλα τα δημόσια μέσα μεταφοράς αλλά και τις πολυτροπικές μεταφορές. Στην περίπτωση των αεροπορικών ή σιδηροδρομικών ταξιδιών με ενδιάμεσους σταθμούς, κρίνεται σκόπιμο να προαχθεί περαιτέρω η σύναψη συμφωνιών μεταξύ αερομεταφορέων για τον συνδυασμό των εισιτηρίων τους. Οι εν λόγω συμφωνίες είναι εξαιρετικά επωφελείς από πλευράς απλότητας και τιμής για τους επιβάτες αεροσκαφών από απομακρυσμένες περιφέρειες. Εντούτοις, το κόστος της αποζημίωσης που οφείλουν να επωμίζονται οι περιφερειακοί αερομεταφορείς ή οι πάροχοι υπηρεσιών τοπικών σιδηροδρομικών μεταφορών σε περίπτωση απολεσθείσας ανταπόκρισης σε κομβικούς αερολιμένες ή σε μείζονες σιδηροδρομικούς σταθμούς δεν πρέπει να είναι τόσο δυσανάλογο ώστε να αποτρέπει την αυξημένη χρήση των προαναφερθεισών συμφωνιών·

Διακυβέρνηση

31. θεωρεί ότι μπορούν να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες προκειμένου να εξασφαλιστεί η υιοθέτηση εκ μέρους των φορέων χάραξης πολιτικής μιας πιο ολιστικής, πολυτροπικής, βιώσιμης και συντονισμένης προσέγγισης των προκλήσεων που τίθενται ως προς την κινητικότητα στις εν λόγω περιφέρειες· Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, αρμόδιο για την εξεύρεση λύσεων είναι το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο διακυβέρνησης, όπου δράσεις στήριξης της ΕΕ λαμβάνουν χώρα μόνο σε περίπτωση που προσδίδεται προστιθέμενη αξία·

32. υπογραμμίζει ότι η γραφειοκρατία πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό σε κάθε νέα δράση που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

33. σημειώνει ότι τα μοντέλα αποκεντρωμένης διακυβέρνησης, σύμφωνα με τα οποία οι αρμοδιότητες στον τομέα των μεταφορών και η σχετική χρηματοδότηση ανατίθενται στο υποεθνικό επίπεδο, έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά σε αρκετά κράτη μέλη·

34. αναγνωρίζει επιπλέον ότι η κινητικότητα στις περιφέρειες με προκλήσεις δεν θα πρέπει να περιορίζεται απλώς στην ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών. Τα σχέδια κινητικότητας πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του αναπτυξιακού σχεδιασμού της εκάστοτε περιφέρειας με προκλήσεις στο σύνολό της. Παραδείγματος χάρη, τυχόν νέες εμπορικές, βιομηχανικές ή οικιστικές ζώνες χωρίς ικανοποιητικές συνδέσεις ενδέχεται να απαιτήσουν τη συμβολή του κυρίου του έργου στο κόστος νέων υπηρεσιών δημοσίων μεταφορών·

35. δίδει έμφαση στον σημαντικό ρόλο του σχεδιασμού της κινητικότητας σε τοπικό επίπεδο και επισημαίνει ότι τα δυνητικά σχέδια τοπικής κινητικότητας δεν θα πρέπει να περιορίζονται στις αστικές περιοχές, αλλά να επεκτείνονται στις γειτονικές περιοχές –ή τουλάχιστον να αναπτύσσονται σε συνεννόηση μαζί τους– συμπεριλαμβανομένων επίσης των αγροτικών περιοχών, στα πλαίσια μιας ευρύτερης αναπτυξιακής στρατηγικής με τοπική διάσταση. Με αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζεται τα συστήματα μεταφορών στις πιο πυκνοκατοικημένες ζώνες αποβαίνουν επίσης προς όφελος των πιο απομακρυσμένων περιοχών. Τα συναφή σχέδια στον τομέα των μεταφορών θα πρέπει να συνεκτιμούν όχι μόνο τις σύντομες διαδρομές που απαιτούνται για την κάλυψη των άμεσων τοπικών αναγκών, αλλά και τα πιο χρονοβόρα δρομολόγια που είναι αναγκαία για τη σύνδεση των υπό εξέταση περιφερειών με πιο μεγάλα αστικά κέντρα·

36. επισημαίνει ιδιαίτερα την περίπτωση των διασυνοριακών δημοσίων μεταφορών στην Ευρώπη που συχνά αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις. Μεταξύ των προκλήσεων αυτών περιλαμβάνονται οι διαφορές που υφίστανται ανάμεσα στα κράτη μέλη όσον αφορά: τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις· την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας· τα πρότυπα ασφαλείας· την κατάρτιση του προσωπικού, αλλά και την ύπαρξη νομικών διαφορών ή την έλλειψη συμφωνίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών σχετικά με τη χρηματοδότηση. Η διαμόρφωση νέων μοντέλων διακυβέρνησης, η χρήση κοινού νομικού πλαισίου, όπως ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), η σύναψη συμφωνιών συνεργασίας ή η σύσταση κοινής αρχής διασυνοριακών μεταφορών θα μπορούσαν να συμβάλουν στην επιτυχή αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων μέσω, π.χ., της εξουσιοδότησης συμβάσεων παραχώρησης που διευκολύνουν την κινητικότητα μεταξύ διασυνοριακών περιοχών, υπό την προϋπόθεση να υλοποιηθούν τα μοντέλα αυτά με την ελάχιστη δυνατή γραφειοκρατία·

Αξιολογήσεις νομοθετικού και εδαφικού αντικτύπου

37. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση των νομοθετικών επιπτώσεων στον τομέα της κινητικότητας, να επιδεικνύει ιδιαίτερη προσοχή στον αντίκτυπο που έχουν οι πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ για την κινητικότητα στις περιφέρειες με προκλήσεις·

38. προτρέπει επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υιοθετήσει αξιολογήσεις εδαφικού αντικτύπου, όπως προτείνεται από την Επιτροπή των Περιφερειών, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνεκτίμηση του εδαφικού αντικτύπου των πολιτικών της ΕΕ για την κινητικότητα στις περιφέρειες με προκλήσεις. Ορισμένα δημογραφικά ζητήματα, όπως η γήρανση του πληθυσμού, η απερίμωση, η διασπορά του πληθυσμού και η «διαρροή εγκεφάλων» χρήζουν επίσης συνεκτίμησης·

Πράσινη Βίβλος της ΕΕ για την κινητικότητα στις περιφέρειες με ιδιαιτερότητες

39. εκτιμά ότι η παροχή υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών στις περιφέρειες που διατρέχουν κίνδυνο δεν νοείται ακόμη ως ευρωπαϊκή πρόκληση. Ο κανονιστικός προσανατολισμός της ΕΕ εστιάζεται περισσότερο στην ελάχιστη δυνατή στρέβλωση της αγοράς παρά στη θέσπιση νομικού πλαισίου με στόχο την προορατική υποστήριξη της ανάπτυξης λύσεων για την κινητικότητα στις περιφέρειες με προκλήσεις·

40. παρακινεί, συνεπώς, τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημοσιεύσει Πράσινη Βίβλο επί του θέματος με στόχο την ενδελεχή δημόσια συζήτηση του από τους ενδιαφερόμενους φορείς και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ ενόψει της εξεύρεσης ενδεδειγμένων λύσεων. Στόχος θα πρέπει να είναι η καλύτερη αντιμετώπιση και διευθέτηση των θεμάτων που σχετίζονται με την κινητικότητα στις περιφέρειες που αντιμετωπίζουν προκλήσεις σε όλο το φάσμα των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ, αυξάνοντας έτσι την πρόσβαση στην κινητικότητα και περιορίζοντας τον κίνδυνο απερίμωσης·

41. πιστεύει ειδικότερα ότι η εν λόγω Πράσινη Βίβλος θα πρέπει: να εγκαινιάσει μια δημόσια συζήτηση· να αξιολογήσει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί έως τώρα, εκθέτοντας το ισχύον νομικό πλαίσιο και τις σχετικές πρωτοβουλίες στον εν λόγω τομέα πολιτικής· να αναλύσει τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των περιφερειών με γεωγραφικές και δημογραφικές προκλήσεις από πλευράς κινητικότητας και τη συμβολή τους στη συνολική εδαφική συνοχή· να εξετάσει εις βάθος την απόκλιση μεταξύ των δεσμεύσεων της Συνθήκης και των πρακτικών της ΕΕ κατά τη χάραξη πολιτικών στον τομέα των μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων που επηρεάζουν τις περιφέρειες με προκλήσεις· να προσδιορίσει τον αντίκτυπο που έχουν όλα αυτά στην οικονομία και στην απασχόληση αυτών των περιφερειών· να προωθήσει, επίσης, τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ πηγών χρηματοδότησης, προγραμμάτων και πολιτικών κινητικότητας· να τονώσει την έρευνα και την καινοτομία και να ενισχύσει την υλοποίηση πιλοτικών έργων· και, τέλος, να διερευνήσει τις μελλοντικές εναλλακτικές δυνατότητες, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων ή των κινήτρων που θα μπορούσαν να ενδείκνυνται για καθένα από τα επίπεδα διακυβέρνησης·

42. υπογραμμίζει ότι, κατά την κατάρτιση της προαναφερθείσας Πράσινης Βίβλου, απαιτείται να επιδειχθεί ιδιαίτερη προσοχή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες διάφορες μη νομοθετικές δράσεις –όπως στρατηγικές, σχέδια δράσης, συστάσεις, κατευθυντήριες γραμμές ή ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών– θα μπορούσαν να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στις εθνικές και υποεθνικές πρωτοβουλίες·

43. καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει για την περαιτέρω ευαισθητοποίηση σχετικά με την κινητικότητα στις περιφέρειες με προκλήσεις μέσω συγκεκριμένης εκδήλωσης, όπως π.χ. η ετήσια Εβδομάδα Κινητικότητας.

Βρυξέλλες, 8 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών

Michel LEBRUN

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

108Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 6—8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόγραμμα “Καθαρός αέρας” για την Ευρώπη»

(2014/C 415/06)

Εισηγητής	ο κ. Cor Lamers (NL/EPP) Δήμαρχος Schiedam
Έγγραφο αναφοράς	Ανακοίνωση της Επιτροπής: Πρόγραμμα «Καθαρός αέρας» για την Ευρώπη COM(2013) 918 final Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον περιορισμό των εκπομπών ορισμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης COM(2013) 919 final — 2013/0442(COD) Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ COM(2013) 920 final — 2013/0443(COD)

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Α. Γενικές παρατηρήσεις

1. Λαμβάνει γνώση των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μια νέα δέσμη μέτρων πολιτικής με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα στην Ευρώπη, τις οποίες και υποστηρίζει σε γενικές γραμμές, και εκφράζει γενικά την ικανοποίησή της όσον αφορά την αντιμετώπιση των ρυπογόνων πηγών (καλύτερη εφαρμογή του κύκλου δοκιμών για τα οχήματα Euro 6, εθνικές δεσμεύσεις μείωσης από το 2020 και πριν το 2030, ρύθμιση των εκπομπών από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης, κ.λπ.).
2. Επισημαίνει ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση αποτελεί διασυνοριακό φαινόμενο που πρέπει να αντιμετωπιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και διαπιστώνει, παράλληλα, ότι οι πρωτοβουλίες και η νέα νομοθεσία που προτείνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνάδουν με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.
3. Διαπιστώνει, όπως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση αποτελεί μείζον πρόβλημα: είναι η κύρια αιτία πρόωρου θανάτου που σχετίζεται με περιβαλλοντικούς παράγοντες στην ΕΕ, προκαλεί δεκαπλάσιο αριθμό θανάτων από τα τροχαία δυστυχήματα και συνδέεται με παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος, καρδιαγγειακά νοσήματα, εγκεφαλοαγγειακά επεισόδια και την εκδήλωση καρκίνου. Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι πιο διαδεδομένη στις αστικές περιοχές, όπου η πυκνότητα πληθυσμού είναι υψηλή, καθώς και σε περιοχές όπου, λόγω ιδιαίτερων γεωγραφικών χαρακτηριστικών όπως η ύπαρξη στενών αξόνων διαμετακόμισης ή κοιλάδων (ποταμών) σε συνδυασμό με τις επικρατούσες, ιδιαίτερες καιρικές συνθήκες, οι εκπομπές μπορεί να προκαλέσουν υψηλή συγκέντρωση ατμοσφαιρικών ρύπων. Η δημόσια υγεία και το περιβάλλον θα πρέπει να παραμείνουν βασικές αρχές της ευρωπαϊκής πολιτικής για τον αέρα.

4. Συμπεραίνει ότι η ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη βελτιώνεται βαθμιαία τα τελευταία χρόνια, όχι όμως αρκετά γρήγορα. Πολλά κράτη μέλη αδυνατούν να συμμορφωθούν εγκαίρως με την οδηγία για την ποιότητα του αέρα και έχουν ήδη κινηθεί εναντίον τους διαδικασίες επί παραβάσει σε 17 περιπτώσεις.

5. Επιδιοικμάζει τις υψηλές μακρόπνοες φιλοδοξίες της Επιτροπής, σημειώνει όμως ότι, βάσει της προτεινόμενης πολιτικής για τις εκπομπές, θα χρειαστεί να παρέλθουν περίπου δύο γενεές μέχρι να μπορούν οι Ευρωπαίοι να αναπνέουν πραγματικά καθαρό και υγιεινό αέρα. Αυτό είναι ένα ζήτημα που προξενεί σοβαρές ανησυχίες.

6. Εφιστά την προσοχή στον διασυνωριακό χαρακτήρα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και πιστεύει ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος απαιτεί μία πολυεπίπεδη προσέγγιση στην οποία κάθε επίπεδο διακυβέρνησης (ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό) αναλαμβάνει τις ευθύνες του. Αυτό απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνεκτιμά τις ευθύνες του ρυπαίνοντος, τις νομικές αρμοδιότητες και τη δίκαιη κατανομή του κόστους. Όλες οι βαθμίδες διοίκησης έχουν θεσπίσει τα τελευταία χρόνια μια σειρά από μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα στην περιοχή τους και εξακολουθούν να εργάζονται στο πεδίο αυτό, χρειάζονται όμως επαρκή χρηματοδοτική στήριξη καθώς και μια αποτελεσματική πολιτική και ρυθμιστικά εργαλεία που να αποφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα (π.χ. τα πρότυπα εκπομπών Euro 6). Οι τοπικές και περιφερειακές δράσεις είναι μεν σημαντικές, έχουν όμως περιορισμένα θετικά (τοπικά) αποτελέσματα και συχνά απαιτούν μεγάλες επενδύσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η επιρροή, οι πόροι και τα περιθώρια πολιτικών ελιγμών που έχουν οι τοπικές αρχές υπόκεινται σε περιορισμούς. Οι ευρωπαϊκές πολιτικές και οι εθνικοί κανονισμοί για την καταπολέμηση της ρύπανσης στην πηγή τείνουν να έχουν πολύ πιο θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα του αέρα και πολύ συχνά να αποδίδουν περισσότερο. Θα πρέπει, συνεπώς, να προηγούνται των απαιτήσεων για τις εισροές ρύπων.

7. Παραπέμπει στη διερευνητική γνωμοδότηση που εξέδωσε το 2012 σχετικά με την αναθεώρηση της πολιτικής της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα, στην οποία ζητεί να δοθεί προσοχή στη βελτίωση της δυνατότητας εφαρμογής της πολιτικής, και, συνεπώς, σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, μια φιλόδοξη ευρωπαϊκή πολιτική για την καταπολέμηση των ρύπων στην πηγή και έναν συνδυασμό των ευρωπαϊκών πολιτικών για τις εκπομπές και τις εισροές ρύπων από άποψη τόσο προσδοκίων όσο και χρονοδιαγραμμάτων.

8. Παραπέμπει, επίσης, στις βασικές αρχές του 7ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον και στην αντίστοιχη γνωμοδότησή της για τη βελτίωση της ολοκλήρωσης, της εφαρμογής και της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης όσον αφορά την περιβαλλοντική πολιτική, εμπειρικλείει δε τις αρχές αυτές στην παρούσα γνωμοδότηση.

9. Σημειώνει ότι οι προτάσεις της Επιτροπής αποτελούν συγκεκριμένα βήματα σε σχέση με την πολιτική για την καταπολέμηση της ρύπανσης στην πηγή, τονίζει όμως ότι με δεδομένες τις προτεινόμενες προθεσμίες, χρειάζεται πάρα πολύς χρόνος μέχρι να γίνουν ορατά τα ευεργετικά αποτελέσματα της πολιτικής αυτής. Η προτεινόμενη πολιτική δεν θα βοηθήσει τα κράτη μέλη και τις αυτοδιοικητικές αρχές να συμμορφωθούν εγκαίρως με τις απαιτήσεις της οδηγίας για την ποιότητα του αέρα. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι εξακολουθεί να υπάρχει μια έντονη αναντιστοιχία μεταξύ των ευρωπαϊκών πολιτικών για τις εκπομπές και τις εισροές ρύπων. Αυτό το πρόβλημα πρέπει να λυθεί.

B. Η ανακίνωση

B.1 Αναντιστοιχία μεταξύ της πολιτικής για τις εκπομπές και της πολιτικής για τις εισροές ρύπων

10. Η ΕτΠ υποστηρίζει τις υψηλές φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε ό,τι αφορά την μακρόπνοη επιδίωξη μιας κατάστασης στην οποία η ποιότητα του αέρα δεν θα έχει πλέον επιπτώσεις στην υγεία των ανθρώπων και των οικοσυστημάτων. Επ'αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραπέμπει ορθώς στα αυστηρά πρότυπα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ), δεν προσδιορίζει όμως χρονικά αυτήν την επιδίωξη.

11. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπιστώνει ότι η οδηγία για την ποιότητα του αέρα δεν τηρείται σε επαρκή βαθμό. Τα περισσότερα κράτη μέλη δεν συμμορφώνονται (εγκαίρως) με τα πρότυπα και για 17 από αυτά έχουν κινηθεί διαδικασίες επί παραβάσει. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή δεν προτίθεται να τροποποιήσει την οδηγία σε σύντομο χρονικό διάστημα. Στοχεύει στην καλύτερη εφαρμογή της, έτσι ώστε τα σημερινά πρότυπα να πληρούνται παντού από το 2020. Τυπικά, δεν αλλάζει όμως τίποτα: δεν τίθεται θέμα αναβολής της (νομικής) υποχρέωσης για έγκαιρη συμμόρφωση με τα ισχύοντα όρια.

12. Είναι γεγονός ότι η μεγαλύτερη βελτίωση θα πρέπει να προέλθει από την ευρωπαϊκή πολιτική καταπολέμησης της ρύπανσης στην πηγή. Η πολιτική αυτή δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα τα τελευταία χρόνια. Φαίνεται συνεπώς ότι οι εκπομπές ρύπων από οχήματα διαφόρων κατηγοριών ήταν στην πράξη υψηλότερες από τα ευρωπαϊκά όρια που ισχύουν για τις εν λόγω κατηγορίες οχημάτων, αυτό δε αφορά και τις πραγματικές εκπομπές της τελείως νέας κατηγορίας οχημάτων που ανταποκρίνονται στο πρότυπο Euro 6. Προκύπτουν επομένως μεγάλα προβλήματα, ιδιαίτερα στις αστικές περιοχές, καθώς και κατά μήκος των αξόνων διαμετακόμισης. Η ΕτΠ επισημαίνει, ωστόσο, ότι και οι πολιτικές και η νομοθεσία της ΕΕ δεν έχουν αρκετά φιλόδοξα χαρακτηριστικά.

13. Η ΕτΠ υποστηρίζει σε γενικές γραμμές τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της ρύπανσης στην πηγή (καλύτερη εφαρμογή του κύκλου δοκιμών για τα οχήματα Euro 6, εθνικές δεσμεύσεις μείωσης, ρύθμιση των εκπομπών από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης, κ.λπ.). Υπογραμμίζει δε ότι η δοκιμές έγκρισης τύπου για τα βαρέα φορτηγά οχήματα πρέπει να διεξάγονται υπό πραγματικές συνθήκες κυκλοφορίας, ενώ το ίδιο ισχύει και για τις εκπομπές ρύπων από αυτά, που δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα καθιερωμένα ανώτατα όρια σε καμία κατάσταση λειτουργίας. Συμφωνεί, επίσης, ότι τα υφιστάμενα και τα σχεδιαζόμενα μέτρα για την καταπολέμηση της ρύπανσης στην πηγή (όπως η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό, τα μέτρα στον γεωργικό τομέα, η οδηγία για τις βιομηχανικές εκπομπές και η οδηγία για τα μη οδικά κινητά μηχανήματα, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών πλωτών μεταφορών) μπορεί να συμβάλουν σημαντικά στην επίτευξη των ζητούμενων μειώσεων. Είναι σημαντικό να επιδειχθεί και στο πεδίο αυτό η απαραίτητη φιλοδοξία τα επόμενα χρόνια η οποία και να αποτυπωθεί σε τεχνικά έγγραφα αναφοράς βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (BREF).

14. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή πολιτική καταπολέμησης της ρύπανσης στην πηγή δεν είναι συγχρονισμένη με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία για την ποιότητα του αέρα. Τα θετικά αποτελέσματα αυτής της πολιτικής δεν θα είναι αισθητά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η ΕτΠ έχει υποστηρίξει σε προηγούμενη γνωμοδότησή της το 2012 τον συνδυασμό των ευρωπαϊκών πολιτικών για τις εισροές και για τις εκπομπές ρύπων. Η Επιτροπή επέλεξε να αναθεωρήσει την πολιτική για την ποιότητα του αέρα όταν η πολιτική καταπολέμησης της ρύπανσης στην πηγή θα έχει φέρει αποτελέσματα. Ωστόσο, εάν ληφθούν υπόψη τα χρονοδιαγράμματα, τα θετικά αποτελέσματα αυτής της πολιτικής αναμένεται να εμφανιστούν σταδιακά μόλις την περίοδο 2020-2030. Αυτό υποδηλώνει ότι οι υψηλές φιλοδοξίες της Επιτροπής θα εκπληρωθούν το ενωρίτερο κατά την περίοδο 2030 — 2050.

15. Η ΕτΠ παρατηρεί ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά 17 κρατών μελών, παρόλο που οι προθεσμίες που έχουν τεθεί δεν λαμβάνουν επαρκώς υπόψη το διάστημα που χρειάζεται να παρέλθει μέχρις ότου καρποφορήσουν οι πολιτικές πρόληψης στην πηγή. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να επιδείξει ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά τη δρομολόγηση της εν λόγω διαδικασίας επιλέγοντας μία πιο εποικοδομητική προσέγγιση που να στηρίζεται σε ρεαλιστικές προθεσμίες.

16. Η ΕτΠ προτείνει μια λύση με την οποία θα δίδεται στα κράτη μέλη μεγαλύτερη προθεσμία αποκατάστασης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, κατά την οποία θα λαμβάνεται υπόψη το χρονικό διάστημα εντός του οποίου αναμένονται τα αποτελέσματα της πολιτικής καταπολέμησης της ρύπανσης στην πηγή που προτείνει η Επιτροπή. Οι προϋποθέσεις αυτές περιλαμβάνουν την καθιέρωση ενός προγράμματος αποκατάστασης με μέτρα που εξακολουθούν να αποσκοπούν στη συμμόρφωση με τις οριακές τιμές εισροών ρύπων.

17. Η ΕτΠ τονίζει ότι η πρόταση δεν απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση της θέσπισης μέτρων. Πράγματι, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της ισότητας ενώπιον του νόμου, θα μπορούσε να θέσει όρους ανάλογους με εκείνους υπό τους οποίους επιτρέπει (και επέτρεπε) παρεκκλίσεις⁽¹⁾. Έτσι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα θεσπίσουν πολιτικές και θα λάβουν επαρκή μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν σε εύλογο χρονικό διάστημα με τα όρια συγκέντρωσης, όπως αυτά περιγράφονται στην οδηγία για την ποιότητα αέρα.

18. Η εναλλακτική λύση που προτείνεται παραπάνω διαφέρει από τη μεταβατική περίοδο παρέκκλισης που εφαρμόζεται ως σήμερα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όντως, στην εν λόγω λύση λαμβάνονται υπόψη και οι προθεσμίες εντός των οποίων θα αποδώσει η προτεινόμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πολιτική καταπολέμησης της ρύπανσης στην πηγή.

19. Η ΕτΠ παρατηρεί ότι η τοπική ατμοσφαιρική ρύπανση προκαλείται από τις συνδυασμένες εκπομπές διεθνών, εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ρυπογόνων πηγών. Όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης είναι υπεύθυνα, και η ΕτΠ πιστεύει ότι τα προγράμματα αποκατάστασης θα πρέπει να εκπονηθούν σε στενή συνεργασία με τις αυτοδιοικητικές αρχές των κρατών μελών. Τα σχέδια αυτού του είδους θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να περιλαμβάνουν τον εντονότερο προσανατολισμό του φορολογικού συστήματος των κρατών μελών στην προαγωγή των καθαρότερων μεταφορών και την αποθάρρυνση της ρυπογόνου κυκλοφορίας. Οι αυτοδιοικητικές αρχές θα μπορούσαν, με τη σειρά τους, να συμβάλουν σε αυτό μέσω της δημιουργίας ζωνών προστασίας του περιβάλλοντος, για παράδειγμα.

⁽¹⁾ Οδηγία 2008/50ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Μαΐου 2008 σχετικά με την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη, άρθρα 22 και 23 και παράρτημα XV.

20. Η τήρηση συγκρατημένης στάσης ως προς τις διαδικασίες επί παραβάσει έχει σημασία, ιδίως επειδή οι διαδικασίες αυτές μπορούν να οδηγήσουν στην επιβολή προστίμων και πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει (ή θεσπίζουν) νομοθεσία για τον καταλογισμό παρόμοιων προστίμων στην αυτοδιοίκηση. Στη γνωμοδότηση του 2012, η Επιτροπή των Περιφερειών δηλώνει ότι θεωρεί άδικο και θα αμφισβητήσει τον καταλογισμό οποιουδήποτε προστίμου στις αυτοδιοικητικές αρχές. Στο θέμα της ποιότητας του αέρα, υπάρχει μια έντονη αμοιβαιότητα ευθύνων μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διοίκησης. Είναι άδικο να θεωρείται υπόλογο και να τιμωρείται με πρόστιμα μόνο ένα επίπεδο διοίκησης. Επιπλέον, δεν δικαιολογείται να θεωρείται υπόλογο το επίπεδο διοίκησης με τη μικρότερη επιρροή, τη στιγμή που σε πολλά κράτη μέλη οι θεμελιώδεις επιλογές γίνονται σε εθνικό επίπεδο.

B.2 Έρευνα, καινοτομία, διάδοση τεχνολογίας και μέσα

21. Στη γνωμοδότηση που εκπόνησε το 2012, η Επιτροπή των Περιφερειών επισημαίνει ότι πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η χρήση του δείκτη στοιχειακού άνθρακα/αιθάλης είναι ενδεχομένως προτιμότερη από άποψη υγείας, σε σύγκριση με τα αιωρούμενα σωματίδια ΣΑ2.5 και ΣΑ10. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν συμπεριέβαλε στις προτάσεις της μία βαθύτερη εξέταση αυτού του θέματος. Η Επιτροπή των Περιφερειών δεν παύει να υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να διερευνηθεί περαιτέρω το θέμα αυτό. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Πρόγραμμα «Καθαρός αέρας για την Ευρώπη», επικεντρώνει την προσοχή της στην αιθάλη και η Επιτροπή των Περιφερειών εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δέσμευση σύμφωνα με την οποία «Κατά την υλοποίηση των μειώσεων των PM_{2,5} θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στον περιορισμό της αιθάλης, του άλλου σημαντικού βραχύβιου κλιματικού ρύπου».

22. Η ΕτΠ επικροτεί την ολοκληρωμένη προσέγγιση που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τονίζει εκ νέου τη σημασία του συντονισμού με τις σχετικές πολιτικές, όπως αυτές για το κλίμα και την ενέργεια, την οικονομία και τη βιομηχανία, τη γεωργία και τις μεταφορές.

23. Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση έχει αντίκτυπο και στα ευρωπαϊκά ταμεία. Με την αύξηση της ευελιξίας και τον ορισμό προτεραιοτήτων στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών ταμείων για μέτρα που σχετίζονται με την ποιότητα του αέρα, θα διευκολυνθεί η υλοποίηση των αντίστοιχων στόχων και η Επιτροπή θα μπορέσει να ανταποκριθεί δρόντως στην επιθυμία να υπάρξει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. Η ΕτΠ παροτρύνει τις αυτοδιοικητικές αρχές να διεκδικούν πόρους από τα ευρωπαϊκά ταμεία με προορατικό τρόπο.

24. Η ΕτΠ υποστηρίζει τη σημασία που αποδίδει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην καινοτομία και την ανταλλαγή τεχνολογίας στον τομέα της ποιότητας του αέρα, για παράδειγμα με τη μορφή πιλοτικών σχεδίων και την επέκταση της εργαλειοθήκης που υπάρχει σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα.

25. Η ατμοσφαιρική ρύπανση προκαλείται κατά κύριο λόγο από τη μηχανοκίνητη κυκλοφορία. Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του 2012, είναι σημαντικό να παρέχεται συνεχής στήριξη στην έρευνα και στην προώθηση της χρήσης εναλλακτικών τεχνολογιών πρόωσης, όπως τα επαναφορτιζόμενα υβριδικά οχήματα, τα ηλεκτρικά οχήματα, τα οχήματα που κινούνται με υδρογόνο, κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό, εφιστάται η προσοχή στις συστάσεις που περιλαμβάνονται στη γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με την ανακοίνωση CARS 2020.

26. Είναι σημαντικό να δεσμευτούν και στο μέλλον επαρκή κονδύλια για αυτές και για άλλες πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, για παράδειγμα, μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων και των προγραμμάτων Ορίζοντας 2020 και Life.

Γ. Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων

27. Η ευρωπαϊκή πολιτική μείωσης των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων αποτελεί σημαντικό εργαλείο μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης εντός της ΕΕ. Προωθεί την πολύ αναγκαία αντιμετώπιση των μεγάλων ρυπογόνων πηγών, όπως είναι οι εκπομπές από τη γεωργία και τη βιομηχανία.

28. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕτΠ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής για ανάληψη συμπληρωματικών δεσμεύσεων μείωσης των εκπομπών από τα κράτη μέλη για το 2020 και το 2030. Αυτό έχει μεγάλη σημασία για τη μείωση των συγκεντρώσεων (υποβάθρου) σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

29. Αναγνωρίζει την ανάγκη θέσπισης νέων διεθνών στόχων για το 2020 με το αναθεωρημένο πρωτόκολλο του Γκέτεμποργκ, που παροτρύνει και τις χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης να λάβουν μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα. Η διόρθωση του πρωτοκόλλου του Γκέτεμποργκ δεν απαιτεί πρόσθετα μέτρα από τα κράτη μέλη μέχρι το 2020 και οι πρόσθετες εθνικές δεσμεύσεις προβλέπονται μόνο σε βάθος χρόνου.

30. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρόκειται να υπάρξει ουσιαστική μείωση των εκπομπών ρύπων προς το παρόν και ότι οι αυτοδιοικητικές αρχές δεν θα μπορούν να λάβουν πρόσθετη στήριξη για την έγκαιρη εκπλήρωση των πρόσθετων απαιτήσεων όσον αφορά τις εκπομπές που περιλαμβάνονται στην οδηγία σχετικά με την ποιότητα του αέρα έως ότου οι αυστηρότερες απαιτήσεις για τις εθνικές εκπομπές ρύπων φέρουν αποτελέσματα.

31. Επιδοκιάζει με έμφαση το περιεχόμενο του προτεινόμενου άρθρου 6, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη στα εθνικά προγράμματα ελέγχου της ρύπανσης του αέρα πρέπει να εκτιμούν σε ποιο βαθμό οι εθνικές πηγές εκπομπών ενδέχεται να επηρεάσουν την ποιότητα του αέρα στην επικράτειά τους και σε αυτήν των γειτονικών κρατών μελών, και να συνεκτιμούν την ανάγκη μείωσης των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων με σκοπό τη συμμόρφωση προς τους στόχους ποιότητας του αέρα στην επικράτειά τους και, ενδεχομένως, στα γειτονικά κράτη μέλη. Η ΕτΠ επιθυμεί να διατηρηθεί η διάταξη αυτή στην τελική οδηγία.

32. Η ΕτΠ τάσσεται υπέρ ενός επαρκώς υψηλού επιπέδου φιλοδοξιών όσον αφορά τις εθνικές δεσμεύσεις μείωσης έως το 2030. Η εκτίμηση αντίκτυπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δείχνει ότι υπάρχουν περιθώρια για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου φιλοδοξιών από αυτό που προβλέπεται στις προτάσεις, με απόλυτα αποδοτικό τρόπο σε επίπεδο κόστους. Η ΕτΠ συνιστά να διατηρηθούν τουλάχιστον οι προτεινόμενες δεσμεύσεις για μείωση των ρύπων μέχρι το 2030 και ζητά να τεθούν αυστηρότερες δεσμεύσεις μείωσης, όπου αυτό είναι εφικτό. Ωστόσο, τα απαιτούμενα επίπεδα μείωσης πρέπει να είναι εφικτά και προσαρμοσμένα στις τεχνολογικές δυνατότητες.

33. Η ΕτΠ συνιστά την επιλογή ενδιάμεσων στόχων για το 2025 οι οποίοι να είναι εξίσου δεσμευτικοί με τους στόχους για το 2020 και το 2030. Έτσι, θα δημιουργηθεί ένα πρόσθετο σημείο ελέγχου, με το οποίο θα υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να αρχίσουν εγκαίρως δράσεις μείωσης των επιβλαβών εκπομπών.

34. Επισημαίνει ότι οι προτεινόμενοι μηχανισμοί ευελιξίας τυγχάνουν μεν υποστήριξης, δεν πρέπει όμως να χρησιμοποιηθούν ως πρόφαση αδράνειας στην περίπτωση που η εφαρμοζόμενη πολιτική δεν καρποφορήσει.

Δ. Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον περιορισμό των εκπομπών ορισμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης

35. Η ΕτΠ υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πρόταση νομοθετικής ρύθμισης για τα πρότυπα εκπομπών (για το SO₂, το NO_x και τα αιωρούμενα σωματίδια) από τις μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης χωρητικότητας μεταξύ 1 και 50 MW, εκ των οποίων υπάρχουν περίπου 142 986 στην ΕΕ. Η πρόταση αυτή προβλέπει τη θέσπιση -για πρώτη φορά- ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τη συγκεκριμένη κατηγορία εγκαταστάσεων καύσης. Η πρόταση της Επιτροπής αναφέρεται μόνο στα πρότυπα εκπομπών SO₂, NO_x και αιωρούμενων σωματιδίων. Η ΕτΠ καλεί στην Επιτροπή να εξετάσει, ενόψει της μελλοντικής νομοθεσίας, αν θα ήταν σκόπιμο να τεθούν όρια για τις εκπομπές CO.

36. Ο ορισμός φιλόδοξων στόχων για τις μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης είναι μείζονος σημασίας για την επίτευξη των στόχων που αφορούν τις δεσμεύσεις μείωσης των εθνικών εκπομπών και της οδηγίας για την ποιότητα του αέρα, αναγνωρίζει όμως τη σημασία που έχει σε ορισμένες περιπτώσεις η μετάβαση από τις ορυκτές πηγές ενέργειας στη χρήση της βιομάζας, με χρήση των αναγκαίων μηχανισμών και συστημάτων για τη μείωση των εκπομπών που εκλύονται από την καύση βιομάζας. Η πρόβλεψη εφαρμογής των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών είναι συνεπώς απαραίτητη. Υπάρχουν καλά παραδείγματα για τις νέες εγκαταστάσεις, όπου η τήρηση αυστηρών ορίων εκπομπών μπορεί να επιτευχθεί με πρωτογενή μέτρα, όπως οι λέβητες και οι ανεμογεννήτριες που λειτουργούν με φυσικό αέριο.

37. Θεωρεί ότι η συμβολή στο εθνικό μερίδιο μείωσης εκπομπών από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης για την παραγωγή ενέργειας θα πρέπει να εξεταστεί από πλευράς σχέσης κόστους- αποτελεσματικότητας.

38. Αναμένει ότι η πολιτική της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα θα παρέχει προβλεψιμότητα, μακροπρόθεσμη προσέγγιση και φυσική συνοχή με το κλίμα για την ενεργειακή πολιτική και τις άλλες πολιτικές της ΕΕ.

39. Όσον αφορά το παράρτημα IV, είναι σημαντικό να υπάρξει περισσότερη σαφήνεια σχετικά με τη συχνότητα, τις παραμέτρους και τις μεθόδους μετρήσεων που προβλέπονται στην οδηγία. Οι πληροφορίες αυτές είναι ζωτικής σημασίας για τη διεξαγωγή συζήτησης σχετικά με τη σκοπιμότητα και, κατ' αυτόν τον τρόπο, τις απαιτήσεις για τις εκπομπές στην οδηγία.

40. Επισημαίνει ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη θεσπίσει νομοθεσία για τις μεσαίες μονάδες καύσης. Σε μερικές περιπτώσεις, τα πρότυπα εκπομπών είναι αυστηρότερα από τα προτεινόμενα ευρωπαϊκά πρότυπα, σε άλλες όχι. Από τη σκοπιά του περιβάλλοντος και της υγείας, είναι σημαντικό να μπορούν να διατηρηθούν οι αυστηρότερες απαιτήσεις που ενδέχεται να ισχύουν σε ορισμένα κράτη μέλη.

41. Θεωρεί ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό στην οδηγία MMMK (μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης) να λαμβάνεται υπόψη η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας κατά τον καθορισμό οριακών τιμών για τις εκπομπές, όπως τα σωματίδια, οι οποίες θα ισχύουν τόσο για τις υφιστάμενες όσο και για τις νέες μονάδες.

42. Η ΕτΠ, για λόγους σκοπιμότητας και αναλογικότητας, ζητεί να εξεταστούν περαιτέρω δυνατότητες περαιτέρω διαφοροποίησης. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με βάση την ισχύ και το χρησιμοποιούμενο καύσιμο, οπωσδήποτε δε στις περιπτώσεις στις οποίες τα ανώτατα όρια μπορούν να τηρηθούν μόνον χάρη σε μία δαπανηρή τεχνολογία στο τέλος της αλυσίδας, της οποίας το κόστος επιβαρύνει αναλογικά σε μεγαλύτερο βαθμό τις εγκαταστάσεις μικρότερης κλίμακας. Στην περίπτωση των μη τυποποιημένων καυσίμων (όπως τα αέρια και υγρά επεξεργασίας, το βιοαέριο, κ.λπ.), θα πρέπει να αναζητηθούν δυνατότητες εξατομικευμένης προσαρμογής. Επιπλέον, λόγω των μεγάλων διαφορών στη βασική τεχνολογία, θα πρέπει να εξεταστεί η διαφοροποίηση ως προς τους τύπους των εγκαταστάσεων (π.χ. αεριοστρόβιλοι, κινητήρες, καυστήρες κλπ.). Μία υπερβολικά εναρμονισμένη τυποποίηση συνεπάγεται ενδεχομένως τον κίνδυνο θέσπισης υπερβολικά αυστηρών απαιτήσεων για ορισμένους τύπους εγκαταστάσεων.

43. Παρατηρεί ότι οι προτεινόμενες απαιτήσεις καταχώρισης και παρακολούθησης μπορεί μερικές φορές να επιβαρύνουν με υψηλό (πρόσθετο) διοικητικό φόρτο τις αρχές και τις επιχειρήσεις. Γι αυτό και το θέμα πρέπει να εξεταστεί με κριτικό πνεύμα. Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα είναι οι λέβητες, στην περίπτωση των οποίων, από τεχνική άποψη, η υψηλή συχνότητα μέτρησης αποφέρει μικρή προστιθέμενη αξία, επειδή η γήρανση και η ρύπανση είναι παράγοντες λιγότερο σημαντικοί από ό, τι, για παράδειγμα, στην περίπτωση των κινητήρων.

II. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/EK, COM(2013) 920 final — 2013/0443(COD), Άρθρο 4, παρ. 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Κατ' ελάχιστο, τα κράτη μέλη περιορίζουν τις οικείες ετήσιες ανθρωπογενείς εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO ₂), οξειδίων του αζώτου (NO _x), πτητικών οργανικών ενώσεων (VOC) εκτός από το μεθάνιο, αμμωνίας (NH ₃), σωματιδίων (PM _{2,5}) και μεθανίου (CH ₄) σύμφωνα με τις εθνικές δεσμεύσεις για μείωση των εκπομπών που ισχύουν από το 2020 και το 2030, όπως προβλέπεται στο παράρτημα II.	Κατ' ελάχιστο, τα κράτη μέλη περιορίζουν τις οικείες ετήσιες ανθρωπογενείς εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO ₂), οξειδίων του αζώτου (NO _x), πτητικών οργανικών ενώσεων (VOC) εκτός από το μεθάνιο, αμμωνίας (NH ₃), σωματιδίων (PM _{2,5}) και μεθανίου (CH ₄) σύμφωνα με τις εθνικές δεσμεύσεις για μείωση των εκπομπών που ισχύουν από το 2020, το 2025 και το 2030, όπως προβλέπεται στο παράρτημα II.

Αιτιολογία

Οι ενδιάμεσοι στόχοι για το 2025 πρέπει να είναι εξίσου δεσμευτικοί με τους στόχους για το 2020 και το 2030. Αυτό είναι πολύ σημαντικό προκειμένου να παρακινήσουν τα κράτη μέλη να τηρήσουν πραγματικά μέχρι το 2030 τις εθνικές δεσμεύσεις μείωσης των εκπομπών για το εν λόγω έτος. Η αλλαγή αυτή θα πρέπει να αποτυπωθεί π.χ. στο παράρτημα II μέσω γραμμικών μεθόδων μείωσης των εκπομπών μεταξύ των επιπέδων που έχουν οριστεί για το 2020 και αυτών που αφορούν τη συμμόρφωση με τις αντίστοιχες προκαθορισμένες δεσμεύσεις για το 2030.

Τροπολογία 2

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/EK, COM(2013) 920 final — 2013/0443(COD), Άρθρο 4, παρ. 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα που δεν συνεπάγονται δυσανάλογο κόστος ώστε να περιορίσουν τις οικείες ανθρωπογενείς εκπομπές SO ₂ , NO _x , VOC εκτός από το μεθάνιο, NH ₃ , PM _{2,5} και CH ₄ του 2025. Τα επίπεδα των εκπομπών αυτών προσδιορίζονται με βάση τις πωλήσεις καυσίμων και σύμφωνα με γραμμική πορεία μείωσης από τα επίπεδα των εκπομπών τους του 2020 σε εκείνα που απορρέουν από τις δεσμεύσεις μείωσης των εκπομπών για το 2030.	Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα που δεν συνεπάγονται δυσανάλογο κόστος ώστε να περιορίσουν τις οικείες ανθρωπογενείς εκπομπές SO ₂ , NO _x , VOC εκτός από το μεθάνιο, NH ₃ , PM _{2,5} και CH ₄ του 2025. Τα επίπεδα των εκπομπών αυτών προσδιορίζονται με βάση τις πωλήσεις καυσίμων και σύμφωνα με γραμμική πορεία μείωσης από τα επίπεδα των εκπομπών τους του 2020 σε εκείνα που απορρέουν από τις δεσμεύσεις μείωσης των εκπομπών για το 2030.
Σε περίπτωση αδυναμίας περιορισμού των εκπομπών του 2025 σύμφωνα με την καθορισμένη πορεία, τα κράτη μέλη εξηγούν τους σχετικούς λόγους στις εκθέσεις που υποβάλλουν στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9.	Σε περίπτωση αδυναμίας περιορισμού των εκπομπών του 2025 σύμφωνα με την καθορισμένη πορεία, τα κράτη μέλη εξηγούν τους σχετικούς λόγους στις εκθέσεις που υποβάλλουν στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9.

Αιτιολογία

Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 2 περιλαμβάνει διατάξεις για το 2025, παύει όμως να παρουσιάζει ενδιαφέρον από τη στιγμή που θα οριστούν δεσμευτικοί ενδιάμεσοι στόχοι για το έτος αυτό.

Τροπολογία 3

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων και την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/EK, COM(2013) 920 final — 2013/0443(COD), Άρθρο 5, παρ. 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που ορίζουν τους λεπτομερείς κανόνες χρήσης των διατάξεων ευελιξίας των παραγράφων 1, 2 και 3, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 14.	Η Επιτροπή ~~μπορεί να~~ εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που ορίζουν τους λεπτομερείς κανόνες χρήσης των διατάξεων ευελιξίας των παραγράφων 1, 2 και 3, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 14.

Αιτιολογία

Σε ό,τι αφορά τους μηχανισμούς ευελιξίας, για τον περαιτέρω προσδιορισμό τους η έκδοση εκτελεστικών πράξεων είναι επιβεβλημένη και όχι προαιρετική.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel LEBRUN

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα»

(2014/C 415/07)

Εισηγητής	ο κ. Povilas Žagunis, Δήμαρχος Panevėžys (LT/EA)
Έγγραφο αναφοράς	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 όσον αφορά το καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα COM(2014) 32 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. εφιστά την προσοχή στη σημασία ενός υγιεινού τρόπου ζωής ήδη από την σχολική ηλικία, στις δυνατότητες που εξασφαλίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στους πολίτες προκειμένου να ακολουθούν έναν υγιεινό τρόπο ζωής, καθώς και στην ικανότητα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να υιοθετούν και να εφαρμόζουν μέτρα με τη στήριξη των κοινών ευρωπαϊκών προγραμμάτων προσαρμοσμένα στην εκάστοτε περίπτωση·
2. υπογραμμίζει ότι τα βιολογικά και μη γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα πρέπει να αποτελούν σημαντικό τμήμα της βιώσιμης διατροφής των παιδιών·
3. υπογραμμίζει τη σημασία του προγράμματος για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων στο οποίο συμμετέχουν 25 κράτη μέλη (το Ηνωμένο Βασίλειο, η Φινλανδία και η Σουηδία δεν συμμετέχουν) και από το οποίο ωφελήθηκαν 8,4 εκατομμύρια μαθητές σε 61 396 σχολεία τη χρονιά 2012/2013. Τονίζει τη σπουδαιότητα του προγράμματος για την παροχή γάλακτος στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη και από το οποίο ωφελήθηκαν 20,3 εκατομμύρια παιδιά σε ολόκληρη την ΕΕ τη χρονιά 2011/2012 και, επίσης, αναδεικνύει τις ευκαιρίες που προσφέρονται σε όλα τα κράτη μέλη της που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτά τα προγράμματα·
4. φρονεί ότι η υπό εξέταση νομοθετική πρωτοβουλία, παρά το περιορισμένο θεματικό της πεδίο, θίγει πολλούς σημαντικούς τομείς αρμοδιοτήτων της ΕΕ και των κρατών μελών: την ΚΓΠ και την ενιαία αγορά, τη δημόσια υγεία και, σε περιορισμένη έκταση, τον τομέα της εκπαίδευσης·
5. επικροτεί την παρούσα πρόταση κανονισμού, η οποία καταρτίστηκε βάσει της έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου⁽¹⁾ του 2011, σχετικά με τη συγχώνευση των προγραμμάτων διανομής γάλακτος (θεσπίστηκε το 1977 και επεκτάθηκε στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το 2008) και προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία (δρομολογήθηκε το 2009) και τη θέσπιση κοινών κανόνων συγχρηματοδότησης, καθώς και τις συστάσεις σχετικά με την αύξηση της αποτελεσματικότητας και τη βελτίωση του συντονισμού·
6. επιδοκιμάζει τη δυνατότητα που παρέχεται στα κράτη μέλη, βάσει του τροποποιημένου κανονισμού αριθ. 1308/2013 να ανακαταλείμουν μέρος των ενδεικτικών κονδυλίων τους για τη διανομή οπωροκηπευτικών, συμπεριλαμβανομένων των μπανανών, ή γάλακτος σε σχολεία, στο πλαίσιο των προβλεπόμενων ανώτατων εθνικών ποσοστώσεων (άρθρο 23α παράγραφος 4)· έτσι εξασφαλίζεται όχι μόνον μεγαλύτερη ευελιξία κατά τη χρήση των πόρων, αλλά, συγχρόνως, δημιουργούνται και οι απαιτούμενες προϋποθέσεις σε επίπεδο κρατών μελών ούτως ώστε να αποφευχθούν πιθανά προβλήματα σε σχέση με το ανησυχητικά υψηλό ποσοστό (σε ορισμένες περιπτώσεις 30 %) των μη απορροφούμενων κονδυλίων που εκτίθενται στο δημοσιονομικό δελτίο που συνοδεύει την πρόταση κανονισμού (σημείο 1.5.1) και ζητεί να συμμετάσχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές στη διαδικασία μεταφοράς·
7. φρονεί ότι το προτεινόμενο ποσοστό του 15 % δεν βασίζεται σε εμπεριστατωμένη αξιολόγηση, κυρίως δεδομένου ότι το ποσοστό των μη απορροφούμενων κονδυλίων στα δύο καθεστώτα που προβλέπεται να τροποποιηθούν φτάνει, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, έως και το 30 %. Ως εκ τούτου, ο προτεινόμενος κανονισμός δεν φαίνεται να συνάδει επαρκώς με τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης·

⁽¹⁾ Ειδική έκθεση αριθ. 10/2011 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Είναι αποτελεσματικό το πρόγραμμα διανομής γάλακτος και φρούτων στα σχολεία;» (ΕCA/11/35 of 24.10.2011).

8. επικροτεί τη διάταξη του τροποποιημένου κανονισμού αριθ. 1308/2013, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη μπορούν να προσθέσουν στις ενισχύσεις του προγράμματος και ιδίους πόρους ή να προσελκύσουν ιδιωτικούς πόρους, στοιχείο το οποίο μπορεί να αποτελέσει μια ισχυρή βάση για την ανάπτυξη συνεργιών κατά την αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών κονδυλίων, ούτως ώστε να επιτευχθεί ένα θετικό αποτέλεσμα, ανεξάρτητα από τις αντιλήψεις που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος·
9. συνιστά τη βελτίωση του κανονισμού σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγούνται για τη διανομή οπωροκηπευτικών προϊόντων και γάλακτος στα σχολεία με την εξασφάλιση της δυνατότητας ανακατανομής των εθνικών ποσοστώσεων χρηματοδότησης. Όταν, για παράδειγμα, διαπιστωθεί ότι, λίγο πριν από τη λήξη της εξαετούς διάρκειας του καθεστώτος, ένα κράτος μέλος δεν έχει απορροφήσει πλήρως τα χορηγηθέντα κονδύλια, πρέπει πρωτίτως να εξετάζεται το ενδεχόμενο ανακατανομής των κονδυλίων υπέρ των περιφερειών που επέδειξαν μεγαλύτερη απορρόφηση· δευτερευόντως, θα πρέπει να υφίσταται η δυνατότητα ανακατανομής των εθνικών ποσοστώσεων που καθορίζονται από την Επιτροπή στα κράτη μέλη που έχουν απορροφήσει ή υπερβεί τη χορηγηθείσα χρηματοδότηση, προκειμένου να ενθαρρυνθούν κατ' αυτόν τον τρόπο τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν ήδη με επιτυχία το εν λόγω καθεστώς και να παροτρυνθούν προς εντατικότερες προσπάθειες τα κράτη μέλη που καταγράφουν χαμηλότερες επιδόσεις·
10. υπογραμμίζει ότι οι αρχές που εφαρμόζονται επί του παρόντος για την κατανομή των ποσοστώσεων μεταξύ των κρατών μελών, δηλαδή, κατά πρώτον, το εμπειρικό κριτήριο (Πώς αξιοποίησαν τα κράτη μέλη κατά το παρελθόν τις ενισχύσεις;) και, κατά δεύτερον, η πραγματική ανάγκη (Ποιο είναι το πραγματικό ποσοστό των παιδιών έξι έως δέκα ετών επί του συνολικού πληθυσμού ενός κράτους μέλους;) είναι πολύ τυπικές και, ενδεχομένως, δεν επαρκούν για να καθοριστεί αποτελεσματικά η ανάγκη για παροχή στήριξης·
11. προτείνει, λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας που επικρατεί στην Ευρώπη, να εξεταστεί η προοπτική καθιέρωσης πρόσθετων κριτηρίων, βάσει των οποίων θα καθορίζονται οι εθνικές ποσοστώσεις των προγραμμάτων διανομής γάλακτος και φρούτων στα σχολεία. Σε αυτά τα κριτήρια θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν τα εξής: το επίπεδο ανάπτυξης της περιφέρειας και ο στατιστικός μέσος όρος έλλειψης βιταμινών, ο οποίος προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής ανάγκης (βάσει της μεθόδου υπολογισμού που εφαρμόζει η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας) σε φρούτα παιδικής διατροφής (400 g φρούτα ημερησίως) και της πραγματικής μέσης ημερήσιας πρόσληψης φρούτων βάσει στατιστικών στοιχείων, οι διατροφικές συνήθειες (για παράδειγμα, η διατροφή στα κράτη μέλη του Νότου περιέχει, παραδοσιακά, περισσότερα φρούτα και λαχανικά απ' ό,τι στα κράτη μέλη του Βορρά) κλπ·
12. αμφιβάλλει για την καταλληλότητα της πρότασης που περιέχεται στην αιτιολογική σκέψη 7 του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης ορισμένων πράξεων για τη θέσπιση πρόσθετων κανόνων σχετικά με την ισορροπία μεταξύ των δύο κριτηρίων και την αξιολογεί ως πιθανή προσπάθεια επέκτασης των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής σε βάρος των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών·
13. εκφράζει τον προβληματισμό της ως προς την υποχρέωση που θεσπίζεται για τα κράτη μέλη βάσει του προτεινόμενου κανονισμού σχετικά με την παρακολούθηση του προγράμματος ⁽²⁾, ιδίως σε ό,τι αφορά τη διοικητική επιβάρυνση που απορρέει από αυτήν την υποχρέωση τόσο για τις εθνικές όσο και για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές των κρατών μελών, και καλεί, συνεπώς, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν ώστε η πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση που συνεπάγεται η παρακολούθηση της εφαρμογής του προγράμματος να διατηρηθεί στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο·
14. διατυπώνει επιφυλάξεις σχετικά με την αρχή που καθορίζεται στον υπό εξέταση κανονισμό, σύμφωνα με την οποία η ΕΕ καταβάλλει ένα μέγιστο ποσό χρηματοδότησης ανά μερίδα διανεμηθέντων τροφίμων και όχι ένα συγκεκριμένο ποσοστό ενισχύσεων και υπογραμμίζει τους κινδύνους που συνεπάγεται αυτή η μέθοδος υπολογισμού, ότι δηλαδή ο καθορισμός ενός συγκεκριμένου ποσού ενίσχυσης, εν τέλει, ενδεχομένως να ενθαρρύνει την προμήθεια φθηνότερων και χαμηλότερης ποιότητας προϊόντων· προτείνει, επομένως, η ενωσιακή χρηματοδότηση που καθορίζεται για το υπό εξέταση καθεστώς (ανώτατο όριο) και το εύρος των χορηγούμενων ενισχύσεων να εξακολουθήσουν να θεσπίζονται βάσει του άρθρου 43 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
15. λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που εγκυμονεί ο καθορισμός συγκεκριμένου ποσού ενωσιακής χρηματοδότησης ανά μερίδα διανεμηθέντων τροφίμων για την ποιότητα των προϊόντων, η ΕτΠ καλεί όλους τους παράγοντες να λάβουν μέτρα με στόχο να εξασφαλίζουν και να ελέγχουν ότι η ποιότητα των γεωργικών προϊόντων που διανέμονται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι επαρκώς υψηλή·
16. έχοντας κατά νου το συμπέρασμα της έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με το οποίο η απουσία κατάλληλου μηχανισμού για τη στοχοδότηση των ενισχύσεων στις ανάγκες προτεραιότητας επέφερε σε μεγάλο βαθμό χάσμα μεταξύ των αποτελεσμάτων του προγράμματος διανομής γάλακτος στα σχολεία και των στόχων που είχαν αρχικά τεθεί, εκφράζει τη δυσανεμία της αναφορικά με τη διατύπωση του άρθρου 23 του κανονισμού αριθ. 1308/2013 (παροχή γεωργικών προϊόντων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα), στον οποίο δεν υπογραμμίζεται η σπουδαιότητα της διεξαγωγής διαβουλεύσεων με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και της συνεκτίμησης της εμπειρίας τους κατά την περαιτέρω ανάπτυξη των εξαετών προγραμμάτων διανομής φρούτων και λαχανικών·

⁽²⁾ Άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1308/2013.

17. δεδομένου ότι οποιαδήποτε προσπάθεια της ΕΕ να επιβάλει στα κράτη μέλη απαιτήσεις όσον αφορά τις εθνικές διαβουλεύσεις θα θεωρούνταν παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας, προτρέπει την Επιτροπή να απευθύνει μέσω του παρόντος κανονισμού συστάσεις προς τα κράτη μέλη για μεγαλύτερη αξιοποίηση των εμπειριών που έχουν αποκτηθεί σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, δεδομένου ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν τους εγγύτερους προς τους τελικούς καταναλωτές και την ομάδα στόχο θεσμούς. Ειδικότερα, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει να συμμετέχουν περισσότερο στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της εκπόνησης των εξαετών εθνικών καθεστώτων διανομής φρούτων και λαχανικών στα σχολεία·

Πεδίο εφαρμογής του συστήματος

18. τονίζει ότι η αύξηση της κατανάλωσης οπωροκηπευτικών και γάλακτος στις διατροφικές συνήθειες των ανθρώπων έχει μακροπρόθεσμο οικονομικό αντίκτυπο και μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας και ενίσχυση της συνοχής·

19. υπογραμμίζει ότι, με ελάχιστες εξαιρέσεις, τα τρόφιμα αποτελούν τοπικά προϊόντα και, ως εκ τούτου, η προώθηση της κατανάλωσής τους συμβάλλει στην άμεση αύξηση της ζήτησης και, σε μακροοικονομικό επίπεδο, στην υλοποίηση των στόχων της ΚΠΠ. Εξάλλου, εάν τα παιδιά ενθαρρύνονται να ακολουθούν υγιεινή διατροφή, αυτό συμβάλλει στη διαμόρφωση υγιεινών διατροφικών συνηθειών και είναι απαραίτητο για την προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης στο μέλλον. Επομένως, η προώθηση της κατανάλωσης φρούτων και λαχανικών, καθώς και γάλακτος θα πρέπει να εντάσσεται στις προσπάθειες που καταβάλλονται για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης·

20. στο πλαίσιο των τρεχουσών συζητήσεων σχετικά με τον βαθμό επεξεργασίας των επιλέξιμων για χρηματοδότηση προϊόντων βάσει των ισχυόντων καθεστώτων και λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της αρχής, σύμφωνα με την οποία η υγιεινή διατροφή θα πρέπει να καθιερώνεται ήδη στην παιδική ηλικία, προτρέπει οι χορηγούμενες ενισχύσεις να περιοριστούν στα μη επεξεργασμένα ή ελάχιστα επεξεργασμένα τρόφιμα, καθώς και στα τρόφιμα που δεν περιέχουν βλαβερές για την υγεία πρόσθετες ύλες, γλυκαντικές ουσίες, ενισχυτικά γεύσης ή αλάτι·

21. δεδομένης της ποικιλομορφίας που χαρακτηρίζει την Ευρώπη, δεν κρίνει σκόπιμη την προσπάθεια καθορισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο των ειδών φρούτων και λαχανικών που θα πρέπει να διανέμονται στα εκπαιδευτικά ιδρύματα δυνάμει του καθεστώτος ενισχύσεων. Αντ' αυτού, φρονεί ότι κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να αποφασίζει αυτόνομα, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, ποια είδη οπωροκηπευτικών και γαλακτοκομικών προϊόντων ενδείκνυνται για διανομή στα σχολεία·

22. επικρίνει τις προτάσεις που διατυπώνονται στο νέο καθεστώς όσον αφορά τον περιορισμό της διανομής γάλακτος σε γάλα κατανάλωσης και θεωρεί ότι θα πρέπει επίσης να είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση γαλακτοκομικά προϊόντα που έχουν υποστεί ελάχιστη επεξεργασία και δεν περιέχουν βλαβερές για την υγεία πρόσθετες ύλες: φυσικά γαλακτοκομικά προϊόντα, (χωρίς γλυκαντικά) όπως γιαούρτι ή φρέσκο τυρί·

23. υπογραμμίζει ότι ο περιορισμός του φάσματος των επιλέξιμων για χρηματοδότηση προϊόντων όχι απλώς περιορίζει τις επιλογές για τα παιδιά και καθιστά το συγκεκριμένο καθεστώς λιγότερο ελκυστικό, αλλά, ταυτόχρονα, συνεπάγεται ότι τα παιδιά που πάσχουν από δυσανεξία λακτόζης, αλλά επιτρέπεται να καταναλώσουν γαλακτοκομικά προϊόντα που έχουν υποστεί ζύμωση, όπως το γιαούρτι χωρίς προσθήκη γλυκαντικών, δεν μπορούν να ωφεληθούν από το εν λόγω πρόγραμμα·

24. τονίζει τη σημασία της ποιότητας των προϊόντων που διανέμονται στο πλαίσιο του καθεστώτος ενισχύσεων, μια πτυχή που δεν συνυπολογίζεται στον προτεινόμενο κανονισμό. Οι διαβουλεύσεις με τους δικαιούχους, τα σχολεία και άλλους κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους έχουν καταδείξει ότι η προσπάθεια εξασφάλισης μεγαλύτερων ποσοτήτων προϊόντων στην ίδια τιμή και οι διατυπώσεις που συνδέονται με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, συχνά, οδηγούν σε μειωμένη ποιότητα, με αποτέλεσμα, σε αρκετές περιπτώσεις, τα τρόφιμα που διανεμήθηκαν στα παιδιά κάθε άλλο παρά υψηλής ποιότητας να είναι·

25. καλεί, επομένως, την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν μέτρα για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με την ποιότητα των τροφίμων που διανέμονται στο πλαίσιο του καθεστώτος ενισχύσεων και να διασφαλίσουν την τήρηση αυτών των προτύπων·

26. εφιστά την προσοχή στα συμπεράσματα της έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, στην οποία επισημαίνεται ότι το πρόγραμμα διανομής γάλακτος στα σχολεία δεν είναι πολύ αποτελεσματικό και ότι δεν επιτεύχθηκαν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, δεδομένου ότι, πιθανότατα, τα επιδοτούμενα προϊόντα ενσωματώθηκαν ούτως ή άλλως στα σχολικά γεύματα ή αγοράστηκαν από τους δικαιούχους ακόμη και χωρίς επιδότηση. Επιπλέον, κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του ανωτέρω προγράμματος δεν συνεκτιμήθηκαν επαρκώς οι εκπαιδευτικοί στόχοι που είχαν τεθεί⁽³⁾·

(³) Ειδική έκθεση αριθ. 10/2011 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Είναι αποτελεσματικά τα προγράμματα διανομής γάλακτος στους μαθητές και προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία;», ECA/11/35 της 24ης Οκτωβρίου 2011.

27. για τον λόγο αυτόν και έχοντας κατά νου την αξία του γάλακτος για τα παιδιά, καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν διεξοδικά τη ζήτηση γαλακτοκομικών προϊόντων που προβλέπονται να διανεμηθούν στο πλαίσιο του προγράμματος για την παροχή γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και να αξιοποιήσουν τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ αποκλειστικά για την προμήθεια στις σχολικές καντίνες γαλακτοκομικών προϊόντων που πληρούν τα κριτήρια υγιεινής διατροφής και έχουν πολύ υψηλή θρεπτική αξία·

28. εκφράζει τον προβληματισμό της σχετικά με τα ανησυχητικά στατιστικά αριθμητικά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία, στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ, 22 εκατομμύρια παιδιά είναι υπέρβαρα και 5 εκατομμύρια είναι παχύσαρκα ⁽⁴⁾, ενώ το 2011 ένας πολίτης της Ένωσης των 27 κρατών μελών κατανάλωσε, κατά μέσο όρο, ποσότητα οπωροκηπευτικών μικρότερη από το ήμισυ της συνιστώμενης από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ποσότητας ⁽⁵⁾. Σημειώνει ότι, σχετικά με αυτό το ζήτημα, το σχολείο διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην προετοιμασία των νέων ανθρώπων για τη ζωή και στη μετάδοση γνώσεων αναφορικά με την υγιεινή διατροφή, καθώς και στην καλλιέργεια υγιεινών διατροφικών συνηθειών·

29. προβάλλει, στο πλαίσιο αυτό, τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες, σε πολλές περιπτώσεις, συνιστούν τους αρμόδιους για τη λειτουργία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων φορείς, όσον αφορά την προαγωγή ενός υγιεινού τρόπου ζωής και ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανάληψη δράσεων και τη συνεργασία σε αυτόν τον τομέα·

30. εκφράζει την ικανοποίησή της σχετικά με τις απαιτήσεις ποιότητας ⁽⁶⁾ που περιλαμβάνονται στην ισχύουσα νομοθεσία και συνιστά τη διατήρηση ή ακόμη και την ενδυνάμωσή τους, σε συνάρτηση με τις συστάσεις των διατροφολόγων·

31. υπογραμμίζει ότι, παρά το ευρύ φάσμα περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών στον τομέα της υγείας ⁽⁷⁾, το γενικό κοινωνικό περιβάλλον είναι επιζήμιο για έναν υγιεινό τρόπο ζωής: το 2011, ένας πολίτης της Ένωσης των 27 κρατών μελών κατανάλωσε, κατά μέσο όρο, ποσότητα οπωροκηπευτικών μικρότερη από το ήμισυ της συνιστώμενης από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ποσότητας ⁽⁸⁾· σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ εκφράζει αμφιβολίες όσον αφορά το ηλικιακό όριο που προσδιορίζεται στο πρόγραμμα, σύμφωνα με το οποίο, η χρηματοδοτική στήριξη προορίζεται αποκλειστικά για παιδιά ηλικίας έξι έως δέκα ετών, και θεωρεί αυτήν την απαίτηση ανεπαρκή για την ανάπτυξη υγιεινών διατροφικών συνηθειών υπό τις σύγχρονες δυσμενείς προϋποθέσεις για την εφαρμογή ενός υγιεινού τρόπου ζωής. Ως εκ τούτου, συνιστά να εξεταστεί η δυνατότητα επέκτασης του συγκεκριμένου προγράμματος αφενός σε μικρότερης ηλικίας παιδιά βρεφονηπιακών σταθμών, νηπιαγωγείων ή άλλων προσχολικών ιδρυμάτων και, αφετέρου, σε παιδιά άνω των δέκα ετών·

Βιώσιμη ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος

32. εφιστά την προσοχή στις πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης που συνδέονται με τη διανομή οπωροκηπευτικών προϊόντων και γάλακτος, ιδίως στις αρνητικές συνέπειες της μεταφοράς προϊόντων για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία, και ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, την προτίμηση οπωροκηπευτικών και γαλακτοκομικών προϊόντων τοπικής προέλευσης ή παραγωγής στα προϊόντα που επιλέγονται να χρηματοδοτηθούν βάσει του προτεινόμενου καθεστώτος·

33. λαμβανομένων υπόψη των πτυχών της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανάγκης να καλλιεργηθεί στους Ευρωπαίους πολίτες, ήδη σε μικρή ηλικία, μια αντίληψη αειφόρου κατανάλωσης, η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δρομολογήσουν μια πιο ολοκληρωμένη συζήτηση μεταξύ εμπειρογνομόνων και φορέων χάραξης των πολιτικών σχετικά με τις νομικές δυνατότητες προώθησης των οπωροκηπευτικών και γαλακτοκομικών προϊόντων που παράγονται σε τοπική κλίμακα, συμπεριλαμβανομένων πιθανών εξαιρέσεων από τη νομοθεσία που διέπει τη χορήγηση δημόσιων συμβάσεων και τις αντίστοιχες τροποποιήσεις της·

⁽⁴⁾ Πρόγραμμα διανομής φρούτων στα σχολεία, http://ec.europa.eu/agriculture/sfs/european-commission/index_en.htm

⁽⁵⁾ Παρά το ποσοστό ανάπτυξης της τάξης του 2 %, οι πολίτες της ΕΕ-27 κατανάλωσαν το 2011, κατά μέσο όρο, 185,52 γραμμάρια φρούτων και λαχανικών ημερησίως, δηλαδή, πολύ λιγότερο από την ποσότητα των 400γραμ. που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Πρβλ. την ετήσια περιοδική έκδοση της Freshfel (Ευρωπαϊκή Ένωση Φρέσκων Προϊόντων) με τίτλο Freshfel Consumption Monitor (Παρακολούθηση της κατανάλωσης), http://www.freshfel.org/asp/what_we_do/consumption_monitor.asp

⁽⁶⁾ Απαιτήσεις σχετικά με τη σύνθεση των γαλακτοκομικών προϊόντων: η περιεκτικότητα κατά βάρος σε γάλα δεν θα πρέπει να είναι χαμηλότερη από 90 %, η περιεκτικότητα ζάχαρης θα πρέπει να περιορίζεται στο 7 % κατ' ανώτατο όριο, τα φρούτα και τα λαχανικά θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις ποιότητας της ΕΕ, ενώ η προσθήκη ζάχαρης στους χυμούς απαγορεύεται·

⁽⁷⁾ Λόγου χάρι, στις 30 Μαΐου 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τη Λευκή Βίβλο με τίτλο «Ευρωπαϊκή Στρατηγική για θέματα υγείας που έχουν σχέση με τη διατροφή, το υπερβολικό βάρος και την παχυσαρκία»·

⁽⁸⁾ Παρά το ποσοστό ανάπτυξης της τάξης του 2 %, οι πολίτες της ΕΕ-27 κατανάλωσαν το 2011, κατά μέσο όρο, 185,52 γραμμάρια φρούτων και λαχανικών ημερησίως, δηλαδή, πολύ λιγότερο από την ποσότητα των 400γραμ. που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Πρβλ. την ετήσια περιοδική έκδοση της Freshfel (Ευρωπαϊκή Ένωση Φρέσκων Προϊόντων) με τίτλο Freshfel Consumption Monitor (Παρακολούθηση της κατανάλωσης), http://www.freshfel.org/asp/what_we_do/consumption_monitor.asp

34. ζητά τα προγράμματα αυτά να αφορούν κατά προτεραιότητα την ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής και της βραχείας αλυσίδας εμπορίας, καθώς και να δίνεται προτεραιότητα σε προϊόντα βιολογικής γεωργίας·

Δυνητικός εκπαιδευτικός αντίκτυπος

35. εκφράζει τον προβληματισμό της σχετικά με τα ανησυχητικά στατιστικά αριθμητικά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία, στο σύνολο των κρατών μελών της ΕΕ, 22 εκατομμύρια παιδιά είναι υπέρβαρα και 5 εκατομμύρια είναι παχύσαρκα, ενώ το 2011 ένας πολίτης της Ένωσης των 27 κρατών μελών κατανάλωσε, κατά μέσο όρο, ποσότητα οπωροκηπευτικών μικρότερη από το ήμισυ της συνιστώμενης από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας ποσότητας⁽⁹⁾. Σημειώνει ότι, σχετικά με αυτό το ζήτημα, το σχολείο διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην προετοιμασία των νέων ανθρώπων για τη ζωή και την καλλιέργεια υγιεινών διατροφικών συνηθειών·

36. υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες, σε πολλές περιπτώσεις, συνιστούν τους αρμόδιους για τη λειτουργία των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων φορείς, όσον αφορά την προαγωγή ενός υγιεινού τρόπου ζωής και ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ανάληψη δράσεων και τη συνεργασία σε αυτόν τον τομέα·

37. επισημαίνει τον δυνητικό εκπαιδευτικό αντίκτυπο του προτεινόμενου καθεστώτος διανομής οπωροκηπευτικών προϊόντων και γάλακτος στα σχολεία, το οποίο αφενός παρέχει στους νέους πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ και, αφετέρου, εμπλουτίζει τις γνώσεις τους όσον αφορά τη γεωργία ώστε οι καταναλωτές να προσεγγίσουν τους τοπικούς παραγωγούς τροφίμων και να ευνοούν μια τοπική γεωργία και κτηνοτροφία φιλικές προς το περιβάλλον, τα υγιεινά και τα ανθυγιεινά τρόφιμα, την ισορροπημένη διατροφή, τη σχέση μεταξύ των τροφίμων που καταναλώνουν και της υγείας τους αυτής καθ' αυτήν, καθώς και την σπατάλη τροφίμων. Επιδοκιμάζει τη δυνατότητα που προβλέπεται στο νέο καθεστώς για χρηματοδότηση υποστηρικτικών μέτρων, π.χ. με στόχο την ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με τα οφέλη των υγιεινών και βασικών τροφίμων·

38. παραπέμπει στα πορίσματα επιστημονικών μελετών που καταδεικνύουν ότι η αύξηση της κατανάλωσης των ανθυγιεινών τροφίμων και της παχυσαρκίας μπορούν να καταπολεμηθούν αποτελεσματικά μόνον με μια σειρά πολλαπλών μέτρων, στο πλαίσιο των οποίων θα πρέπει να συμμετέχουν τόσο τα σχολεία και οι γονείς όσο και η κοινωνία για τη διατροφική εκπαίδευση των παιδιών. Επομένως, θεωρεί ότι οι εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που απευθύνονται σε αυτές τις ομάδες στόχους συνιστούν αναπόσπαστο μέρος του καθεστώτος ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα⁽¹⁰⁾·

39. έχοντας κατά νου τις τάσεις που επικρατούν στη σύγχρονη κοινωνία να καταναλώνουμε ευπαρουσίαστα και κατάλληλα συσκευασμένα προϊόντα και δεδομένου του γεγονότος ότι η ελκυστική παρουσίαση έχει, συχνά, ως αποτέλεσμα την κατανάλωση ουσιών με ασαφείς επιδράσεις στην υγεία, προτρέπει, στο πλαίσιο του προτεινόμενου καθεστώτος, να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην ενημέρωση σχετικά με τα μη επεξεργασμένα τρόφιμα και τα οφέλη των θρεπτικών συστατικών που περιέχουν·

40. συμπεριζέται τους προβληματισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι, σε αντίθεση με το πρόγραμμα διανομής φρούτων και λαχανικών στα σχολεία, ελάχιστα είναι τα εκπαιδευτικά μέτρα που έχουν εφαρμοστεί μέχρι σήμερα σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα για την παροχή γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα⁽¹¹⁾, και υπογραμμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να θέσουν αποτελεσματικά σε εφαρμογή τέτοιου είδους μέτρα, προσαρμόζοντάς τα στις ανάγκες πληροφόρησης των παιδιών της εκάστοτε κοινότητας ή περιφέρειας·

41. λαμβανομένης υπόψη της αρχής της επικουρικότητας και του γεγονότος ότι τα εκπαιδευτικά προγράμματα εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων των κρατών μελών και, συνεπώς, η παρέμβαση της ΕΕ στα εθνικά εκπαιδευτικά προγράμματα ίσως και να μην είναι ενδεδειγμένη, προτείνει όλα τα εκπαιδευτικά μέτρα που συνδέονται με το καθεστώς διανομής οπωροκηπευτικών προϊόντων και γάλακτος να λαμβάνονται κυρίως σε επίπεδο κρατών μελών, χωρίς να τους επιβάλλεται ένα ελάχιστο επίπεδο χρηματοδότησης.

⁽⁹⁾ Παρά το ποσοστό ανάπτυξης της τάξης του 2 %, οι πολίτες της ΕΕ-27 κατανάλωσαν το 2011, κατά μέσο όρο, 185,52 γραμμάρια φρούτων και λαχανικών ημερησίως, δηλαδή, πολύ λιγότερο από την ποσότητα των 400γραμ. που συνιστά η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Πρβλ. την ετήσια περιοδική έκδοση της Freshfel (Ευρωπαϊκή Ένωση Φρέσκων Προϊόντων) με τίτλο Freshfel Consumption Monitor (Παρακολούθηση της κατανάλωσης), http://www.freshfel.org/asp/what_we_do/consumption_monitor.asp

⁽¹⁰⁾ Public Health Nutr. Οκτώβριος 2009. 12(10):1735-42. doi: 10.1017/S1368980008004278. Epub 2008 Dec 23. «Downward trends in the prevalence of childhood overweight in the setting of 12-year school- and community-based programmes».

⁽¹¹⁾ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 όσον αφορά το καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα — COM(2014) 32 final, 30.01.2014.

II. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Άρθρο 23 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(2) Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο καθεστώς ενισχύσεων που θεσπίζεται στην παράγραφο 1 («καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία») δύνανται να διανέμουν οπωροκηπευτικά, συμπεριλαμβανομένων των μπανανών, ή γάλα που υπάγονται στον κωδικό ΣΟ 0401, ή και τα δύο.	(2) Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να συμμετάσχουν στο καθεστώς ενισχύσεων που θεσπίζεται στην παράγραφο 1 («καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία») δύνανται να διανέμουν οπωροκηπευτικά, συμπεριλαμβανομένων των μπανανών, ή γάλα που υπάγονται στον κωδικό ΣΟ 0401, ή και τα δύο άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς γλυκαντικά, όπως γιαούρτι (μη αρωματισμένο και χωρίς προσθήκη φρούτων, καρπών ή κακάο με κωδικό ΣΟ 0403 10 11 έως 0403 10 39) ή τυρί και τυρόπηγμα (κωδικός ΣΟ 0406).

Αιτιολογία

Απορρέει από το σημείο 21 του σχεδίου γνωμοδότησης.

Τροπολογία 2

Άρθρο 23 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(3) Ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους στο καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία, τα κράτη μέλη καταρτίζουν, πριν από τη συμμετοχή τους στο εν λόγω καθεστώς, και στη συνέχεια κάθε 6 χρόνια, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, στρατηγική για την εφαρμογή του καθεστώτος. Η στρατηγική μπορεί να τροποποιηθεί από το κράτος μέλος, ιδίως με βάση την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Στη στρατηγική αυτή προσδιορίζονται τουλάχιστον οι ανάγκες που πρέπει να ικανοποιηθούν, η ιεράρχηση των αναγκών ανάλογα με τις προτεραιότητες, ο πληθυσμός-στόχος, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και οι ποσοτικοί στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν σε σχέση με την αρχική κατάσταση και καθορίζονται τα πιο ενδεδειγμένα μέσα και οι δράσεις για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.	(3) Ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους στο καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία, τα κράτη μέλη καταρτίζουν, πριν από τη συμμετοχή τους στο εν λόγω καθεστώς, και στη συνέχεια κάθε 6 χρόνια, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, στρατηγική για την εφαρμογή του καθεστώτος. Η στρατηγική μπορεί να τροποποιηθεί από το κράτος μέλος, ιδίως με βάση την παρακολούθηση και την αξιολόγηση ενδιάμεσες αξιολογήσεις. Στη στρατηγική αυτή προσδιορίζονται τουλάχιστον οι ανάγκες που πρέπει να ικανοποιηθούν, η ιεράρχηση των αναγκών ανάλογα με τις προτεραιότητες, ο πληθυσμός-στόχος, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και οι ποσοτικοί στόχοι που πρέπει να επιτευχθούν σε σχέση με την αρχική κατάσταση και καθορίζονται τα πιο ενδεδειγμένα μέσα και οι δράσεις για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

Αιτιολογία

Σκοπός της τροπολογίας είναι η επιδίωξη απλούστευσης της διοικητικής διαδικασίας. Απορρέει από το σημείο 10 του σχεδίου γνωμοδότησης.

Τροπολογία 3

Άρθρο 23, σημείο (Α), παράγραφος 8

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(8) Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία δημοσιοποιούν, στον χώρο διανομής των τροφίμων, τη συμμετοχή τους στο καθεστώς ενίσχυσης και το γεγονός ότι επιδοτείται από την Ένωση. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την προστιθέμενη αξία και την προβολή του ενωσιακού καθεστώτος προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία σε σχέση με την παροχή άλλων γευμάτων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.	(8) Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία δημοσιοποιούν, στον χώρο διανομής των τροφίμων, τη συμμετοχή τους στο καθεστώς ενίσχυσης και το γεγονός ότι επιδοτείται από την Ένωση. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την προστιθέμενη αξία και την προβολή του ενωσιακού καθεστώτος προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία σε σχέση με την παροχή άλλων γευμάτων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Τροπολογία 4

Άρθρο 24 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για την προώθηση των υγιεινών διατροφικών συνηθειών των παιδιών και για να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία απευθύνονται σε παιδιά της ομάδας-στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 22, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 227 για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με: (α) τα επιπρόσθετα κριτήρια για τη στοχοθέτηση των ενισχύσεων από τα κράτη μέλη· (β) την έγκριση και επιλογή των αιτήσεων ενίσχυσης από τα κράτη μέλη· (γ) την κατάρτιση εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών και τα υποστηρικτικά εκπαιδευτικά μέτρα.	Για την προώθηση των υγιεινών διατροφικών συνηθειών των παιδιών και για να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις στο πλαίσιο του καθεστώτος προώθησης της κατανάλωσης στα σχολεία απευθύνονται σε παιδιά της ομάδας-στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 22, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 227 για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με: (α) τα επιπρόσθετα κριτήρια για τη στοχοθέτηση των ενισχύσεων από τα κράτη μέλη· (β) την έγκριση και επιλογή των αιτήσεων ενίσχυσης από τα κράτη μέλη· (γ) την κατάρτιση εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών και τα υποστηρικτικά εκπαιδευτικά μέτρα.

Αιτιολογία

Απορρέει από το σημείο 11 του σχεδίου γνωμοδότησης.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2014

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Michel LEBRUN

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών: «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας»

(2014/C 415/08)

Εισηγητής	ο κ. Dainis Turlais (LV/ALDE), πρόεδρος της επιτροπής Ασφάλειας, πρόληψης της διαφθοράς και υποθέσεων δημόσιας τάξης του δημοτικού συμβουλίου Ρίγας
Έγγραφο αναφοράς	Πρόταση σχετικά με τη δημιουργία ευρωπαϊκής πλατφόρμας με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας για την πρόληψη και την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας COM(2014) 221 final

I. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. κρίνει θετικά την πρόταση της Επιτροπής όσον αφορά τη δημιουργία ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας και αναγνωρίζει την ανάγκη συντονισμένης και από κοινού αντιμετώπισης του φαινομένου, έτσι ώστε να διατηρηθούν στην ΕΕ οι υψηλές προδιαγραφές απασχόλησης, να αποφευχθούν οι σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες, να επιλυθούν τα προβλήματα που συνδέονται με την κυκλοφορία των εργαζομένων και να αξιοποιηθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο με πιο ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό τρόπο·
2. υποστηρίζει την πρόταση να συμπεριληφθεί το ζήτημα της ψευδούς αυτοαπασχόλησης στο πεδίο εφαρμογής της πλατφόρμας. Πρόκειται για μια απαραίτητη προσθήκη καθότι η ψευδής αυτοαπασχόληση –με σκοπό την αποφυγή νομικών ή φορολογικών υποχρεώσεων– έχει αποτελέσματα παρόμοια με αυτά της αδήλωτης εργασίας, ιδίως όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότησή τους·
3. αναγνωρίζει ότι η προτεινόμενη ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την ενίσχυση της συνεργασίας στην προσπάθεια πρόληψης και αποτροπής της αδήλωτης εργασίας αποτελεί ουσιαστική συμβολή στην αναζήτηση επί του παρόντος ρηξικέλευθων λύσεων υπέρ της αύξησης των ποσοστών απασχόλησης, της επίτευξης των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», καθώς και της αναβάθμισης της ποιότητας της απασχόλησης και της ασφαλούς εργασίας στην ΕΕ·
4. επισημαίνει ότι σε πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) ⁽¹⁾ τονίζεται ότι «υπάρχει στενός συσχετισμός μεταξύ των προγραμμάτων λιτότητας, υπό την ευρεία έννοια, και την έκταση και την ανάπτυξη της παραοικονομίας». Κατά συνέπεια, εκφράζει, τη λύπη της για την απόκλιση που υφίσταται μεταξύ των ισχυρών πόρων που εξοικονομούνται με τη λήψη μέτρων λιτότητας και των πόρων που θα μπορούσαν να εξοικονομηθούν με την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας·
5. συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ως προς τις σοβαρότατες δημοσιονομικές επιπτώσεις της αδήλωτης εργασίας, δηλαδή τη μείωση των φορολογικών εισοδών και των ασφαλιστικών εισφορών και την αρνητική επίδραση στην απασχόληση, την παραγωγικότητα, τις συνθήκες εργασίας, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση και, κατά συνέπεια, τα χαμηλότερα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και την πιο περιορισμένη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Υπογραμμίζει ότι η αδήλωτη εργασία συνιστά σοβαρή απειλή για την κοινωνικο-οικονομική συνοχή·
6. υπογραμμίζει ότι αυτά τα στοιχεία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές καθότι η μείωση των φορολογικών εισοδών επιδρά αρνητικά στον προϋπολογισμό των εν λόγω αρχών, ενώ παράλληλα αυξάνονται τα έξοδά τους για την κάλυψη των βασικών αναγκών των πολιτών. Οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της αδήλωτης εργασίας είναι χαμηλότεροι μισθοί στην αγορά εργασίας και, άμεσα για τους αδήλωτους εργαζόμενους, έλλειψη υγειονομικής περίθαλψης, έλλειψη κοινωνικής ασφάλισης ή σημαντικά χαμηλότερες συντάξεις από ό, τι στην περίπτωση εκείνων που απασχολούνται νομίμως. Κατά συνέπεια, οι αρχές που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της αδήλωτης εργασίας δυσκολεύονται ακόμα περισσότερο να διευρύνουν το φάσμα και να βελτιώσουν σταθερά την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν στον πολίτη·
7. εκφράζει τη λύπη της διότι στην πρόταση της Επιτροπής δεν αναφέρεται η σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και της ίδιας της Επιτροπής των Περιφερειών. Επαναλαμβάνει δε ότι αυτές ακριβώς οι αρχές είναι οι πλησιέστερες τόσο σε όσους αναζητούν εργασία όσο και στους εργοδότες και ότι η αγορά εργασίας διαρθρώνεται κυρίως σε τοπική κλίμακα ⁽²⁾·

⁽¹⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2013/243/en/1/EF13243EN.pdf>

⁽²⁾ Γνωμοδότηση με θέμα «Ενισχυμένη συνεργασία των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης» (ΔΥΑ) (CdR 5278/2013)

8. καλεί –με αυτά κατά νου– την Επιτροπή να αναγνωρίσει το σημαντικό ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας όσον αφορά την ήδη υφιστάμενη συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης με τις ενώσεις εργοδοτών, τις οργανώσεις εργαζομένων και τις υπηρεσίες απασχόλησης, καθώς και τις θετικές μεθόδους που εφαρμόζονται εν προκειμένω σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Μάλιστα, η παρέμβαση των τοπικών φορέων είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχία της πλατφόρμας καθότι αυτοί γνωρίζουν καλύτερα τις συνθήκες διαβίωσης των πολιτών. Θα μπορούσαν δε, όπως προβλέπεται να γίνει και με το δίκτυο EURES, να συμπεριληφθούν οι εταίροι της κοινωνίας πολιτών έτσι ώστε να διευρυνθεί το πεδίο δράσης της πλατφόρμας·

9. εκτιμά ότι η πλατφόρμα –στόχος της οποίας είναι η ανταλλαγή πληροφοριών και ορθών πρακτικών, καθώς και ο καθορισμός κοινών αρχών– θα μπορούσε να προσδώσει σημαντικά πρόσθετα οφέλη, δεδομένης της σημερινής οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης και της ανάγκης για όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού και των οικονομικών πόρων. Η πλατφόρμα ευνοεί τον άρτιο σχεδιασμό μέτρων για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, δεδομένου πάντα του γενικευμένου χαρακτήρα του φαινομένου και χωρίς να παραγνωρίζεται ταυτόχρονα η ανάγκη εφαρμογής επιπρόσθετων ειδικότερων μέτρων κατά περίπτωση·

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

10. αντιμετωπίζει με επιφύλαξη το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν αιτιολογεί πληρέστερα τη συμβατότητα μεταξύ της πρότασης της που προβλέπει την υποχρεωτική συμμετοχή των κρατών μελών στην πλατφόρμα και της νομικής βάσης της πρότασης– δηλαδή, του άρθρου 153 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης– σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται μόνο η λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Τονίζει, επίσης, ότι η ανάλυση στην οποία προβαίνει η Επιτροπή όσον αφορά τη συμβατότητα των διατάξεων της πρότασης με τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας περιορίζεται απλώς στην αιτιολόγηση της επιλογής του νομικού μέσου (μιας απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου) και της προσπιθέμενης αξίας της πρότασης στο σύνολό της και όχι στον υποχρεωτικό χαρακτήρα της συμμετοχής στην πλατφόρμα. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ εκφράζει έντονες επιφυλάξεις ως προς τη συμβατότητα του υποχρεωτικού χαρακτήρα της πρότασης με την αρχή της επικουρικότητας·

11. επιμένει ότι δεν πρέπει να καθυστερήσει η λήψη εφικτών και αποτελεσματικών μέτρων, που θα πρέπει να εφαρμοστούν εκ μέρους όλων των κρατών μελών και με σκοπό τον περιορισμό της αδήλωτης εργασίας και της ψευδούς αυτοαπασχόλησης·

12. επισημαίνει ότι για την ουσιαστική εκπλήρωση των στόχων της πλατφόρμας, θα ήταν σκόπιμη η αξιοποίηση των γνώσεων και της πείρας των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, δεδομένου ότι αυτές αφ' ενός μεν συνεργάζονται με τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, τους άμεσα ενδιαφερομένους και τα επίσημα ή ανεπίσημα δίκτυα πολιτών, αφ' ετέρου δε διαθέτουν ίδια πείρα και γνώση της παραοικονομίας σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα·

13. υπογραμμίζει ότι κατά τη χάραξη στρατηγικών περιφερειακής ή ενωσιακής εμβέλειας για την ευαισθητοποίηση ως προς το πρόβλημα της αδήλωτης εργασίας, πρέπει οι της πλατφόρμας να διαβουλεύονται με τους εκπροσώπους των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα αποφεύγεται τόσο η ασυμβατότητα των στρατηγικών που εκπονούν οι εν λόγω αρχές με αυτές της πλατφόρμας όσο και η διοικητική και η οικονομική επιβάρυνση. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να εξασφαλιστούν στις αυτοδιοικητικές αρχές μεγαλύτερα περιθώρια ελευθερίας σε ό,τι αφορά το είδος της συμμετοχής τους στο έργο που επιτελείται από την πλατφόρμα·

14. επισημαίνει την ιδιαίτερη αρνητική επίδραση του φαινομένου της αδήλωτης εργασίας καθότι στερεί από τον εργαζόμενο τη δυνατότητα υγειονομικής περιθάλψης σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος και απλής ή επαγγελματικής ασθένειας. Επίσης του στερεί τη δυνατότητα να απολαύει των παροχών της κοινωνικής πρόνοιας που δικαιούνται οι υπόλοιποι ασφαλισμένοι και αυξάνει τις πιθανότητες να βρεθεί άπορος όταν φτάσει στην ηλικία συνταξιοδότησης. Συν τοις άλλοις, ελαττώνεται η διαθέσιμη χρηματοδότηση για την επέκταση των κοινωνικών παροχών και την αναβάθμισή τους. Μάλιστα, αυτοί που πέφτουν συχνότερα θύματα της αδήλωτης εργασίας είναι οι γυναίκες και οι έφηβοι, γεγονός πέρα ως πέρα απαράδεκτο για τα κράτη μέλη της ΕΕ·

15. εφιστά την προσοχή στην αναγκαία προώθηση ενημερωτικών και επιμορφωτικών εκστρατειών με σκοπό την περαιτέρω ευαισθητοποίηση διαφόρων κοινωνικών ομάδων, και κυρίως των νέων ως προς τις επιπτώσεις της αδήλωτης εργασίας, την άρτια ενημέρωσή τους όσον αφορά την έκταση του φαινομένου και τον αντίκτυπό του στην εθνική οικονομία και το επίπεδο διαβίωσής τους, τις συνθήκες εργασίας, τη διά βίου κοινωνική ασφάλιση, καθώς και τις δυνατότητες που διαθέτουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να διευρύνουν το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών και τους τρόπους αναβάθμισής τους. Υπογραμμίζει ότι η ευθύνη βαρύνει τόσο το μεμονωμένο άτομο, όσο και τον δυνητικό εργοδότη·

16. επισημαίνει ότι, χάρη στην άμεση σχέση τους με τους πολίτες και στη συνεργασία τους με τους εργοδότες με δραστηριότητες στην επικράτειά τους, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές μπορούν –με τη συνδρομή της κεντρικής διοίκησης– να συμβάλλουν ουσιαστικά τόσο στον εντοπισμό της αδήλωτης εργασίας όσο και στην προσπάθεια των εργαζομένων –και δη των πλέον ευάλωτων ομάδων εξ αυτών– να ενταχθούν στην επίσημη αγορά εργασίας·

17. παρατηρεί ότι δεν αρκεί η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, αλλά πρέπει να καταστεί λιγότερο συμφέρουσα και να προτιμάται η δηλωμένη απασχόληση, μέσω της μείωσης, όπου αυτό ενδεικνύεται, της φορολογικής και της διοικητικής επιβάρυνσης·

18. επαναλαμβάνει την ανάγκη καταστολής της αδήλωτης εργασίας και υπό το ευρύτερο πρίσμα της μετανάστευσης, καθότι η δυνατότητα εργασίας σε τέτοιο καθεστώς αποτελεί ένα από τα κίνητρα εισροής λαθρομεταναστών και εκμετάλλευσής τους στην αγορά εργασίας ⁽³⁾·

Σύνθεση, στόχοι και δραστηριότητες της πλατφόρμας

19. επιδοκιμάζει τη συμμετοχή στην πλατφόρμα, με την ιδιότητα του παρατηρητή, κοινωνικών εταίρων όπως το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA), η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και οι εκπρόσωποι των κρατών του ΕΟΧ. Επίσης η Επιτροπή των Περιφερειών ζητά, δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 3 της υπό εξέταση πρότασης, να αναγνωρισθεί η ιδιότητα του παρατηρητή και στην ίδια ως εκπρόσωπο των τοπικών και περιφερειακών αρχών της ΕΕ·

20. εκτιμά ότι δεν θα ήταν σκόπιμη μια άνωθεν προσέγγιση και ότι αντ' αυτής θα ήταν προτιμότερη η αντιμετώπιση των κοινωνικών αιτιών της αδήλωτης εργασίας σε κάθε τόπο, με μέτρα προσαρμοσμένα στα εκάστοτε κοινωνικά, οικονομικά και γεωγραφικά δεδομένα·

21. επικροτεί την πρόταση χρήσης των εξής αποτελεσματικών μέσων για τις εργασίες της πλατφόρμας: τράπεζα γνώσεων, αμοιβαία εμπιστοσύνη και αποθησαύριση εμπειριών, κοινή κατάρτιση και ανταλλαγές έμπυχου δυναμικού, καθώς και χάραξη κοινών κατευθυντήριων γραμμών και αρχών λειτουργίας. Στην παρούσα οικονομική συγκυρία αυτές οι μορφές συνεργασίας αποκτούν ξεχωριστή σημασία καθότι μέσω αυτών καθίσταται δυνατή η αποτελεσματικότερη χρήση των οικονομικών πόρων και του έμπυχου δυναμικού·

22. υπογραμμίζει τη σημασία της προώθησης προγραμμάτων διασταύρωσης δεδομένων τόσο στο εσωτερικό όσο και μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ δημόσιων οργανισμών με αρμοδιότητα σε θέματα απασχόλησης και κοινωνικής αρωγής, με σκοπό τη μεγαλύτερη εξοικείωση με το πρόβλημα και την ευκολότερη ανίχνευση περιπτώσεων απάτης·

23. επιδοκιμάζει την πρόθεση διεξαγωγής ενημερωτικών εκστρατειών πανευρωπαϊκής κλίμακας κατά της αδήλωτης εργασίας. Κρίνεται σκόπιμο να εντατικοποιηθεί η προσπάθεια για την ενημέρωση των πολιτών ως προς τις επιπτώσεις τόσο αυτής όσο και της ψευδούς αυτοαπασχόλησης στην ασφάλιση και υγεία των εργαζομένων, στα ασφαλιστικά ταμεία, στους εθνικούς, περιφερειακούς και δημοτικούς προϋπολογισμούς και, κατ' επέκταση, σε όλη την κοινωνία. Δεδομένης της διάδοσης στις μέρες μας του ευρωσκεπτικισμού στην Ευρώπη, θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικό να αποκτήσει η ευρύτερη κοινωνία πολιτών καλύτερη εικόνα των πλεονεκτημάτων που συνεπάγεται ο συντονισμός των πολιτικών απασχόλησης του κάθε κράτους μέλους σε ενωσιακό επίπεδο·

24. προτρέπει θερμά τα κράτη μέλη να συμβουλευόνται τις τοπικές και περιφερειακές αρχές ή τις αντιπροσωπευτικές τους ενώσεις κατά τη διαδικασία ορισμού σε κάθε κράτος μέλος ενός και μοναδικού σημείου επαφής ως μέλους της πλατφόρμας, καθώς και ενός αναπληρωτή·

25. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τα σημεία επαφής τους να ορίσουν σαφώς τους κατάλληλους εκπροσώπους των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, ή των αντιπροσωπευτικών τους ενώσεων, με τους οποίους θα πραγματοποιούν δομημένο διάλογο και θα ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες ως προς την αδήλωτη εργασία, έτσι ώστε οι εκπρόσωποι της κεντρικής διοίκησης να έχουν πρόσβαση στις γνώσεις και στις εμπειρίες που αποθησαυρίζονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα διασφαλίζεται ταυτόχρονα ότι η ενημέρωση ως προς την πρόοδο που σημειώνεται σε κάθε κράτος μέλος και στην ΕΕ θα φθάνει μέχρι το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

Άλλα μέτρα

26. εκτιμά ότι τα μέσα που χρησιμοποιεί η πλατφόρμα πρέπει να βρίσκονται στη διάθεση και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, έτσι ώστε αυτές να μπορούν να συνεπικουρούν αποτελεσματικά ως εταίροι την κεντρική διοίκηση στο έργο της πρόληψης και της αποθάρρυνσης της αδήλωτης εργασίας·

⁽³⁾ Γνωμοδότηση με θέμα «Συνολική προσέγγισή της μετανάστευσης και της κινητικότητας» (CdR 9/2012 fin).

27. προτρέπει τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τη Eurostat να επιχειρήσουν να συγκεντρώσουν όσο το δυνατόν περισσότερα και χρήσιμα δεδομένα ως προς την αδήλωτη εργασία (και σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο), έτσι ώστε να κατανοηθεί καλύτερα το πρόβλημα αυτό και να βρεθούν τρόποι επίλυσής του·

28. υπογραμμίζει ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε η ανάπτυξη μέσω αξιολόγησης, δεικτών και κοινών συγκριτικών αναλύσεων να μην αποσκοπεί στην εκτίμηση της κατάστασης των διαφορετικών κρατών μελών με όρους ανταγωνισμού με τη βαθμολόγησή τους σε σχετική κατάταξη· αντιθέτως οι πρωτοβουλίες αυτές αποτελούν ένα μέσο εντοπισμού της αδήλωτης εργασίας, διατύπωσης συστάσεων και βελτίωσης των γνώσεών μας γι' αυτό το είδος απασχόλησης στην ΕΕ.

29. συμπεριζέται το αίτημα που απηύθυνε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 14ης Ιανουαρίου 2014, καλώντας την Επιτροπή να διερευνήσει τα οφέλη από την καθιέρωση και —εφόσον κριθεί σκόπιμο— να προβλέψει την καθιέρωση μιας ευρωπαϊκής κάρτας κοινωνικής ασφάλισης η οποία θα περιλαμβάνει όλα τα δεδομένα που χρειάζονται για τον έλεγχο της εργασιακής σχέσης του/της κατόχου, όπως λεπτομέρειες για την κοινωνική ασφάλισή του/της και τον χρόνο εργασίας·

30. τονίζει ότι είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τους πόρους τους στο πλαίσιο της επιθεώρησης εργασίας και να επιτύχουν τον στόχο ενός επιθεωρητή ανά 10 000 εργαζόμενους, σύμφωνα με τις συστάσεις της ΔΟΕ, ιδίως μέσω της εκπόνησης εθνικών σχεδίων δράσης για την ενίσχυση των μηχανισμών επιθεώρησης εργασίας τα οποία μπορούν ενδεχομένως να τύχουν συγχρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία·

31. καλεί την Επιτροπή να προτείνει μια οδηγία για τον καθορισμό των ελάχιστων προτύπων για την επιθεώρηση εργασίας που πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή από τα κράτη μέλη, βάσει της σύμβασης αριθ. 81 της ΔΟΕ. Η εν λόγω οδηγία θα ήταν επίσης σκόπιμο να καθορίζει τη λειτουργία του συστήματος επιθεώρησης εργασίας, καθώς και τη διασυννοιακή εκπαίδευση των επιθεωρητών εργασίας, τις εξουσίες και τα καθήκοντά τους·

III. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Άρθρο 1 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
3) Τα ακόλουθα πρόσωπα μπορούν να παρακολουθούν τις συνεδριάσεις της πλατφόρμας ως παρατηρητές, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό:	3) Τα ακόλουθα πρόσωπα μπορούν να παρακολουθούν τις συνεδριάσεις της πλατφόρμας ως παρατηρητές, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό:
α) εκπρόσωποι διακλαδικών κοινωνικών εταίρων σε ενωσιακό επίπεδο, καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι σε τομείς με υψηλή συχνότητα αδήλωτης εργασίας·	α) εκπρόσωποι διακλαδικών κοινωνικών εταίρων σε ενωσιακό επίπεδο, καθώς και οι κοινωνικοί εταίροι σε τομείς με υψηλή συχνότητα αδήλωτης εργασίας·
β) εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) και εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA)· Εργασίας (ΔΟΕ)·	β) εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) και εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA)· Εργασίας (ΔΟΕ)·
γ) εκπρόσωπος της Διεθνούς Οργάνωσης	γ) εκπρόσωπος της Διεθνούς Οργάνωσης
δ) εκπρόσωποι των χωρών ΕΟΧ	δ) <u>εκπρόσωπος ορισμένος από την Επιτροπή των Περιφερειών·</u> δε) εκπρόσωποι των χωρών ΕΟΧ.

Αιτιολογία

Δεδομένου του τοπικού χαρακτήρα της αγοράς εργασίας και των δραστηριοτήτων που —ομοίως με αυτές που προβλέπονται στο πλαίσιο των καθηκόντων της πλατφόρμας— άπτονται του τοπικού και περιφερειακού στοιχείου (όπως π.χ. η υιοθέτηση μιας περιφερειακής στρατηγικής), πρέπει να συμμετέχει εκπρόσωπος της ΕτΠ ως παρατηρητής στις συνεδριάσεις της πλατφόρμας έτσι ώστε να εκπροσωπεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές των κρατών μελών.

Τροπολογία 2

Άρθρο 4 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(1) Για την εκτέλεση της αποστολής της, η πλατφόρμα εκτελεί, ειδικότερα, τα ακόλουθα καθήκοντα:	1) Για την εκτέλεση της αποστολής της, η πλατφόρμα εκτελεί, ειδικότερα, τα ακόλουθα καθήκοντα:
α) βελτιώνει τη γνώση της αδήλωτης εργασίας με την κατάρτιση κοινών εννοιών, τη δημιουργία εργαλείων μέτρησης και την προώθηση κοινών συγκριτικών αναλύσεων και συνδεδεμένων σχετικών δεικτών·	α) βελτιώνει τη γνώση της αδήλωτης εργασίας <u>με την εκπόνηση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της αδήλωτης εργασίας</u> , την κατάρτιση κοινών εννοιών, τη δημιουργία εργαλείων μέτρησης και την προώθηση κοινών συγκριτικών αναλύσεων <u>και την επεξεργασία περισσότερων και χρησιμότερων δεδομένων συνδεδεμένων σχετικών δεικτών</u> ·
β) αναλύει την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέτρων πολιτικής για τον περιορισμό της συχνότητας της αδήλωτης εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων πρόληψης και καταστολής, καθώς και των μέτρων αποτροπής γενικότερα·	β) αναλύει την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέτρων πολιτικής για τον περιορισμό της συχνότητας της αδήλωτης εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων πρόληψης και καταστολής, καθώς και των μέτρων αποτροπής γενικότερα·
γ) δημιουργεί εργαλεία, π.χ. τράπεζα γνώσεων σχετικά με τις διάφορες πρακτικές/μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διμερών συμφωνιών που χρησιμοποιήθηκαν στα κράτη μέλη για την αποτροπή και την πρόληψη της αδήλωτης εργασίας·	γ) δημιουργεί εργαλεία, π.χ. τράπεζα γνώσεων σχετικά με τις διάφορες πρακτικές/μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διμερών συμφωνιών που χρησιμοποιήθηκαν στα κράτη μέλη για την αποτροπή και την πρόληψη της αδήλωτης εργασίας·
δ) εκδίδει μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για επιθεωρητές, εγχειρίδια ορθής πρακτικής και κοινές αρχές για τις επιθεωρήσεις, με σκοπό την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας·	δ) εκδίδει μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για επιθεωρητές, εγχειρίδια ορθής πρακτικής και κοινές αρχές για τις επιθεωρήσεις, με σκοπό την αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας·
ε) αναπτύσσει μορφές συνεργασίας που αυξάνουν την τεχνική επάρκεια για την αντιμετώπιση των διασυννοριακών πτυχών της αδήλωτης εργασίας, αφενός, με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για κοινές δραστηριότητες των επιθεωρήσεων και, αφετέρου, με ανταλλαγές προσωπικού·	ε) αναπτύσσει μορφές συνεργασίας που αυξάνουν την τεχνική επάρκεια για την αντιμετώπιση των διασυννοριακών πτυχών της αδήλωτης εργασίας, αφενός, με τη θέσπιση κοινού πλαισίου για κοινές δραστηριότητες των επιθεωρήσεων και, αφετέρου, με ανταλλαγές προσωπικού·
στ) διερευνά τρόπους για να βελτιωθεί η ανταλλαγή δεδομένων τηρουμένων των ενωσιακών κανόνων για την προστασία των δεδομένων και εξετάζει τη δυνατότητα χρήσης του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) και της ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI)·	στ) διερευνά τρόπους για να βελτιωθεί η ανταλλαγή δεδομένων τηρουμένων των ενωσιακών κανόνων για την προστασία των δεδομένων και εξετάζει τη δυνατότητα χρήσης του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) και της ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση (EESSI)·
ζ) αναπτύσσει μόνιμη ικανότητα για την κατάρτιση των αρχών επιβολής του νόμου και θεσπίζει κοινό πλαίσιο για την εκτέλεση κοινών κύκλων κατάρτισης·	ζ) αναπτύσσει μόνιμη ικανότητα για την κατάρτιση των αρχών επιβολής του νόμου και θεσπίζει κοινό πλαίσιο για την εκτέλεση κοινών κύκλων κατάρτισης·
η) οργανώνει αξιολογήσεις από ομοτίμους για να παρακολουθεί την πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του Συμβουλίου οι οποίες αφορούν την καταπολέμηση ή την πρόληψη της αδήλωτης εργασίας·	η) οργανώνει αξιολογήσεις από ομοτίμους για να παρακολουθεί την πρόοδο των κρατών μελών όσον αφορά την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων του Συμβουλίου οι οποίες αφορούν την καταπολέμηση ή την πρόληψη της αδήλωτης εργασίας·
θ) αυξάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με το πρόβλημα αυτό, πραγματοποιώντας κοινές δραστηριότητες όπως ευρωπαϊκές εκστρατείες και θεσπίζοντας περιφερειακές ή ενωσιακές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων τομεακών προσεγγίσεων.	θ) αυξάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με το πρόβλημα αυτό, πραγματοποιώντας κοινές δραστηριότητες όπως ευρωπαϊκές εκστρατείες και θεσπίζοντας περιφερειακές ή ενωσιακές στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένων τομεακών προσεγγίσεων.

Αιτιολογία

Η λειτουργικότητα της πλατφόρμας εξαρτάται από τη λήψη άρτια τεκμηριωμένων αποφάσεων. Προς τούτο, κρίνεται απαραίτητη η ύπαρξη μιας ευρύτατης βάσης συγκρίσιμων και χρήσιμων δεδομένων, η κατάρτιση της οποίας θα πρέπει να αποτελεί ένα από τα πρωταρχικά καθήκοντα της πλατφόρμας, εφόσον το ζητούμενο είναι η επιτυχής ολοκλήρωση της αποστολής της.

Τροπολογία 3

Άρθρο 5 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2) Τα κράτη μέλη, κατά τον ορισμό των εκπροσώπων τους, περιλαμβάνουν κάθε δημόσια αρχή που συμβάλλει στην πρόληψη και/ή στην αποτροπή της αδήλωτης εργασίας, όπως τις επιθεωρήσεις εργασίας, τις αρχές κοινωνικής ασφάλισης, τις φορολογικές αρχές, τις υπηρεσίες απασχόλησης και τις μεταναστευτικές αρχές (στο εξής «αρχές επιβολής του νόμου»). Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και/ή πρακτική, μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν τους κοινωνικούς εταίρους.	2) Τα κράτη μέλη, κατά τον ορισμό των εκπροσώπων τους, περιλαμβάνουν κάθε δημόσια αρχή που συμβάλλει στην πρόληψη και/ή στην αποτροπή της αδήλωτης εργασίας, όπως τις επιθεωρήσεις εργασίας, τις αρχές κοινωνικής ασφάλισης, τις φορολογικές αρχές, τις υπηρεσίες απασχόλησης και τις μεταναστευτικές αρχές (στο εξής «αρχές επιβολής του νόμου»). Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και/ή πρακτική, μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν <u>τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους.</u>

Αιτιολογία

Δεδομένης τόσο της αμεσότητας που χαρακτηρίζει τις σχέσεις των πολιτών με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές όσο και της συνεργασίας των εν λόγω αρχών με τους εργοδότες και τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης με αρμοδιότητα σε θέματα αδήλωτης εργασίας και κοινωνικής ασφάλισης, πρέπει να αναδειχθεί η συμβολή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στην προβολή των προβλημάτων που σχετίζονται με την αδήλωτη εργασία, καθώς και στην αναζήτηση και εφαρμογή συναφών λύσεων.

Βρυξέλλες, 7 Οκτωβρίου 2014.

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών

Michel LEBRUN

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL